

Σχολή Επιστημών και Υγείας
Τμήμα Βιοϊατρικών Επιστημών
Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών
Τμήμα Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία

Παιδαγωγικό Τμήμα

Διδρυματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
Επιστήμες της Αγωγής μέσω Καινοτόμων Τεχνολογιών και Βιοϊατρικών Προσεγγίσεων

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Η ομαλή μετάβαση από το οικογενειακό περιβάλλον στον παιδικό σταθμό

POST GRADUATE THESIS

The smooth transition from the family environment to the nursery

ΟΝΟΜΑ ΦΟΙΤΗΤΡΙΑΣ/NAME OF STUDENTS

Χρυσάνθη Μαστροκάλου
Chrysanthi Mastrokalou

ΟΝΟΜΑ ΕΙΣΗΓΗΤΗ/NAME OF THE SUPERVISOR

Παναγιώτης Πήλιουρας
Panagiotis Piliouras

ΑΙΓΑΛΕΩ/AIGALEO 2024

Faculty of Health and Caring Professions
Department of Biomedical Sciences
Faculty of Administrative, Financial and Social Sciences
Department of Early Childhood Education and Care

Department of Pedagogy

Inter-Institutional Post Graduate Program
Pedagogy through innovative Technologies and Biomedical approaches

POST GRADUATE THESIS

**Creation of digital interactive classroom in preschool education
and distance education**

Chrysanthi Mastrokalou
Registration Number: 21851
mscedt21851@uniwa.gr
chr.mastrokalou@gmail.com

FIRST SUPERVISOR
Panagiotis Piliouras

SECOND SUPERVISOR
Ignatios Karaminas

AIGALEO 2024

Επιτροπή εξέτασης

Ημερομηνία εξέτασης: 16/02/2024

	Ονόματα εξεταστών	Υπογραφή
1 ^{ος} Εξεταστής	Πέτρος Καρκαλούσος	
2 ^{ος} Εξεταστής	Ιγνάτιος Καραμηνάς	

Δήλωση συγγραφέα μεταπτυχιακής εργασίας

Η κάτωθι υπογεγραμμένη Χρυσάνθη Μαστροκάλου του Αποστόλου, με αριθμό μητρώου 21851 φοιτήτρια του Διϊδρυματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών Παιδαγωγική μέσω Καινοτόμων Τεχνολογιών και Βιοϊατρικών Προσεγγίσεων των Τμημάτων Βιοϊατρικών Επιστημών/Τμήμα Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία/Παιδαγωγική τμήμα των Σχολών Επιστημών Υγείας και Πρόνοιας/Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής και της Ανώτατης Σχολής Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης, δηλώνω ότι:

«Είμαι συγγραφέας αυτής της μεταπτυχιακής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της, είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, οι όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε ακριβώς είτε παραφρασμένες, αναφέρονται στο σύνολό τους, με πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Επίσης, βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία έχει συγγραφεί από μένα αποκλειστικά και αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο δικής μου, όσο και του Ιδρύματος. Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου».

Η Δηλούσα

Ευχαριστίες

Η παρούσα διπλωματική ερευνητική εργασία ολοκληρώθηκε χάριν στη συμβολή και τη στήριξη των καθηγητών που γνώρισα κατά τη διάρκεια της φοίτησης μου στο πανεπιστήμιο.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες, οφείλω στον επιβλέποντα καθηγητή κ. Παναγιώτη Πήλιουρα, οι συμβουλές του και η καθοδήγηση του συνετέλεσαν, ώστε να ολοκληρωθεί η εργασία αυτή. Ευχαριστίες οφείλω και στον συν επιβλέποντα καθηγητή κ. Ιγνάτιο Καραμηνά καθώς και στις συναδέλφους παιδαγωγούς που δέχτηκαν με χαρά και ενθουσιασμό να συμμετέχουν στην έρευνα μου.

Αφιέρωσεις

Η διπλωματική εργασία αυτή αφιερώνεται στο σύζυγο μου, Θοδωρή και στο γιο μου, Παντελή για την στήριξή τους.

Περίληψη

Εισαγωγή: Η έννοια της «ομαλής μετάβασης» είναι ένας όρος που εμφανίζεται σε πολλά πεδία και η ερμηνεία του μπορεί να αλλάζει ανάλογα με τον τομέα εφαρμογής του. Γενικά, ο όρος αυτός αναφέρεται στην ομαλή ή απρόσκοπτη μεταφορά από μία κατάσταση ή φάση σε μια άλλη, αποφεύγοντας οποιαδήποτε απότομη αλλαγή ή αστάθεια. Στο πλαίσιο της εκπαίδευσης, αυτό συχνά σημαίνει την εύρυθμη μετάβαση των μαθητών από ένα εκπαιδευτικό στάδιο στο επόμενο, όπου οι μαθητές προετοιμάζονται κατάλληλα και ενσωματώνονται σε ένα νέο εκπαιδευτικό περιβάλλον χωρίς να αντιμετωπίζουν σοβαρές προκλήσεις ή εμπόδια.

Σκοπός: Η παρούσα εργασία επικεντρώνεται στην εξέταση και προώθηση της ομαλής μετάβασης προσχολικής ηλικίας παιδιών από το οικείο περιβάλλον του σπιτιού στο περιβάλλον του παιδικού σταθμού. Αναλύει τους παράγοντες που επηρεάζουν αυτή τη διαδικασία, καθώς και τις επιπτώσεις της στην κοινωνική, συναισθηματική, και ακαδημαϊκή ανάπτυξη των παιδιών. Επιπλέον, διερευνά τις βέλτιστες πρακτικές και αναπτύσσει στρατηγικές για τη διευκόλυνση της εν λόγω μετάβασης, προτείνοντας τρόπους βελτίωσης της υποστήριξης προς τα παιδιά και τις οικογένειές τους κατά την περίοδο αυτή. Τονίζεται η σημασία της ομαλής μετάβασης για την παιδική ανάπτυξη και την ευημερία, καθιστώντας αυτή την διαδικασία κεντρικό στοιχείο για την εκπαιδευτική επιτυχία και την κοινωνική ένταξη των παιδιών.

Μέθοδος: Η μεθοδολογία που ακολουθείται είναι της ποιοτικής έρευνας, η οποία αποτελεί μια μέθοδο ερευνητικής προσέγγισης που επικεντρώνεται στην κατανόηση και ερμηνεία των βιωμάτων, απόψεων, στάσεων και πολιτισμικών μορφωμάτων. Στην ποιοτική έρευνα, ο ερευνητής ενδιαφέρεται για το πώς τα άτομα δίνουν νόημα στον κόσμο τους και πώς αυτές οι αντιλήψεις επηρεάζουν τη συμπεριφορά τους.

Αποτελέσματα: Εστιάζουν στην ομαλή μετάβαση παιδιών προσχολικής ηλικίας από το οικογενειακό περιβάλλον στον παιδικό σταθμό, εξετάζοντας τους παράγοντες που επηρεάζουν αυτή τη διαδικασία, τις στρατηγικές για τη διευκόλυνσή της, καθώς και τις επιπτώσεις της στην ανάπτυξη των παιδιών. Μέσα από συνεντεύξεις με εννέα παιδαγωγούς, η έρευνα αναδεικνύει τη σημασία της συνεργασίας μεταξύ οικογένειας και παιδαγωγών, την ανάγκη για ένα θετικό και υποστηρικτικό περιβάλλον, και την επίδραση της μετάβασης στην κοινωνικό-συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών. Επιπλέον, αναδεικνύεται η ανάγκη για εξατομικευμένες προσεγγίσεις και την προετοιμασία των παιδιών για την αντιμετώπιση νέων συναισθημάτων και καταστάσεων

Λέξεις κλειδιά: Ομαλή μετάβαση, Οικογένεια, Συνεργασία, Ασφάλεια, Αλληλεπίδραση, Παιδαγωγοί, Κοινωνικό-συναισθηματική ανάπτυξη.

Abstract

Introduction: The concept of «smooth transition» is a term that appears in many fields, and its interpretation can vary depending on the area of application. Generally, this term refers to the smooth or seamless transfer from one state or phase to another, avoiding any abrupt change or instability. In the context of education, this often means the smooth transition of students from one educational level to the next, where students are adequately prepared and integrated into a new educational environment without facing significant challenges or obstacles.

Purpose: This work focuses on examining and promoting the smooth transition of preschool-aged children from the home environment to the daycare setting. It analyses the factors affecting this process, as well as the implications for the social, emotional, and academic development of the children. Furthermore, it explores best practices and develops strategies to facilitate this transition, proposing ways to improve support for children and their families during this period. The importance of a smooth transition for children's development and well-being is emphasized, making this process a central element for educational success and social inclusion of children.

Method: The methodology followed is that of qualitative research, which is a research approach focused on understanding and interpreting experiences, opinions, attitudes, and cultural forms. In qualitative research, the researcher is interested in how individuals make sense of their world and how these perceptions affect their behaviour.

Results: Focus on the smooth transition of preschool-aged children from the family environment to the daycare, examining the factors that influence this process, the strategies for its facilitation, and the effects on children's development. Through interviews with nine educators, the research highlights the importance of cooperation between families and educators, the need for a positive and supportive environment, and the impact of the transition on the socio-emotional development of the children. Additionally, the need for personalized approaches and the preparation of children to face new emotions and situations is revealed.

Keywords: Smooth transition, Family, Cooperation, Security, Interaction, Educators, Socio-emotional development.

Περιεχόμενα

Δήλωση συγγραφέα μεταπτυχιακής εργασίας.....	iv
Ευχαριστίες	v
Αφιερώσεις	vi
Περίληψη	vii
Abstract.....	viii
Συνομογραφίες.....	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.
Πρόλογος	2
Εισαγωγή.....	4
Α. Το ερευνητικό πλαίσιο.....	4
Β. Έρευνες για την ομαλή μετάβαση.....	5
Γ. Σκοπός της έρευνας-Ερευνητικά ερωτήματα	8
Α΄ ΜΕΡΟΣ: Θεωρητική Προσέγγιση	9
1.Κεφάλαιο	9
1.1 Ορισμός της ομαλής μετάβασης.....	9
1.2 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της ομαλής μετάβασης.....	10
2.Κεφάλαιο	10
2.1 Παράγοντες που επηρεάζουν την μετάβαση	10
2.2 Πρακτικές προσεγγίσεις που συμβάλουν στην ομαλή μετάβαση.....	11
2.3 Η σημασία της ομαλής μετάβασης στον παιδικό σταθμό για την κοινωνική και συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών	12
2.4 Ο ρόλος της συμμετοχής των γονέων στη μετάβαση από το σπίτι στον παιδικό σταθμό	13
2.5 Επιπτώσεις της ομαλής μετάβασης στον παιδικό σταθμό στην ακαδημαϊκή επίδοση των παιδιών.....	14
2.6 Στρατηγικές για την προώθηση της ομαλής μετάβασης από το οικογενειακό περιβάλλον στον παιδικό σταθμό	15
Β΄ ΜΕΡΟΣ: Έρευνα.....	16
3. Μεθοδολογία	16
3.1 Μεθοδολογικό πλαίσιο, Ερευνητικά ερωτήματα	17
3.2 Το Δείγμα της Έρευνας.	18
3.3 Δεοντολογία της έρευνας.....	19

3.4	Αποτελέσματα- Συζήτηση.....	19
3.5	Συμπεράσματα	22
4.	Παράρτημα.....	26
4.1	Συνεντεύξεις.....	29
	Αναφορές.....	66
	Πηγές Εικόνων.....	68

Πρόλογος

Η «ομαλή μετάβαση» είναι ένας όρος που χρησιμοποιείται σε διάφορα πεδία και η σημασία του μπορεί να διαφέρει ανάλογα με το πεδίο που αναφέρεται. Σε γενικές γραμμές, όμως, ο όρος αυτός αναφέρεται στην ομαλή μετάβαση ή μετάβαση χωρίς προβλήματα από μια κατάσταση σε μια άλλη χωρίς διακυμάνσεις και απότομες αλλαγές. Στον τομέα της εκπαίδευσης, μπορεί να αναφέρεται σε μετακινήσεις από ένα εκπαιδευτικό επίπεδο σε ένα άλλο, όπου οι μαθητές προετοιμάζονται και μεταφέρονται σε νέο επίπεδο εκπαίδευσης χωρίς σημαντικές δυσκολίες (Κωνσταντίνου Μ. , 2009).

Η ομαλή μετάβαση του παιδιού από το σπίτι στον παιδικό σταθμό είναι σημαντική για πολλούς λόγους, οι οποίοι παρατίθενται στη συνέχεια:

- **Ευζωία του Παιδιού:** Η ομαλή μετάβαση βοηθά το παιδί να αισθάνεται άνετα και ασφαλές στο νέο περιβάλλον. Αυτό συμβάλλει στην ευζωία του, στην ανάπτυξη της αυτοπεποίθησης και της κοινωνικής του ικανότητας.
- **Κοινωνική Ανάπτυξη:** Ο παιδικός σταθμός προσφέρει την ευκαιρία για κοινωνική αλληλεπίδραση με άλλα παιδιά, επιτρέπει στα παιδιά να ενσωματώσουν νέες φίλιες και να αναπτύξουν κοινωνικές δεξιότητες.
- **Συναισθηματική Ευεξία:** Η μετάβαση μπορεί να προκαλέσει έντονο στρες για τα παιδιά. Μια σωστή προσαρμογή συμβάλλει στη διατήρηση της συναισθηματικής ευεξίας, μειώνοντας το άγχος και τον φόβο.
- **Ακαδημαϊκή Επίδοση:** Στο παιδικό σταθμό αρχίζει η ακαδημαϊκή προετοιμασία. Μια ομαλή μετάβαση επιτρέπει στα παιδιά να επικεντρωθούν στις μαθησιακές εμπειρίες τους και να αναπτύξουν θετική στάση απέναντι στη μάθηση.
- **Ενίσχυση της Στήριξης των Γονέων:** Οι γονείς χρειάζονται υποστήριξη και συμβουλές για να διαχειριστούν τη μετάβαση του παιδιού τους. Η ομαλή μετάβαση συμβάλλει στην ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικών και γονέων.
- **Προετοιμασία για το Σχολείο:** Η μετάβαση στον παιδικό σταθμό μπορεί να βοηθήσει τα παιδιά να προσαρμοστούν στο σχολικό περιβάλλον με μεγαλύτερη ευκολία (Κωνσταντίνου & Μακρή , 2004).

Αξίζει να τονιστεί πως, η ομαλή μετάβαση είναι βασική για την ανάπτυξη των παιδιών σε πολλούς τομείς καθώς και για την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ γονέων και εκπαιδευτικών. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να εφαρμόσουν πολλές πρακτικές προσεγγίσεις που μπορούν να συμβάλουν στην ομαλή μετάβαση των παιδιών από το σπίτι στον παιδικό σταθμό. Είναι βέβαιο πως, μια αποτελεσματική συνεργασία με τους γονείς είναι καθοριστική για την επιτυχημένη ενσωμάτωση

των παιδιών στην προσχολική εκπαίδευση. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να δημιουργήσουν αυτήν τη συνεργασία με διάφορους τρόπους (Κολιός, 2011).

Αναμφισβήτητα μια καλή επικοινωνία με τους γονείς είναι ουσιώδης. Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να είναι ανοιχτοί στον διάλογο, να ακούν τις ανησυχίες των γονέων και να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με το τι συμβαίνει στην τάξη. Επιπλέον, η δημιουργία μιας σταθερής ρουτίνας στην τάξη βοηθά τα παιδιά να αισθανθούν ασφάλεια (Τσίπουρα, 2018). Οι προβλέψιμες δραστηριότητες και καθημερινές «ρουτίνες», παρέχουν στα παιδιά μια αίσθηση σταθερότητας. Επιπροσθέτως, κατά την άφιξη των παιδιών, η ευγενική υποδοχή δημιουργεί μια θετική και φιλόξενη ατμόσφαιρα για να καλωσορίσουν τα παιδιά και τις οικογένειές τους. Κάθε παιδί έχει τις δικές του ανάγκες και προσωπικότητα (Fabian & Dunlop, 2007). Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να προσεγγίσουν κάθε παιδί με σεβασμό και αναγνώριση των ξεχωριστών χαρακτηριστικών του.

Επιπλέον, μπορούν να οργανώσουν δραστηριότητες εισαγωγής που ενθαρρύνουν τα παιδιά να αλληλοεπιδρούν και να γνωρίζουν τους συμμαθητές τους. Η συνεργασία με το προσωπικό του παιδικού σταθμού μπορεί επίσης να είναι πολύ χρήσιμη. Μπορούν να κατανοήσουν τις πρακτικές τους και να βρουν τρόπους να συνδυάσουν την προσέγγισή τους με των γονιών (Pianta & Kraft - Sayre, *Successful kindergarten transition: Your guide to connecting children, families, and schools*, 2003). Τέλος, δημιουργώντας παιχνίδια και δραστηριότητες που προωθούν την κοινωνικοποίηση, τη συνεργασία και τη δημιουργική έκφραση, μπορεί να ενισχύσει την ομαδικότητα και την ανάπτυξη των παιδιών (Pianta & Cox, 1999).

Συνοψίζοντας, μια στενή συνεργασία με τους γονείς, μια σταθερή ρουτίνα, η ευγενική υποδοχή, η ατομική προσέγγιση και δραστηριότητες που ενθαρρύνουν την κοινωνικοποίηση αποτελούν σημαντικά στοιχεία για την επιτυχημένη ένταξη των παιδιών στην προσχολική εκπαίδευση (Dockett & Perry, 2017).

Αξίζει να σημειωθεί, ότι η μετάβαση από το οικογενειακό περιβάλλον στον παιδικό σταθμό είναι μια σημαντική και πολυδιάστατη διαδικασία που επηρεάζεται από πολλούς παράγοντες. Οι ατομικές χαρακτηριστικές του παιδιού, όπως η ηλικία και η προσωπικότητά του, έχουν σημαντική επίδραση, καθώς και η υποστήριξη και η στάση των γονέων και των κηδεμόνων. Η δομή, η οργάνωση και οι δραστηριότητες του παιδικού σταθμού, καθώς και οι σχέσεις που το παιδί αναπτύσσει με άλλα παιδιά και εκπαιδευτικούς στον παιδικό σταθμό, επηρεάζουν επίσης τη μετάβαση. Η συναισθηματική υποστήριξη από την οικογένειά του, οι πολιτισμικές προδιαθέσεις, και η υποδομή του παιδικού σταθμού αποτελούν παράγοντες που επηρεάζουν την μετάβαση. Ωστόσο οι επιπτώσεις αυτών των παραγόντων μπορεί να διαφέρουν ανάλογα με το παιδί και τις συνθήκες, προσφέροντας μια πολυπλοκότητα στην διαδικασία της μετάβασης (Rimm-Kaufman & Pianta, 2000).

Με αφορμή όλα τα παραπάνω, στην παρούσα εργασία παρουσιάζεται η δυνατότητα της ομαλής μετάβασης από το οικογενειακό περιβάλλον στον παιδικό σταθμό μέσα από την στενή

συνεργασία με τους γονείς και από τους εκπαιδευτικούς, ώστε να παρέχεται ατομική προσέγγιση και δραστηριότητες που ενθαρρύνουν την κοινωνικοποίηση των παιδιών.

Η έρευνα δράσης πραγματοποιήθηκε, από μιας ομάδας ενεργών εκπαιδευτικών προσχολικής ηλικίας, στους οποίους τέθηκε να εκφράσουν τις εμπειρίες τους μέσα από τα πλαίσια του εκπαιδευτικού προγράμματός για τον σκοπό της εργασίας. Ακολούθως κλήθηκαν να αξιολογήσουν την προσαρμογή των παιδιών που εφαρμόζεται στην προσχολική αγωγή και αν μπορούν να την βελτιώσουν σε εκπαιδευτικό επίπεδο.

Εισαγωγή

A. Το ερευνητικό πλαίσιο

Η παρούσα μελέτη αποσκοπεί στο να κατανοήσει, να αξιολογήσει και να προάγει τη διαδικασία με την οποία τα προσχολικής ηλικίας παιδιά περνούν από το οικείο περιβάλλον του σπιτιού στο περιβάλλον του παιδικού σταθμού. Εξερευνά και αναλύει τους διάφορους παράγοντες που επιδρούν σε αυτή τη μεταβατική περίοδο, εστιάζοντας στην εύρεση και την εφαρμογή των καλύτερων δυνατών πρακτικών και στη δημιουργία στρατηγικών που θα διευκολύνουν την προσαρμογή των παιδιών στη νέα τους πραγματικότητα. Καταπιάνεται με την εξέταση των συνεπειών που έχει μια επιτυχής μετάβαση στην κοινωνική, συναισθηματική και εκπαιδευτική πρόοδο των παιδιών. Παράλληλα, διατυπώνει προτάσεις για την ενίσχυση της υποστήριξης προς τα παιδιά και τις οικογένειές τους καθ' όλη τη διάρκεια αυτού του κρίσιμου σταδίου, τονίζοντας την αξία της ομαλής ενσωμάτωσης στην παιδική ανάπτυξη και τη γενικότερη ευζωία.

Επιπρόσθετα, η εργασία αυτή επιχειρεί να φωτίσει τις δυναμικές μεταξύ των παιδιών, των οικογενειών τους και των εκπαιδευτικών δομών, υπογραμμίζοντας τη σημασία της αλληλεπίδρασης και της αμοιβαίας κατανόησης σε αυτή τη διαδικασία. Αναδεικνύεται η ανάγκη για συνεχή εκπαίδευση και επαγγελματική ανάπτυξη των παιδαγωγών, ώστε να είναι σε θέση να προσφέρουν ένα υποστηρικτικό και ενθαρρυντικό περιβάλλον για τα παιδιά. Επιδιώκει επίσης να ενισχύσει τη συνεργασία μεταξύ των παιδικών σταθμών και των οικογενειών, μέσω της δημιουργίας ενός διαλόγου βασισμένου στην αμοιβαία εμπιστοσύνη και στον σεβασμό των αναγκών και των προσδοκιών κάθε πλευράς.

Τέλος, η μελέτη αυτή προτείνει την ανάπτυξη και την εφαρμογή πολιτικών που στηρίζουν την ολιστική αντιμετώπιση της μετάβασης, αναγνωρίζοντας τόσο τις προκλήσεις όσο και τις ευκαιρίες που παρουσιάζονται κατά την περίοδο αυτή. Στοχεύει στην ενίσχυση της ικανότητας των παιδιών να προσαρμόζονται σε νέα περιβάλλοντα, να αναπτύσσουν θετικές κοινωνικές σχέσεις και να εδραιώνουν την αυτοπεποίθησή τους, θεμελιώνοντας έτσι μια στέρεη βάση για τη μελλοντική

τους εκπαιδευτική πορεία και κοινωνική ενσωμάτωση. Μέσα από την ανάπτυξη αυτών των προτάσεων και πολιτικών, η εργασία επιδιώκει να συμβάλει στη διαμόρφωση ενός πιο συμπεριληπτικού, ευέλικτου και ανθρωποκεντρικού εκπαιδευτικού συστήματος, το οποίο αναγνωρίζει και προσαρμόζεται στις μοναδικές ανάγκες κάθε παιδιού. Με την προώθηση μιας τέτοιας προσέγγισης, η έρευνα υποστηρίζει την ιδέα ότι η ομαλή μετάβαση από το σπίτι στον παιδικό σταθμό μπορεί να αποτελέσει μια θετική και εμπλουτιστική εμπειρία για τα παιδιά, προσφέροντας τους την ευκαιρία να αναπτυχθούν σε πολλαπλά επίπεδα.

B. Έρευνες για την ομαλή μετάβαση

Σε ό,τι αφορά τις έρευνες που συνδέονται με τη μετάβαση από το οικογενειακό περιβάλλον και την προσχολική εκπαίδευση, υπάρχουν πολλές που εξετάζουν τα διάφορα στάδια της διαδικασίας αυτής και την επίδρασή τους στην ανάπτυξη των παιδιών. Αυτές οι έρευνες μπορούν να εστιάζουν σε πολλά θέματα, όπως η συναισθηματική ανάπτυξη, η κοινωνικοποίηση, η απόκτηση δεξιοτήτων, η προετοιμασία για την εκπαίδευση, και η συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών και γονέων. Μελέτες σχετικά με τον παιδικό σταθμό εστιάζουν συχνά σε θέματα, όπως η ποιότητα της εκπαίδευσης που προσφέρεται, η σημασία της αφοσίωσης και της αλληλεπίδρασης μεταξύ παιδιών και εκπαιδευτικών, καθώς και η ανάπτυξη κοινωνικών και συναισθηματικών δεξιοτήτων.

Οι έρευνες για τη μετάβαση από το οικογενειακό περιβάλλον εστιάζουν συνήθως στους παράγοντες που επηρεάζουν την ομαλή προσαρμογή των παιδιών στο νέο περιβάλλον του παιδικού σταθμού. Αυτές οι έρευνες εξετάζουν συχνά τη σημασία της υποστήριξης της οικογένειας, των σχέσεων μεταξύ των παιδιών και των εκπαιδευτικών, και των στρατηγικών που μπορούν να βελτιώσουν τη μετάβαση των παιδιών σε αυτό το νέο περιβάλλον. Σχετικά με την προσχολική εκπαίδευση, οι έρευνες μπορεί να εξετάζουν την ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων που προετοιμάζουν τα παιδιά για την προσχολική ή ακόμα και τη σχέση μεταξύ της προσχολικής εκπαίδευσης και της μελλοντικής ακαδημαϊκής τους επίδοσης. Αυτές οι ερευνητικές περιοχές αναδεικνύουν την ποικιλομορφία και τη σημασία της προσχολικής εκπαίδευσης και των παραγόντων που επηρεάζουν τη μετάβαση από το οικογενειακό περιβάλλον στον παιδικό σταθμό (Brooker, 2016).

Έρευνες που εξετάζουν τη διαδικασία μετάβασης από το οικογενειακό περιβάλλον στον παιδικό σταθμό και την επίδρασή της στην ανάπτυξη των παιδιών μπορούν να εστιάζουν σε αρκετά σημεία:

1. **Προσαρμογή και Συναισθηματική Ανάπτυξη:** Μελέτες που εξετάζουν πώς η προσαρμογή των παιδιών στον παιδικό σταθμό επηρεάζει τη συναισθηματική τους ανάπτυξη και την αντίληψή τους για το περιβάλλον.

2. **Κοινωνικές Δεξιότητες και Σχέσεις:** Μελέτες που εξετάζουν τον τρόπο με τον οποίο οι σχέσεις με άλλα παιδιά και εκπαιδευτικούς στον παιδικό σταθμό επηρεάζουν την κοινωνική τους ανάπτυξη και την εκμάθηση δεξιοτήτων.
3. **Μαθησιακή Ανάπτυξη:** Μελέτες που εξετάζουν τον τρόπο με τον οποίο η παιδική εκπαίδευση συμβάλλει στη γνωστική και ακαδημαϊκή πρόοδο των παιδιών.
4. **Συμμετοχή των Γονέων:** Έρευνες που διερευνούν τον ρόλο και τη σημασία της συμμετοχής των γονέων στη μετάβαση αυτή και την επίδρασή τους στην ανάπτυξη του παιδιού.
5. **Διαδικασία Προσαρμογής:** Μελέτες που εστιάζουν στα στάδια προσαρμογής του παιδιού, αναλύοντας τις διαφορετικές φάσεις και τις ανάγκες των παιδιών σε κάθε φάση.

Μερικές έρευνες εστιάζουν στο πρώτο στάδιο, πριν ακόμη τα παιδιά ξεκινήσουν τον παιδικό σταθμό, εξετάζοντας την προετοιμασία που λαμβάνει το παιδί και την επίδρασή της στη μετάβαση. Άλλες εστιάζουν στο πρώτο διάστημα παρουσίας του παιδιού στον σταθμό, ενώ άλλες επικεντρώνονται στη μακροπρόθεσμη επίδραση της προσχολικής εκπαίδευσης στην ανάπτυξη των παιδιών. Αυτά τα είδη ερευνών προσφέρουν μια ευρεία κατανόηση της διαδικασίας μετάβασης και της επίδρασής της στην ανάπτυξη των παιδιών σε διάφορα επίπεδα (Corple & Bredekamp, 2011).

Οι επιστημονικές μελέτες συχνά διεξάγονται με τη συμμετοχή παιδιών, γονέων και εκπαιδευτικών σε παιδικούς σταθμούς ή περιβάλλοντα που προσφέρουν προσχολική εκπαίδευση. Οι ερευνητές συνήθως εφαρμόζουν διάφορες μεθόδους όπως παρατήρηση, συνεντεύξεις, ερωτηματολόγια, και άλλες τεχνικές για να συλλέξουν δεδομένα και να αναλύσουν την επίδραση της μετάβασης από το οικογενειακό περιβάλλον στο περιβάλλον του παιδικού σταθμού στην ανάπτυξη των παιδιών. Ορισμένοι ερευνητές που έχουν ασχοληθεί με τη μελέτη της μετάβασης από το οικογενειακό περιβάλλον στον παιδικό σταθμό και την επίδρασή της στην ανάπτυξη των παιδιών είναι:

1. **Μελέτη της RAND Corporation για την προσχολική εκπαίδευση (2015):** Εξέτασε την αποτελεσματικότητα των προσχολικών προγραμμάτων και τις επιδράσεις τους στην εκπαιδευτική πορεία των παιδιών. Ορισμένα από τα κύρια αποτελέσματα περιλάμβαναν την επιβεβαίωση των μακροπρόθεσμων οφελών της προσχολικής εκπαίδευσης, την σημασία της στη μείωση της κοινωνικοοικονομικής ανισότητας, την επίδρασή της στη μάθηση και τη σχολική πορεία των παιδιών, καθώς και τα οφέλη της για την κοινωνία συνολικά. Τα ευρήματα υποστήριζαν την ανάγκη για επενδύσεις σε προσχολική εκπαίδευση, καθώς αυτές μπορούν να έχουν ευρύτερες επιπτώσεις στη ζωή των παιδιών και την κοινωνία (Corporation, 2015).
2. **Μελέτη «Early Learning Network» (2013-2018):** Πρόκειται για μια σειρά μελετών που εξέτασαν την αποτελεσματικότητα διαφόρων προσχολικών προγραμμάτων στη βελτίωση

της παιδικής εκπαίδευσης. Οι μελέτες εστίασαν σε διάφορες πτυχές της προσχολικής εκπαίδευσης, όπως η επίδραση αυτών των προγραμμάτων στην προ-γραμματική εκπαίδευση των παιδιών, η αξιολόγηση των δεξιοτήτων που αποκτούν, και η συμβολή τους στην ακαδημαϊκή τους πορεία. Τα αποτελέσματα υπογράμμισαν τη σημασία των προσχολικών προγραμμάτων στην προώθηση της εκπαιδευτικής ανάπτυξης των παιδιών και τη βελτίωση της εκπαιδευτικής τους πορείας (Network., 2013-2018).

4. **Μελέτη «The State of Preschool» από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (από το 2010 και μετά):** Αναφέρεται στην ποιότητα και την προσβασιμότητα των προσχολικών προγραμμάτων σε διάφορες περιοχές. Η έκθεση αυτή εξετάζει την κατάσταση της προσχολικής εκπαίδευσης σε διάφορες περιοχές, εστιάζοντας στην ποιότητα και προσβασιμότητα των προσχολικών προγραμμάτων, καθώς και σε θέματα χρηματοδότησης και πολιτικής που αφορούν την προσχολική εκπαίδευση. Αυτή η έκθεση παρέχει σημαντικές πληροφορίες για την παρούσα κατάσταση της προσχολικής εκπαίδευσης στις Ηνωμένες Πολιτείες (Preschool, 2010).
5. **Μελέτη «Preschool Curriculum Evaluation Research» (PCER, 2012-2017):** Διεξήγαγε έρευνες για να αξιολογήσει την αποτελεσματικότητα διαφόρων προσχολικών προγραμμάτων με διαφορετικά περιεχόμενα και μεθόδους. Η μελέτη αυτή είχε ως στόχο να αξιολογήσει την αποτελεσματικότητα διαφόρων προσχολικών προγραμμάτων με διαφορετικά περιεχόμενα και μεθόδους. Κατά τη διάρκεια αυτού του χρονικού διαστήματος, διεξήχθησαν πολλές μελέτες και ερευνητικά έργα από διαφορετικά ιδρύματα και ομάδες εργασίας, με σκοπό να αναλυθεί η αποτελεσματικότητα διάφορων προσχολικών προγραμμάτων και να δοθούν πληροφορίες σχετικά με τις βέλτιστες πρακτικές στον τομέα της προσχολικής εκπαίδευσης (PCER, 2012-2017).
6. **Έρευνα «Early Years Transition and Special Educational Needs» (2014):** Εξέτασε τη μετάβαση των παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες από τον παιδικό σταθμό στο σχολείο και τις δυσκολίες που μπορεί να αντιμετωπίζουν (Sammons, 2014).
7. **Μελέτη «The Longitudinal Effects of Preschool Programs on Low-Income Children» (2016):** Μια μελέτη που εστίασε στις μακροπρόθεσμες επιπτώσεις των προσχολικών προγραμμάτων σε παιδιά με χαμηλό εισόδημα (Mughal, 2016).

Αυτές οι μελέτες αναλύουν διάφορες πτυχές της προσχολικής εκπαίδευσης, όπως η ποιότητα των προγραμμάτων, οι επιπτώσεις τους σε ομάδες με ιδιαίτερες ανάγκες ή οι μακροπρόθεσμες επιπτώσεις στην ανάπτυξη των παιδιών. Αναδεικνύουν τη σημασία της προσχολικής εκπαίδευσης στην παιδική ανάπτυξη και εκπαίδευση.

Γ. Σκοπός της έρευνας-Ερευνητικά ερωτήματα

Ο σκοπός της παρούσας εργασίας εστιάζει στην κατανόηση, αξιολόγηση και προώθηση της διαδικασίας μετάβασης των παιδιών αυτής της προσχολικής ηλικιακής ομάδας. Ερευνά και να αναλύει τους παράγοντες που επηρεάζουν τη μετάβαση των παιδιών από το σπίτι στον παιδικό σταθμό. Μελέτα των βέλτιστων πρακτικών και την ανάπτυξη στρατηγικών για τη διευκόλυνση της μετάβασης των παιδιών. Αναλύει τις επιπτώσεις της ομαλής μετάβασης στον παιδικό σταθμό στην κοινωνική, συναισθηματική και ακαδημαϊκή ανάπτυξη των παιδιών. Επίσης, αναπτύσσει προτάσεις για τη βελτίωση της υποστήριξης προς τα παιδιά και τις οικογένειές τους κατά τη διάρκεια αυτής της μεταβατικής φάσης και της σημασίας της ομαλής μετάβασης για την παιδική ανάπτυξη και ευημερία. Η έρευνα για την ομαλή μετάβαση από το οικογενειακό περιβάλλον στον παιδικό σταθμό μπορεί επικεντρώνετε στα εξής ερωτήματα:

Ο ρόλος του οικογενειακού περιβάλλοντος

- Πώς η συναισθηματική υποστήριξη της οικογένειας επηρεάζει την προσαρμογή των παιδιών στον παιδικό σταθμό;
- Ποιος είναι ο ρόλος της συνεργασίας μεταξύ οικογένειας και εκπαιδευτικού προσωπικού στη μετάβαση;
- Πώς η μετάβαση επηρεάζει την αίσθηση της ασφάλειας και της ευημερίας των παιδιών;

Ο ρόλος της δομής στη ομαλή μετάβαση

- Ποιος είναι το ρόλος της δομής και των δραστηριοτήτων του παιδικού σταθμού στη μετάβαση των παιδιών;
- Ποιες είναι οι διαφορετικές προσεγγίσεις για την εξασφάλιση ενός θετικού κλίματος κατά τη διάρκεια της μετάβασης;
- Πώς η μετάβαση σε ένα νέο περιβάλλον επηρεάζει την κοινωνικό-συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών;

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού στη προσαρμογή του παιδιού

- Πώς οι εκπαιδευτικοί μπορούν να διαμορφώσουν περιβάλλοντα που να ενθαρρύνουν την ομαλή μετάβαση;
- Ποια είναι τα κύρια εμπόδια που αντιμετωπίζουν τα παιδιά κατά τη μετάβαση και πώς μπορούν να αντιμετωπιστούν;
- Πώς η μετάβαση σε ένα νέο περιβάλλον επηρεάζει την ανεξάρτητη μάθηση και την επίλυση προβλημάτων των παιδιών;

Αυτά τα ερωτήματα μπορούν να οδηγήσουν σε ευρύτερη κατανόηση των παραγόντων που επηρεάζουν τη μετάβαση από το οικογενειακό περιβάλλον στον παιδικό σταθμό και στην ανάπτυξη πιθανών στρατηγικών για μια ομαλότερη μετάβαση.

Α΄ ΜΕΡΟΣ: Θεωρητική Προσέγγιση

1.Κεφάλαιο

1.1 Ορισμός της ομαλής μετάβασης

Η ομαλή μετάβαση αφορά την ομαλή προσαρμογή ενός ατόμου σε νέα περιβάλλοντα, συνήθως αναφέρεται στη μετάβαση από ένα περιβάλλον σε ένα άλλο, όπως από το σπίτι στο σχολείο, από τον παιδικό σταθμό στο νηπιαγωγείο ή από το δημοτικό στο γυμνάσιο. Μια ομαλή μετάβαση χαρακτηρίζεται όταν το άτομο προσαρμόζεται στα νέα περιβάλλοντα χωρίς σημαντικό στρες ή ανησυχία και διατηρεί τη σταθερότητα και την ικανοποίησή του. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω κατάλληλης προετοιμασίας, στήριξης από το περιβάλλον και καλών δεσμών με τους άλλους. Η ομαλή μετάβαση συχνά έχει σημαντικές επιπτώσεις στην ευεξία και την ανάπτυξη του ατόμου.

Συνδέεται με την επιτυχημένη προσαρμογή και την αντιμετώπιση των αλλαγών χωρίς σημαντικές δυσκολίες. Σε περιβάλλοντα όπως η μετάβαση από το οικογενειακό περιβάλλον στο σχολείο ή σε νέους κοινωνικούς κύκλους, μια ομαλή μετάβαση σημαίνει ότι το άτομο αναγνωρίζει τις νέες απαιτήσεις, αναπτύσσει τις απαραίτητες δεξιότητες και προσαρμόζεται στο νέο περιβάλλον με επιτυχία. Οι παράγοντες που επηρεάζουν την ομαλή μετάβαση περιλαμβάνουν την υποστήριξη από το περιβάλλον, την προετοιμασία του ατόμου, καθώς και την αναγνώριση και κατανόηση των αλλαγών που συμβαίνουν (Καρράς, 2014).

Η ομαλή μετάβαση στην προσχολική αγωγή αφορά την ομαλή προσαρμογή των παιδιών σε αυτό το νέο περιβάλλον. Είναι η διαδικασία μέσω της οποίας τα παιδιά μεταβαίνουν από το οικογενειακό περιβάλλον ή τον παιδικό σταθμό σε ένα περιβάλλον προσχολικής εκπαίδευσης, όπως το νηπιαγωγείο.

Η ομαλή μετάβαση στην προσχολική αγωγή προϋποθέτει:

1. **Προετοιμασία:** Τα παιδιά χρειάζονται προηγούμενη προετοιμασία και συχνά ειδικές δραστηριότητες για να κατανοήσουν τις αλλαγές που πρόκειται να συμβούν και να αντιμετωπίσουν το νέο περιβάλλον.
2. **Στήριξη:** Η υποστήριξη από εκπαιδευτικούς και γονείς είναι ουσιώδης για να διασφαλιστεί η ομαλή μετάβαση. Οι εκπαιδευτικοί στην προσχολική αγωγή παίζουν σημαντικό ρόλο στη δημιουργία ενός φιλικού και ασφαλούς περιβάλλοντος.
3. **Προσωπική Ανάπτυξη:** Η ενθάρρυνση της προσωπικής ανάπτυξης, της κοινωνικής δεξιότητας και της αυτοπεποίθησης είναι σημαντικά στοιχεία για να επιτευχθεί μια ομαλή μετάβαση.

1.2 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της ομαλής μετάβασης

Η ομαλή μετάβαση έχει σημαντικά πλεονεκτήματα, αλλά μπορεί επίσης να συνοδεύεται και από ορισμένα μειονεκτήματα. Μια ομαλή μετάβαση ενισχύει την ευεξία και την ανάπτυξη του παιδιού. Η επιτυχής προσαρμογή σε νέα περιβάλλοντα συμβάλλει στην αυτοπεποίθηση και την ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων. Επίσης τα παιδιά αναπτύσσουν κοινωνικές δεξιότητες και μαθαίνουν να διαχειρίζονται τις σχέσεις τους με άλλα παιδιά και ενήλικες. Η εμπειρία της μετάβασης βοηθά τα παιδιά να αναπτύξουν αυτονομία, να μάθουν να αντιμετωπίζουν αλλαγές και να προσαρμόζονται σε νέες καταστάσεις (Mughal, 2016).

Ορισμένα παιδιά μπορεί να αντιμετωπίσουν στρες και άγχος κατά τη διάρκεια της μετάβασης, ειδικά αν δεν έχουν κατάλληλη υποστήριξη ή προετοιμασία. Σε ορισμένες περιπτώσεις, τα παιδιά μπορεί να αντιμετωπίσουν δυσκολίες στην προσαρμογή τους σε νέα περιβάλλοντα, που μπορεί να επηρεάσουν την εκπαιδευτική τους πορεία. Επιπλέον, μπορεί να νιώθουν ανήσυχα ή ανασφάλεια κατά τη διάρκεια της μετάβασης λόγω της αναστάτωσης που προκαλεί η αλλαγή. Η αλλαγή από το οικογενειακό περιβάλλον σε ένα νέο περιβάλλον μπορεί να σημαίνει απώλεια των συνηθειών ή του συναισθήματος ασφάλειας που είχαν εκείνα τα παιδιά. Οι νέοι κοινωνικοί κύκλοι και η αποχώρηση από τους φίλους τους στον παιδικό σταθμό μπορεί να προκαλέσουν δυσκολίες στη διατήρηση των κοινωνικών σχέσεων.

Ωστόσο, η εμπειρία της μετάβασης στην προσχολική αγωγή μπορεί να είναι εξαιρετικά επωφελής. Οι προκλήσεις αυτές μπορούν να υπερνικηθούν με την κατάλληλη υποστήριξη από γονείς και εκπαιδευτικούς, προετοιμασία και κατανόηση των αναγκών των παιδιών κατά τη μετάβαση. Η προετοιμασία, η στήριξη και η κατανόηση των αναγκών των παιδιών κατά τη μετάβαση μπορούν να βοηθήσουν στη μείωση των μειονεκτημάτων και στην ενίσχυση των πλεονεκτημάτων (Νηκητιάδου, 2012).

2.Κεφάλαιο

2.1 Παράγοντες που επηρεάζουν την μετάβαση

Η ομαλή μετάβαση από το σπίτι στον παιδικό σταθμό επηρεάζεται από πολλούς παράγοντες. Ορισμένοι από αυτούς περιλαμβάνουν:

- **Ηλικία και Εμπειρία:** Η ηλικία του παιδιού και η εμπειρία του σε άλλες μορφές χωρισμού (όπως παιχνίδι με φίλους, χρόνος με συγγενείς) μπορούν να επηρεάσουν πώς αντιλαμβάνεται τη μετάβαση.
- **Συναισθηματική Υποστήριξη:** Η ύπαρξη σταθερών και αγαπητικών σχέσεων με τους γονείς και τους φροντιστές βοηθά το παιδί να νιώσει ασφάλεια κατά τη μετάβαση.

- **Στήριξη των Γονέων:** Η στήριξη και η προσέγγιση των γονέων προς τη μετάβαση, καθώς και ο τρόπος με τον οποίο εξηγούν τον λόγο της μετάβασης, είναι σημαντικοί παράγοντες.
- **Εξοικείωση με το Περιβάλλον:** Η επίσκεψη και η εξοικείωση με το περιβάλλον του παιδικού σταθμού πριν από την πραγματική μετάβαση μπορεί να βοηθήσει το παιδί να αισθανθεί περισσότερο άνετα.
- **Κοινωνικές Δεξιότητες:** Η ικανότητα του παιδιού να επικοινωνεί και να αλληλοεπιδρά με άλλα παιδιά μπορεί να επηρεάσει το πώς αντιμετωπίζει τη μετάβαση.
- **Προσαρμοστικότητα:** Η φυσική και ψυχολογική προσαρμοστικότητα του παιδιού σε νέες καταστάσεις και περιβάλλοντα παίζει σημαντικό ρόλο.

Αυτοί οι παράγοντες μπορούν να διαφέρουν ανάλογα με το παιδί και την οικογενειακή του κατάσταση. Η ευαισθητοποίηση για αυτούς τους παράγοντες μπορεί να βοηθήσει στην εξασφάλιση μιας ομαλής μετάβασης για το παιδί στο περιβάλλον του παιδικού σταθμού (Κολιός , 2011).

2.2 Πρακτικές προσεγγίσεις που συμβάλουν στην ομαλή μετάβαση

Κάθε παιδικός σταθμός και κάθε παιδί είναι μοναδικό, οπότε οι πρακτικές προσεγγίσεις μπορεί να πρέπει να προσαρμοστούν ανάλογα με τις ανάγκες και τις δυνατότητες τους. Υπάρχουν διάφορες θεωρητικές προσεγγίσεις που μπορούν να βοηθήσουν στην κατανόηση της ομαλής μετάβασης από το σπίτι στον παιδικό σταθμό. Ανάλογα με την προοπτική, οι παρακάτω θεωρητικές προσεγγίσεις μπορεί να είναι χρήσιμες:

- Θεωρία της Επίδρασης της Διάρκειας της Χωριστής Αγωγής (Separation-Individuation Theory): Αυτή η θεωρία εξετάζει τη διαδικασία με την οποία τα παιδιά αποκτούν ανεξαρτησία και αυτονομία από τους γονείς τους. Η μετάβαση στον παιδικό σταθμό μπορεί να αντιμετωπιστεί ως ένα βήμα προς την ανεξαρτησία.
- Θεωρία Επίδρασης των Γονικών Σχέσεων (Parental Attachment Theory): Αυτή η θεωρία εξετάζει το πώς οι σχέσεις των παιδιών με τους γονείς τους επηρεάζουν την επιθυμία και την ικανότητά τους να εξερευνηθούν νέα περιβάλλοντα. Η στήριξη από τους γονείς μπορεί να βοηθήσει τα παιδιά να αντιμετωπίσουν τη μετάβαση.
- Θεωρία της Κοινωνικής Ανάπτυξης (Social Development Theory): Αυτή η θεωρία υποστηρίζει ότι η κοινωνική αλληλεπίδραση και η επικοινωνία μεταξύ παιδιών και ενηλίκων παίζει καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων του παιδιού. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να προάγουν την κοινωνική αλληλεπίδραση στο περιβάλλον του παιδικού σταθμού.
- Θεωρία της Εποπτείας (Sociocultural Theory): Αυτή η θεωρία υπογραμμίζει τη σημασία της κοινωνικής και πολιτισμικής περιβαλλοντικής επίδρασης στην ανάπτυξη του παιδιού. Οι

εκπαιδευτικοί μπορούν να δημιουργήσουν περιβάλλοντα που αντικατοπτρίζουν τις κοινωνικές και πολιτισμικές αξίες (Πούρκος & Δαφέρμος, 2010).

2.3 Η σημασία της ομαλής μετάβασης στον παιδικό σταθμό για την κοινωνική και συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών

Η ομαλή μετάβαση στον παιδικό σταθμό έχει βαθύ αντίκτυπο στην κοινωνική και συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών. Αυτή η διαδικασία συμβάλλει στη διαμόρφωση θεμελιωδών δεξιοτήτων και στην ενίσχυση της αυτοπεποίθησης τους σε πολλά επίπεδα. Κατά τη μετάβαση στον παιδικό σταθμό, τα παιδιά έρχονται αντιμέτωπα με νέα κοινωνικά περιβάλλοντα. Εκεί μαθαίνουν να αλληλεπιδρούν, να συνεργάζονται και να επικοινωνούν με άλλα παιδιά και ενήλικες. Η ομαλή μετάβαση ενισχύει την αίσθηση εμπιστοσύνης των παιδιών στο να αναζητούν βοήθεια από εκπαιδευτικούς και άλλα παιδιά, ενθαρρύνοντας την ανεξαρτησία τους. Η εμπειρία στον παιδικό σταθμό βοηθά τα παιδιά να μάθουν να αντιμετωπίζουν και να εκφράζουν τα συναισθήματά τους, ενώ ταυτόχρονα μαθαίνουν να αντιλαμβάνονται τα συναισθήματα των άλλων.

Κατά τη διάρκεια της μετάβασης, τα παιδιά αναπτύσσουν ανεξαρτησία και αυτοπεποίθηση όσον αφορά τις καθημερινές τους δραστηριότητες και την ανάληψη ευθυνών. Οι εμπειρίες και οι δεξιότητες που αποκτώνται κατά την ομαλή μετάβαση στον παιδικό σταθμό διαμορφώνουν θεμέλια για την κοινωνική τους επιτυχία και την ανάπτυξη των σχέσεων τους στο μέλλον (Malaguzzi, Katz, & Spaggiari, 2013).

Ο παιδικός σταθμός παρέχει μια ευκαιρία για τα παιδιά να αναπτύξουν σχέσεις με συνομηλίκους και ενήλικες εκτός του οικογενειακού περιβάλλοντος. Η εμπειρία της κοινωνικοποίησης βοηθά στην κατανόηση της συνεργασίας, της επικοινωνίας και της αλληλεπίδρασης. Η ένταξη σε ένα νέο περιβάλλον ενθαρρύνει τα παιδιά να γνωρίσουν τον εαυτό τους, να αναγνωρίσουν τα συναισθήματά τους και να μάθουν πώς να τα εκφράσουν. Η ομαλή μετάβαση ενθαρρύνει την ανάπτυξη της αυτοπεποίθησης και της ικανότητας λήψης αποφάσεων, καθώς τα παιδιά αρχίζουν να ανακαλύπτουν την ανεξαρτησία τους από τον γονικό κόσμο (Παππά, 2016).

Επιπροσθέτως βοηθά τα παιδιά να μάθουν πώς να διαχειρίζονται συναισθήματα όπως ο φόβος, η ανησυχία και η ανασφάλεια, δημιουργώντας μια βάση για την ενδυνάμωση της συναισθηματικής τους νοημοσύνης. Η εμπειρία της μετάβασης στον παιδικό σταθμό παίζει κρίσιμο ρόλο στη διαμόρφωση των κοινωνικών και συναισθηματικών ικανοτήτων των παιδιών και στην προετοιμασία τους για τις προκλήσεις που έρχονται στο μέλλον (Rice, 2012).

Η επαφή με νέους φίλους και ενήλικες διευρύνει το κοινωνικό δίκτυο του παιδιού και διαμορφώνει σχέσεις εμπιστοσύνης και αμοιβαίας συνεργασίας. Μέσα σε ένα περιβάλλον με πολ-

λούς συνομηλίκους, τα παιδιά μαθαίνουν να συνεργάζονται, να επικοινωνούν και να αντιμετωπίζουν κοινωνικές καταστάσεις. Μέσα από παιχνίδια και δραστηριότητες που προωθούνται στον παιδικό σταθμό, τα παιδιά εμπλέκονται σε διαδικασίες που τους ενθαρρύνουν να ανακαλύπτουν και να μαθαίνουν με ενδιαφέρον. Η καθημερινότητα στον παιδικό σταθμό δίνει στα παιδιά την ευκαιρία να εκφράζουν συναισθήματα, να αντιμετωπίζουν διάφορες καταστάσεις και να επιλύουν προβλήματα.

Η σταθερότητα, η ασφάλεια και η εμπιστοσύνη που προσφέρει ένα περιβάλλον όπως ο παιδικός σταθμός είναι κρίσιμη για την ανάπτυξη των κοινωνικών και συναισθηματικών δεξιοτήτων των παιδιών. Αυτές οι εμπειρίες αποτελούν τη βάση για μια υγιή κοινωνική και συναισθηματική ανάπτυξη που στη συνέχεια επηρεάζει θετικά την συνολική ανάπτυξη και μάθηση του παιδιού (Χρηστάκης, 2012).

2.4 Ο ρόλος της συμμετοχής των γονέων στη μετάβαση από το σπίτι στον παιδικό σταθμό

Η συμμετοχή των γονέων στη μετάβαση από το σπίτι στον παιδικό σταθμό είναι κρίσιμη για την επιτυχή προσαρμογή των παιδιών. Η συνεργασία μεταξύ γονέων και εκπαιδευτικών διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση μιας θετικής εμπειρίας μετάβασης. Αναφέρονται κάποιοι τρόποι με τους οποίους η συμμετοχή των γονέων μπορεί να επηρεάσει αυτή τη διαδικασία.

Οι γονείς μπορούν να είναι ενημερωμένοι για τον παιδικό σταθμό, τις δραστηριότητες και το περιβάλλον του. Η ενημέρωση για το τι αναμένεται στον σταθμό μπορεί να βοηθήσει στη μείωση της ανησυχίας του παιδιού και στην ομαλή προσαρμογή του. Η συνεχής επικοινωνία με τους εκπαιδευτικούς επιτρέπει στους γονείς να εκφράζουν τις ανησυχίες και τις ανάγκες τους. Η καλή συνεργασία και η αμοιβαία κατανόηση βοηθούν στη δημιουργία ενός υγιούς περιβάλλοντος για το παιδί. Οι γονείς μπορούν να υποστηρίξουν τα παιδιά τους κατά τη διάρκεια της μετάβασης, είτε με λόγια ενθάρρυνσης είτε με τη δημιουργία μιας ρουτίνας πριν από την πρώτη μέρα στον σταθμό. Η συμμετοχή σε εκδηλώσεις του σταθμού ή η εθελοντική συμμετοχή σε δραστηριότητες μπορεί να ενισχύσει το δεσμό των γονέων με το περιβάλλον του παιδικού σταθμού και να δείξει στο παιδί πόσο σημαντική είναι η παρουσία τους εκεί. Η ενεργός συμμετοχή των γονέων κατά τη μετάβαση στον παιδικό σταθμό δημιουργεί μια αίσθηση ασφάλειας και σταθερότητας για το παιδί. Η απόκτηση των αναγκαίων δεξιοτήτων από τα παιδιά για την προσαρμογή στο νέο περιβάλλον γίνεται πιο ομαλή με τη συνεχή υποστήριξη και την παρουσία των γονέων. Στο σύνολο, η συμμετοχή των γονέων σε αυτή τη διαδικασία μπορεί να ενισχύσει την αυτοπεποίθηση του παιδιού και να δημιουργήσει μια θετική βάση για την εκπαιδευτική του πορεία (Τσιπλητάρης, 2011).

Η συνεργασία των γονέων με το περιβάλλον του παιδικού σταθμού συχνά οδηγεί σε ουσιαστικά οφέλη για τη μετάβαση του παιδιού στον νέο αυτό χώρο. Αυτός ο συνεργατικός ρόλος των γονέων έχει τα εξής σημαντικά πλεονεκτήματα. Διευκολύνει την προσαρμογή του παιδιού, καθώς οι εκπαιδευτικοί μπορούν να γνωρίζουν καλύτερα τις ανάγκες του. Η παρουσία των γονέων δημιουργεί ένα αίσθημα ασφάλειας και στήριξης για τα παιδιά τους κατά τη μετάβαση, προσφέροντας μια σταθερή βάση για να εξερευνήσουν το νέο περιβάλλον.

Η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ γονέων και εκπαιδευτικών ενισχύει την αμοιβαία κατανόηση σχετικά με τις ανάγκες του παιδιού, προσφέροντας μια ολοκληρωμένη προσέγγιση στη φροντίδα του. Η παρουσία των γονέων σε εκδηλώσεις και δραστηριότητες δείχνει στο παιδί πόσο σημαντικό είναι το ενδιαφέρον των γονιών για τη ζωή του στον σταθμό, ενισχύοντας έτσι την αυτοπεποίθησή του. Ο συνδυασμός της υποστήριξης των γονέων με την εμπειρογνωμοσύνη και την αφοσίωση των εκπαιδευτικών στον παιδικό σταθμό οδηγεί σε μια ολοκληρωμένη και θετική εμπειρία μετάβασης για τα παιδιά (Ρένζτου, 2011).

2.5 Επιπτώσεις της ομαλής μετάβασης στον παιδικό σταθμό στην ακαδημαϊκή επίδοση των παιδιών

Η ομαλή μετάβαση στον παιδικό σταθμό έχει σημαντικές επιπτώσεις στην ακαδημαϊκή επίδοση των παιδιών. Κατά τη διάρκεια αυτής της μετάβασης, η πρώτη επαφή του παιδιού με ένα νέο εκπαιδευτικό περιβάλλον μπορεί να ορίσει τη στάση του απέναντι στη μάθηση και την ακαδημαϊκή διαδικασία. Ο παιδικός σταθμός προσφέρει μια ευκαιρία για τα παιδιά να εξοικειωθούν με την ιδέα της διαδικασίας μάθησης. Έχοντας πρόσβαση σε προσαρμοσμένες δραστηριότητες που ενθαρρύνουν την περιέργεια και την εξερεύνηση, τα παιδιά αποκτούν ενδιαφέρον για τη μάθηση από πολύ νωρίς (Παπαθανασίου, 2000).

Επιπλέον, η κοινωνική διάσταση του παιδικού σταθμού είναι κρίσιμη για την ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων. Οι θετικές κοινωνικές εμπειρίες στο παιδικό περιβάλλον συνδέονται με την προθυμία του παιδιού να συμμετέχει στην τάξη, να συνεργάζεται με άλλα παιδιά και να εκφράζει τις απόψεις του. Το περιβάλλον του παιδικού σταθμού επίσης διευκολύνει την ανάπτυξη βασικών δεξιοτήτων, όπως η γλωσσική επικοινωνία και η κινητική ανάπτυξη, οι οποίες συχνά σχετίζονται με την επιτυχία των παιδιών στο ακαδημαϊκό περιβάλλον. Η ομαλή μετάβαση στον παιδικό σταθμό, λοιπόν, έχει τη δυνατότητα να διαμορφώσει θετικές αντιλήψεις και απόψεις των παιδιών για τη μάθηση, προετοιμάζοντάς τα για την ακαδημαϊκή τους πορεία (Παπαδάκος & Πολυχρονοπούλου, 2015).

Επιπροσθέτως, αποτελεί την πρώτη σημαντική επαφή των παιδιών με την εκπαίδευση και το κοινωνικό περιβάλλον εκτός του οικογενειακού τους περιβάλλοντος. Οι θετικές εμπειρίες

και οι δεξιότητες που αποκτούν εκεί μπορούν να επηρεάσουν σημαντικά την ακαδημαϊκή τους πορεία και τη συνολική τους ανάπτυξη. Το περιβάλλον του παιδικού σταθμού προσφέρει ευκαιρίες για την ανάπτυξη δεξιοτήτων που είναι ουσιώδεις για την ακαδημαϊκή επιτυχία. Η εξοικείωση με νέα παιδιά, η ενθάρρυνση της πρωτοβουλίας, η ανάπτυξη της γλωσσικής και κοινωνικής επικοινωνίας, καθώς και η έκθεση σε νέες ιδέες και εμπειρίες, όλα αυτά συμβάλλουν στην ακαδημαϊκή επίδοση των παιδιών. Επίσης, η ομαλή μετάβαση ενισχύει την αυτοπεποίθηση των παιδιών. Η αίσθηση ασφάλειας και η προσαρμογή σε ένα νέο περιβάλλον βοηθούν τα παιδιά να αντιμετωπίσουν πιο αυτόνομα και με αυτοπεποίθηση τις προκλήσεις της μάθησης. Συνολικά, μια θετική εμπειρία στον παιδικό σταθμό μπορεί να δημιουργήσει μια ισχυρή βάση για την ακαδημαϊκή πορεία του παιδιού και την εξέλιξή του ως μαθητή (Δασκαλάκης, 2014).

Επιπλέον, η ομαλή μετάβαση στον παιδικό σταθμό επηρεάζει την ακαδημαϊκή επίδοση μέσω της ενθάρρυνσης της περιέργειας και της εξερεύνησης. Οι παιδικοί σταθμοί προσφέρουν δραστηριότητες που ενισχύουν την ανεξάρτητη σκέψη και την ανακάλυψη, ενθαρρύνοντας τα παιδιά να δοκιμάσουν νέα πράγματα και να επιδιώξουν την περιέργεια τους για τον κόσμο γύρω τους. Οι παιδικοί σταθμοί επίσης υποστηρίζουν την εκμάθηση μέσω της παιγνιώδους δραστηριότητας, ενθαρρύνοντας την ενσωμάτωση της μάθησης σε παιχνίδια και δραστηριότητες που είναι ευχάριστες για τα παιδιά. Αυτό διευκολύνει την καλλιέργεια ενός θετικού στάσης προς την ακαδημαϊκή προσπάθεια, καθώς συνδέεται με ευχάριστες εμπειρίες.

Τέλος, η εμπειρία στον παιδικό σταθμό διδάσκει στα παιδιά τη σημασία της ρουτίνας, των κανόνων και της προετοιμασίας, πράγματα που είναι κρίσιμα για την επίτευξη επιτυχίας στο σχολείο και την ακαδημαϊκή πορεία τους. Αυτές οι δεξιότητες είναι βασικές για την οργάνωση του χρόνου και την αποτελεσματική συμμετοχή στις ακαδημαϊκές δραστηριότητες (Κωνσταντίνου Χ. , 2015).

2.6 Στρατηγικές για την προώθηση της ομαλής μετάβασης από το οικογενειακό περιβάλλον στον παιδικό σταθμό

Η δημιουργία ομαλών μεταβατικών στιγμών από το οικογενειακό περιβάλλον στον παιδικό σταθμό είναι ουσιώδης για την θετική εμπειρία των παιδιών. Η υιοθέτηση στρατηγικών μπορεί να βοηθήσει στη διευκόλυνση αυτής της μετάβασης.

Μια στρατηγική είναι η δημιουργία προγραμμάτων προετοιμασίας που επιτρέπουν στα παιδιά να γνωρίσουν το περιβάλλον του παιδικού σταθμού πριν από την ενσωμάτωσή τους. Αυτό μπορεί να συμπεριλαμβάνει επισκέψεις στον σταθμό, γνωριμία με τους εκπαιδευτικούς, και συμμετοχή σε δραστηριότητες που είναι σύνηθες στο περιβάλλον του παιδικού σταθμού. Η ενίσχυση των γονέων μέσω πληροφοριών και υποστήριξης είναι επίσης σημαντική. Παρέχοντας συμβουλές

σχετικά με τον τρόπο στήριξης των παιδιών τους, καθώς και πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες του σταθμού και τις προσεγγίσεις που ακολουθεί. Δημιουργώντας ένα φιλικό και ασφαλές περιβάλλον στον παιδικό σταθμό, με την παροχή προσαρμοσμένης υποστήριξης σε κάθε παιδί ανάλογα με τις ανάγκες του, μπορεί να διευκολύνει τη μετάβαση και να δημιουργήσει θετικές εμπειρίες για τα παιδιά (Κωνσταντίνου, Π., & Σταθάκης, Γ, 2015). Επιπλέον, η ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ γονέων και εκπαιδευτικού προσωπικού είναι βασική. Η ανοιχτή επικοινωνία και η δημιουργία μιας στήριξης δικτύου που εστιάζεται στις ανάγκες του παιδιού μπορούν να βοηθήσουν στη διαδικασία μετάβασης και προσαρμογής.

Μια άλλη σημαντική στρατηγική για την ομαλή μετάβαση στον παιδικό σταθμό είναι η δημιουργία ενός χώρου που ενθαρρύνει την κοινωνικοποίηση και την αλληλεπίδραση μεταξύ των παιδιών. Ένα περιβάλλον που προωθεί την κοινωνική αποδοχή και την ανταλλαγή ιδεών βοηθά τα παιδιά να αισθάνονται πιο άνετα και να αναπτύσσουν τις κοινωνικές τους δεξιότητες. Η διατήρηση σταθερότητας και συνέπειας στο περιβάλλον του παιδικού σταθμού. Οι προβλέψιμες ρουτίνες και οι καθημερινές δραστηριότητες μπορούν να παράσχουν αίσθηση ασφάλειας στα παιδιά και να τα βοηθήσουν να προσαρμοστούν καλύτερα. Επίσης η δημιουργία ενός περιβάλλοντος που επιτρέπει στα παιδιά να αναπτύξουν αίσθηση αυτονομίας και αυτοπεποίθησης. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω δραστηριοτήτων που ενθαρρύνουν την πρωτοβουλία, τη λήψη αποφάσεων και την αυτοεκτίμηση των παιδιών (Τζάνη, 2010).

Επιπλέον, η συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών και των οικογενειών παίζει έναν ουσιαστικό ρόλο. Η διαρκής επικοινωνία και η ανταλλαγή πληροφοριών μπορεί να διευκολύνει τη μετάβαση των παιδιών, δίνοντας στις οικογένειες την ευκαιρία να συμμετέχουν στο περιβάλλον του παιδικού σταθμού και να αισθάνονται ενταγμένες στη διαδικασία εκπαίδευσης των παιδιών τους. Τέλος, η προσωπική προσέγγιση είναι ουσιώδης. Κάθε παιδί έχει μοναδικές ανάγκες και διαφορετικούς ρυθμούς προσαρμογής, οπότε η εξατομικευμένη προσέγγιση των διαδικασιών και των υποστηρικτικών μέτρων είναι ζωτικής σημασίας (Παπαδάκη & Μιχαηλίδη, 2012).

Β' ΜΕΡΟΣ: Έρευνα

3. Μεθοδολογία

Η ποιοτική έρευνα αποτελεί μια μέθοδο ερευνητικής προσέγγισης που επικεντρώνεται στην κατανόηση και ερμηνεία των βιωμάτων, απόψεων, στάσεων και πολιτισμικών μορφωμάτων. Στην ποιοτική έρευνα, ο ερευνητής ενδιαφέρεται για το πώς τα άτομα δίνουν νόημα στον κόσμο τους και πώς αυτές οι αντιλήψεις επηρεάζουν τη συμπεριφορά τους. Παρακάτω παρουσιάζεται η βασική μεθοδολογία ποιοτικής έρευνας (Cohen, , Manion , & Morrison,, 2012) (Ισαρη & Πουρκός, 2015):

1. Διατύπωση του Ερευνητικού Ερωτήματος: Το πρώτο βήμα στην ποιοτική έρευνα είναι η διατύπωση ενός σαφούς και εστιασμένου ερευνητικού ερωτήματος που αντικατοπτρίζει το ενδιαφέρον και την περιέργεια του ερευνητή.
2. Επιλογή του Ερευνητικού Πεδίου και Συμμετεχόντων: Η επιλογή ενός κατάλληλου πεδίου για την έρευνα και η προσδιορισμός των συμμετεχόντων που θα παράσχουν τα δεδομένα είναι κρίσιμα. Η στοχευμένη επιλογή βασίζεται συχνά στη μέθοδο της σκόπιμης δειγματοληψίας.
3. Συλλογή Δεδομένων: Η συλλογή δεδομένων μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσω διαφόρων μεθόδων, όπως συνεντεύξεις, ομαδικές συζητήσεις, παρατήρηση, ανάλυση εγγράφων και πολυμέσων. Οι μέθοδοι αυτοί επιτρέπουν τη βαθιά και πολυδιάστατη κατανόηση των εμπειριών και απόψεων των συμμετεχόντων.
4. Ανάλυση Δεδομένων: Η ανάλυση στην ποιοτική έρευνα είναι μια διαδικασία ερμηνείας που στοχεύει στην αναγνώριση προτύπων, θεμάτων, και κατηγοριών μέσα στα δεδομένα. Χρησιμοποιώντας τεχνικές όπως η κωδικοποίηση, ο ερευνητής εργάζεται για την οργάνωση και την κατανόηση των δεδομένων, αναδεικνύοντας τις σημαντικές εμπειρίες και αντιλήψεις των συμμετεχόντων.
5. Επαλήθευση των Ευρημάτων: Η αξιοπιστία και η εγκυρότητα των ευρημάτων είναι κρίσιμη στην ποιοτική έρευνα. Τεχνικές όπως η τριαγωνίωση, η αναθεώρηση από συναδέλφους, και η συνεκτίμηση των δεδομένων από τους ίδιους τους συμμετέχοντες μπορούν να ενισχύσουν την αξιοπιστία της έρευνας.
6. Αναφορά και Παρουσίαση των Ευρημάτων: Η τελική αναφορά περιλαμβάνει μια λεπτομερή περιγραφή της μεθοδολογίας, της διαδικασίας συλλογής και ανάλυσης δεδομένων, καθώς και την παρουσίαση των ευρημάτων. Είναι σημαντικό η αναφορά να παρουσιάζει τα ευρήματα με τρόπο που ανταποκρίνεται στο αρχικό ερευνητικό ερώτημα και να αναδεικνύει τη σημασία τους στο ευρύτερο επιστημονικό και κοινωνικό πλαίσιο (Cohen, , Manion , & Morrison,, 2012).

3.1 Μεθοδολογικό πλαίσιο, Ερευνητικά ερωτήματα

Ο σκοπός της παρούσας εργασίας εστιάζει στην κατανόηση, αξιολόγηση και προώθηση της διαδικασίας μετάβασης των παιδιών αυτής της προσχολικής ηλικιακής ομάδας. Ερευνά και να αναλύει τους παράγοντες που επηρεάζουν τη μετάβαση των παιδιών από το σπίτι στον παιδικό σταθμό. Μελέτα των βέλτιστων πρακτικών και την ανάπτυξη στρατηγικών για τη διευκόλυνση της μετάβασης των παιδιών. Αναλύει τις επιπτώσεις της ομαλής μετάβασης στον παιδικό σταθμό στην κοινωνική, συναισθηματική και ακαδημαϊκή ανάπτυξη των παιδιών. Επίσης, αναπτύσσει προτάσεις για τη βελτίωση της υποστήριξης προς τα παιδιά και τις οικογένειές τους κατά τη διάρκεια αυτής της

μεταβατικής φάσης και της σημασίας της ομαλής μετάβασης για την παιδική ανάπτυξη και ευημερία. Η έρευνα για την ομαλή μετάβαση από το οικογενειακό περιβάλλον στον παιδικό σταθμό μπορεί να επικεντρωθεί σε διάφορα ερωτήματα, όπως:

Ο ρόλος του οικογενειακού περιβάλλοντος

- Πώς η συναισθηματική υποστήριξη της οικογένειας επηρεάζει την προσαρμογή των παιδιών στον παιδικό σταθμό;
- Ποιος είναι ο ρόλος της συνεργασίας μεταξύ οικογένειας και εκπαιδευτικού προσωπικού στη μετάβαση;
- Πώς η μετάβαση επηρεάζει την αίσθηση της ασφάλειας και της ευημερίας των παιδιών;

Ο ρόλος της δομής στη ομαλή μετάβαση

- Ποιος είναι το ρόλος της δομής και των δραστηριοτήτων του παιδικού σταθμού στη μετάβαση των παιδιών;
- Ποιες είναι οι διαφορετικές προσεγγίσεις για την εξασφάλιση ενός θετικού κλίματος κατά τη διάρκεια της μετάβασης;
- Πώς η μετάβαση σε ένα νέο περιβάλλον επηρεάζει την κοινωνικό-συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών;

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού στη προσαρμογή του παιδιού

- Πώς οι εκπαιδευτικοί μπορούν να διαμορφώσουν περιβάλλοντα που να ενθαρρύνουν την ομαλή μετάβαση;
- Ποια είναι τα κύρια εμπόδια που αντιμετωπίζουν τα παιδιά κατά τη μετάβαση και πώς μπορούν να αντιμετωπιστούν;
- Πώς η μετάβαση σε ένα νέο περιβάλλον επηρεάζει την ανεξάρτητη μάθηση και την επίλυση προβλημάτων των παιδιών;

Αυτά τα ερωτήματα μπορούν να οδηγήσουν σε ευρύτερη κατανόηση των παραγόντων που επηρεάζουν τη μετάβαση από το οικογενειακό περιβάλλον στον παιδικό σταθμό και στην ανάπτυξη πιθανών στρατηγικών για μια ομαλότερη μετάβαση.

3.2 Το Δείγμα της Έρευνας.

Στην παρούσα εργασία έλαβαν μέρος για την διεκπεραίωσή της έρευνας εννέα παιδαγωγοί πρώιμης παιδικής ηλικίας. Οι παιδαγωγοί ήταν συνάδελφοι της ερευνήτριας με πτυχίο ΤΕ Πρώιμης Παιδικής Ηλικίας. Τέσσερις από τις παιδαγωγούς είχαν κάνει επιπλέον σπουδές και τις είχαν ολοκληρώσει σχετικά με την προσχολική αγωγή και μία ξεκίνησε πρόσφατα τις επιπλέον σπουδές. Η εργασιακή εμπειρία τους ήταν πλούσια από 10 χρόνια τα λιγότερα έως 17 χρόνια τα περισσότερα.

3.3 Δεοντολογία της έρευνας

Η έρευνά για να πραγματοποιηθεί έπρεπε οι συμμετέχοντες να μάθουν για το σκοπό της έρευνας μέσα από ένα έγγραφο που τους δόθηκε και να δώσουν την συγκατάθεση τους γραπτώς για την συμμετοχή τους. Μιας και οι συμμετέχοντες είναι ενήλικες έχουν την ατομική τους ευθύνη. Φυσικά είχαν την επιλογή να μην δεχτούν ή μπορούσαν να σταματήσουν την συνέντευξη αν το επιθυμούσαν. Ακολούθως οι συνεντεύξεις ολοκληρώθηκαν όπως ορίζουν οι κανόνες δεοντολογίας. Επισημάνθηκε ότι οι απαντήσεις των συνεντευξιαζόμενων θα χρησιμοποιηθούν ανώνυμα και μόνο για την συγκεκριμένη έρευνά και θα είχαν πρόσβαση στο υλικό όποτε και εφόσον το επιθυμούσαν αμέσως μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας. Μόλις συμφώνησαν κλείστηκαν τα ραβντεβού σύμφωνα με το πότε μπορούσε η κάθε συνεντευξιαζόμενη.

3.4 Αποτελέσματα- Συζήτηση

Στην διεκπεραίωση της ερευνητικής εργασίας χρησιμοποιήθηκε το εργαλείο της συνέντευξης που πραγματοποιήθηκε σε εννέα παιδαγωγούς προσχολικής ηλικίας προκειμένου να απαντηθούν τα ερευνητικά ερωτήματα. Αξίζει να τονισθεί πως η ερευνήτρια ήταν ευγενική, αντικειμενική, επεξηγηματική όπου χρειαζόταν και με σεβασμό στις συνεντευξιαζόμενες δημιουργώντας ένα ευχάριστο κλίμα εμπιστοσύνης. Η έρευνα διεξήχθη με επιτυχία δεν υπήρχε το παραμικρό εμπόδιο. Οι επτά συνεντευξιαζόμενες που δεν είχαν προηγούμενη εμπειρία ξεπέρασαν το αρχικό ενδοιασμό τους ως προς την έκθεση τους και αποκόμισαν μια ευχάριστη εμπειρία.

Η έρευνα αυτή συγκροτείται από τέσσερα μέρη σύμφωνα με τα ερευνητικά ερωτήματα. Στο πρώτο μέρος οι παιδαγωγοί απάντησαν σε προσωπικές ερωτήσεις προκειμένου να παρουσιάσουν τις γνώσεις τους και την εμπειρία τους στο χώρο της προσχολικής αγωγής.

Στο δεύτερο μέρος ερωτήθηκαν με βάση την εμπειρία τους σχετικά με τον ρόλο της οικογένειας στη μετάβαση των παιδιών από το οικογενειακό περιβάλλον στον παιδικό σταθμό. Τα αποτελέσματα ήταν ότι και οι εννέα ερευνώμενες τόνισαν ποσό σημαντικός είναι ο ρόλος της οικογένειας για την ομαλή μετάβαση του παιδιού. Η θετική συναισθηματική υποστήριξη από την οικογένεια είναι ένα ισχυρό θεμέλιο για την ομαλή προσαρμογή τους. Η συνεργασία μεταξύ οικογένειας και παιδαγωγών είναι εξίσου σημαντική για την μετάβαση. Αν δεν υπάρχει η συνεργασία οι παιδαγωγοί δεν θα μπορούν να βοηθήσουν ουσιαστικά το παιδί, να κατανοήσουν τις ανάγκες του και να δημιουργήσουν ένα υποστηρικτικό περιβάλλον για αυτό. Επίσης σημαντικό είναι η συνεργασία αυτή να ξεκινήσει πριν πάει το παιδί στο παιδικό σταθμό όπως αναφέρουν δύο ερευνώμενες, με συναντήσεις, σεμινάρια και με ειδικό καταρτισμένο προσωπικό που θα συνεργάζεται η δομή. Η συνεργασία θα πρέπει να στηρίζεται στην εμπιστοσύνη και στο σεβασμό για να ωφεληθεί το παιδί. Η μετάβαση αναμφισβήτητα κλονίζει την ασφάλεια και την ευημερία του παιδιού όπως

αναφέρουν και οι εννέα ερευνώμενες για αυτό είναι απαραίτητη η συναισθηματική υποστήριξη της οικογένειας και η συνεργασία της με τους παιδαγωγούς. Η ανασφάλεια του αυτή κατά την μετάβαση μπορεί να επιφέρει αλλαγές στις συνήθειες της καθημερινότητας του όπως αναφέρει μια ερευνώμενη ή την προσκόλληση του στην παιδαγωγό προκειμένου να καλύψει το συναισθηματικό κενό της οικογένειας και την ανασφάλεια που νιώθει προς το άγνωστο περιβάλλον κατά την μετάβαση όπως αναφέρει μια άλλη ερευνώμενη.

Στο τρίτο μέρος ερωτήθηκαν σχετικά με το ρόλο της δομής στη μετάβαση. Η δομή απάντησαν και οι εννέα ερευνώμενες πως πρέπει να παρέχει ένα ζεστό, φιλικό και ασφαλές περιβάλλον για τα παιδιά με χρώματα, λουλούδια και πολλά ερεθίσματα. Οι δραστηριότητες πρέπει να έχουν ψυχαγωγικό χαρακτήρα και το παιδαγωγικό πρόγραμμα θα πρέπει να περιλαμβάνει μια ρουτίνα δραστηριοτήτων κατάλληλες για την ηλικία τους και το αναπτυξιακό τους στάδιο καθημερινά για να βοηθήσει τα παιδιά να οικειοποιηθούν το χώρο του παιδικού σταθμού. Για την εξασφάλιση ενός θετικού κλίματος οι κατάλληλες προσεγγίσεις είναι να μην υπάρχουν συχνές αλλαγές στο παιδαγωγικό προσωπικό όπως τόνισε μια ερευνώμενη. Οι ελλείψεις σε παιδαγωγικό προσωπικό οδηγούν σε συχνές αλλαγές παιδαγωγών με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η προσαρμογή των παιδιών. Η ατομική προσέγγιση ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες του κάθε παιδιού, συνεργασία της δομής με ειδικούς παιδαγωγούς ή με εξειδικευμένους επαγγελματίες για τους παιδαγωγούς και τους γονείς καθώς και μετεκπαίδευση του προσωπικού για να μπορεί να ανταπεξέλθει σε οποιαδήποτε δυσκολία του παιδιού όπως τόνισαν δυο ερευνώμενες.

Από την εμπειρία μας στον παιδικό σταθμό, τα τελευταία χρόνια παρατηρείται η αύξησή του αριθμού παιδιών με ιδιαιτερότητες και η ανάγκη της εξατομικευμένης προσέγγισης από ειδικούς παιδαγωγούς. Αξίζει να τονιστεί ότι στην πρώιμη παιδική ηλικία το κράτος δεν επιδοτεί την παράλληλη στήριξη των παιδιών αυτών και το αναλαμβάνουν οι γονείς ιδιωτικά έτσι προκύπτει και η ανάγκη της μετεκπαίδευσης του παιδαγωγικού προσωπικού προκειμένου να καλύψει τις ανάγκες αυτές. Οι γονείς από την άλλη μεριά χρειάζονται συναισθηματική στήριξη από τους παιδαγωγούς γιατί ανησυχούν περισσότερο από ότι παλιότερα για το πώς θα βιώσει την προσαρμογή το παιδί τους, έχουν έντονο άγχος και πολλές φορές ξεσπάνε σε κλάματα οι μητέρες όπως μας αναφέρει μια ερευνώμενη. Η καλή συνεργασία μεταξύ του προσωπικού της δομής όπως και μεταξύ γονέων και παιδαγωγών με συναντήσεις με γραπτή επικοινωνία (ερωτηματολόγιο που αφορά το κάθε παιδί χωριστά) επισημάνθηκε από άλλη μια ερευνώμενη. Στην συνέχεια και οι εννέα ερευνώμενες απάντησαν ότι η μετάβαση επηρεάζει την κοινωνικό-συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών και αρνητικά και θετικά. Αναπτύσσει κοινωνικές σχέσεις έξω από το οικογενειακό περιβάλλον αλληλοεπιδρά με άλλους συνομήλικους του καθώς και με άλλους ενήλικες. Μαθαίνουν να διαχειρίζονται νέα συναισθήματα το άγχος του αποχωρισμού και τον φόβο για το άγνωστο.

Παράλληλα, αναστατώνεται όλος ο ψυχισμός τους με αποτέλεσμα κάποια παιδιά να προσκαλούνται στους γονείς τους και να μην θέλουν κανέναν άλλο από το οικογενειακό περιβάλλον (παππού, γιαγιά), να διαταράσσεται όλο το ημερήσιο πρόγραμμα τους (φαγητό, ύπνος). Αποκτούν αυτονομία και αυτοεκτίμηση. Στο ερώτημα που δέχτηκαν τρεις από την ερευνήτρια αν πίστευαν ότι η μετάβαση αυτή μπορεί να επηρεάσει την μετέπειτα ζωή τους, οι δυο απάντησαν ότι είναι καθοριστική για την ενήλικη ζωή τους. Αυτό επισημαίνει και μια άλλη ερευνώμενη χωρίς να ερωτηθεί στην συγκεκριμένη ερώτηση από τη ερευνήτρια. Αξίζει να σημειωθεί ότι μια ερευνώμενη απάντησε αρνητικά συσχετίζοντας με την ηλικία τους ότι είναι πολύ μικρά για να το θυμούνται ως ενήλικες.

Στο τέταρτο και τελευταίο μέρος εξετάστηκε ο ρόλος του παιδαγωγού στην μετάβαση. Τα αποτελέσματα έδειξαν σύμφωνα με τις απαντήσεις και των εννέα ερευνώμενων πως τα κατάλληλα περιβάλλοντα που διαμορφώνουν οι παιδαγωγοί για να πέτυχουν την ομαλή μετάβαση είναι με την συνεργασία των γονέων. Οι παιδαγωγοί συλλέγουν τις πληροφορίες για τα ενδιαφέροντα του και τις ανάγκες του παιδιού μέσα από ένα έντυπο με ερωτήσεις που αφορούν το παιδί και πρέπει να απαντήσουν οι γονείς την πρώτη μέρα που πηγαίνουν στο παιδικό σταθμό. Έτσι οι παιδαγωγοί διαμορφώνουν την τάξη που θα υποδεχτεί τα παιδιά σύμφωνα με τα ενδιαφέροντά τους και τις ανάγκες τους, οργανώνοντας γωνιές, ψυχοκινητικές δραστηριότητες, καθιέρωση προβλέψιμων ρουτινών, σε συνεργασία με την δομή να φροντίσουν για τον κατάλληλο υλικό εξοπλισμό. Δημιουργείται ένα ευχάριστο και φιλικό περιβάλλον από τον παιδαγωγό που με υπομονή, επιμονή, αγάπη και σεβασμό στις ατομικές ανάγκες του κάθε παιδιού φροντίζει για την ομαλή μετάβαση του.

Ακολούθως στα εμπόδια που αντιμετωπίζουν τα παιδιά κατά την μετάβαση στις απαντήσεις τους οι έξι ερευνώμενες αναφέρουν το άγχος του αποχωρισμού από το οικογενειακό περιβάλλον, την ανασφάλεια των παιδιών αλλά και των γονέων για το άγνωστο νέο περιβάλλον με άγνωστα νέα πρόσωπα. Ο αποχωρισμός αυτός γίνεται απότομα, ξαφνικά το παιδί βρίσκεται σε ένα ξένο χώρο με άγνωστα άτομα χωρίς τους γονείς του. Οι γονείς βιώνοντας την δική τους ανασφάλεια και εξαιτίας της ελλιπούς ενημέρωσης τους, ως προς το άγνωστο περιβάλλον δεν είναι έτοιμοι να υποστηρίξουν τα παιδιά θετικά και προβάλλουν στα παιδιά τα αρνητικά τους συναισθήματα με αποτέλεσμα να δυσχεραίνουν την προσαρμογή τους. Η παρουσία των γονέων κατά την προσαρμογή θα βοηθούσε τα παιδιά για μια ομαλότερη προσαρμογή όπως τονίζει μια ερευνώμενη.

Επιπροσθέτως, η έλλειψη χρόνου λόγω επαγγελματικών υποχρεώσεων των γονέων όπως αναφέρει μια ερευνώμενη έχει ως αποτέλεσμα πίεση των παιδιών να προσαρμοστούν σε λιγότερο χρόνο από αυτόν που χρειάζονται κάνοντας την προσαρμογή τους πιο δύσκολη. Η ηλικία του

παιδιού δεν μπορεί από μόνη της να αποτελέσει εμπόδιο για την μετάβαση σύμφωνα με την άπαικτη μιας ερευνώμενης, αλλά εξαρτάται από την υποστήριξη της οικογένειας και τον χαρακτήρα του. Ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι απαντήσεις των έξι ερευνώμενων σχετικά με τον αν αποτελεί ο θηλασμός εμπόδιο στην ομαλή προσαρμογή του παιδιού. Οι τρεις απάντησαν πως αποτελεί εμπόδιο ο θηλασμός στο παιδί κατά την μετάβαση του γιατί το παιδί είναι προσκολλημένο στη μητέρα όσο θηλάζει και μόνο στην αγκαλιά της αισθάνεται ασφάλεια και χαρά. Το παιδί βιώνει πιο έντονα τον αποχωρισμό και όσο παρατείνεται η παραμονή του στο χώρο του παιδικού βιώνει αρνητικά συναισθήματα που δεν μπορεί να του τα απαλύνει κανείς άλλος παρά μόνο η μητέρα του. Ωστόσο οι άλλες τρεις ερευνώμενες πιστεύουν ότι η αδυναμία της μητέρας να χειριστεί σωστά το θέμα του θηλασμού ή η ανασφάλεια της απέναντι στο νέο περιβάλλον του παιδικού είναι αυτό που δημιουργεί δυσκολίες στην προσαρμογή του παιδιού. Η μετάβαση μπορεί να επηρεάσει την ανεξάρτητη μάθηση και την επίλυση προβλημάτων όπως προκύπτει από τις απαντήσεις των ερευνώμενων. Τα παιδιά κατακτούν καθημερινά νέες δεξιότητες στο παιδικό και μαθαίνουν να επιλύουν προβλήματα μονά τους χάριν στην αυτονομία, την αυτοπεποίθηση και την αλληλοεπίδραση τους με τα άλλα παιδιά καθώς και με τα ενήλικα άτομα που τα φροντίζουν. Οι παιδαγωγοί εφαρμόζουν εξατομικευμένα παιδαγωγικά προγράμματα καλύπτοντας τις ατομικές ανάγκες του παιδιού ξεχωριστά, προωθούν την συμπεριληπτική εκπαίδευση και καλλιεργούν την κριτική τους σκέψη δίνοντας στα παιδιά την ευκαιρία να κατακτήσουν την ανεξάρτητη μάθηση. Η μετάβαση μπορεί να επηρεάσει και αρνητικά την ανεξάρτητη μάθηση καθώς σε κάθε τάξη είναι πολλά παιδιά και η παιδαγωγός δεν είναι εύκολο να εστιάσει σε κάθε παιδί ξεχωριστά. Το έργο της είναι ακόμα πιο δύσκολο όταν είναι στην τάξη πολλά παιδιά με ιδιαιτερότητες.

3.5 Συμπεράσματα

Από την ανάλυση της βιβλιογραφίας, των παιδαγωγικών θεωριών που συζητήθηκαν στο προηγούμενο κεφάλαιο, και της διενεργηθείσας έρευνας, προκύπτει ότι οι καθοριστικοί παράγοντες για μια επιτυχημένη μετάβαση ταυτίζονται. Σε πρώτο πλάνο βρίσκεται η συμβολή της οικογένειας μέσω της ενημέρωσής της για τον τρόπο που μπορεί να υποστηρίξει το παιδί κατά τη διάρκεια αυτής της μεταβατικής φάσης. Η συναισθηματική στήριξη που παρέχεται από την οικογένεια, καθώς και η συνεργασία της με το εκπαιδευτικό ίδρυμα και τους εκπαιδευτικούς, συμβάλλουν καθοριστικά σε μια ομαλή μετάβαση.

Επίσης, η σημασία της εκπαιδευτικής δομής είναι αδιαμφισβήτητη, όπου θα πρέπει να είναι ανοιχτή σε καινοτόμες παιδαγωγικές προσεγγίσεις που διευκολύνουν την εμπλοκή των γονέων στο εκπαιδευτικό περιβάλλον κατά τη μετάβαση, να προγραμματίζει συναντήσεις με γονείς και παιδιά πριν την έναρξη της μετάβασης για να εξοικειώσει τα παιδιά με τον παιδικό σταθμό και

τους εκπαιδευτικούς. Τέλος, οι εκπαιδευτικοί οφείλουν να ενισχύουν διαρκώς τις γνώσεις τους για να ανταποκρίνονται στις μοναδικές ανάγκες κάθε παιδιού.

Η σύγκριση των παραπάνω μελετών και ερευνών παρέχει μια ολοκληρωμένη εικόνα των πολυδιάστατων οφελών και της σημασίας της προσχολικής εκπαίδευσης στην ανάπτυξη και εκπαίδευση των παιδιών. Από τη μελέτη της RAND Corporation έως τις ερευνητικές προσπάθειες του Early Learning Network και τις αναλύσεις του Preschool Curriculum Evaluation Research, όλες υπογραμμίζουν την αξία της προσχολικής εκπαίδευσης ως καίριου στοιχείου για την κοινωνικοοικονομική ανισότητα, την ακαδημαϊκή επιτυχία και την κοινωνική συνοχή.

- Η μελέτη της RAND Corporation επιβεβαιώνει τα μακροπρόθεσμα οφέλη της προσχολικής εκπαίδευσης, τονίζοντας τη σημασία της στη μείωση της κοινωνικοοικονομικής ανισότητας και στην προώθηση της σχολικής επιτυχίας.
- Η σειρά μελετών του Early Learning Network εστιάζει στην αποτελεσματικότητα διαφόρων προσχολικών προγραμμάτων, υπογραμμίζοντας τη σημασία τους στην ακαδημαϊκή ανάπτυξη των παιδιών και την ενίσχυση των εκπαιδευτικών τους δεξιοτήτων.
- Η έκθεση «The State of Preschool» από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής αναλύει την ποιότητα και προσβασιμότητα των προσχολικών προγραμμάτων, παρέχοντας στοιχεία για την ανάγκη βελτίωσης της πρόσβασης σε ποιοτική προσχολική εκπαίδευση.
- Η μελέτη «Preschool Curriculum Evaluation Research» αξιολογεί την αποτελεσματικότητα διαφόρων προσχολικών προγραμμάτων, επικεντρώνοντας στο περιεχόμενο και τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται, με στόχο την ανάδειξη των βέλτιστων πρακτικών στον τομέα της προσχολικής εκπαίδευσης. Οι ερευνητικές προσπάθειες καταδεικνύουν την ανάγκη για ποικιλία στην προσέγγιση της προσχολικής εκπαίδευσης, καθώς και την αξία της προσαρμογής των προγραμμάτων στις ατομικές ανάγκες των παιδιών.
- Η έρευνα «Early Years Transition and Special Educational Needs» εξετάζει τις προκλήσεις και τις ανάγκες των παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες κατά την μετάβαση από τον παιδικό σταθμό στο σχολείο, υπογραμμίζοντας τη σημασία της εξειδικευμένης υποστήριξης και προσαρμοσμένων προγραμμάτων για αυτήν την ομάδα παιδιών.
- Η «The Longitudinal Effects of Preschool Programs on Low-Income Children» αναδεικνύει τις μακροπρόθεσμες επιπτώσεις της προσχολικής εκπαίδευσης σε παιδιά από οικογένειες με χαμηλό εισόδημα, τονίζοντας την ικανότητά της να συμβάλλει στη μείωση της κοινωνικοοικονομικής ανισότητας και να προωθήσει την ισότητα στην εκπαίδευση.

Συνολικά, αυτές οι μελέτες και έρευνες καταδεικνύουν την πολυδιάστατη αξία της προσχολικής εκπαίδευσης, επισημαίνοντας τα οφέλη της για την ακαδημαϊκή ανάπτυξη, την κοινωνική ενσωμάτωση και τη μείωση της κοινωνικοοικονομικής ανισότητας. Μέσα από την ανάλυση των

ευρημάτων τους, είναι εμφανές ότι η προσχολική εκπαίδευση παίζει κρίσιμο ρόλο στην προετοιμασία των παιδιών για την εκπαιδευτική τους πορεία, προσφέροντας ένα στέρεο θεμέλιο για τη μάθηση και την ανάπτυξη.

Από τις ερευνητικές προσπάθειες προκύπτει επίσης η ανάγκη για συνεχή χρηματοδότηση και υποστήριξη των προσχολικών προγραμμάτων, με έμφαση στην ποιότητα και προσβασιμότητα, προκειμένου να εξασφαλιστούν ισότιμες εκπαιδευτικές ευκαιρίες για όλα τα παιδιά, ανεξάρτητα από το υπόβαθρο τους. Η σημασία της ανάπτυξης εξατομικευμένων προγραμμάτων που ανταποκρίνονται στις μοναδικές ανάγκες κάθε παιδιού, καθώς και η ανάγκη για εκπαιδευτικούς με ειδικευση στην προσχολική εκπαίδευση, είναι δύο κρίσιμα σημεία που επαναλαμβάνονται στις ερευνητικές εργασίες.

Επιπλέον, οι μελέτες αναδεικνύουν την ανάγκη για έρευνα και αξιολόγηση στον τομέα της προσχολικής εκπαίδευσης, ώστε να κατανοηθούν καλύτερα οι πρακτικές που οδηγούν στην πιο αποτελεσματική μάθηση και ανάπτυξη των παιδιών. Η συλλογή και ανάλυση δεδομένων μπορεί να συμβάλλει στην καλύτερη κατανόηση των μηχανισμών μέσω των οποίων τα προσχολικά προγράμματα επηρεάζουν θετικά την ανάπτυξη των παιδιών και να ενισχύσουν τις βάσεις για την υιοθέτηση και εφαρμογή εκπαιδευτικών πολιτικών και πρακτικών που θα βελτιώσουν την ποιότητα της προσχολικής εκπαίδευσης.

Η αξιοποίηση των τεχνολογιών και η ενσωμάτωση καινοτόμων μεθόδων διδασκαλίας στο προσχολικό πρόγραμμα είναι άλλο ένα κρίσιμο στοιχείο που επισημαίνεται από τις μελέτες. Οι νέες τεχνολογίες μπορούν να προσφέρουν μοναδικές εκπαιδευτικές εμπειρίες και να διευκολύνουν την εκμάθηση μέσα από το παιχνίδι και την εξερεύνηση, προσαρμοσμένες στις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα κάθε παιδιού.

Τέλος, η σημασία της συνεργασίας μεταξύ παιδιών, γονέων, εκπαιδευτικών και της ευρύτερης κοινότητας αναδεικνύεται ως κεντρικό στοιχείο για την επιτυχία της προσχολικής εκπαίδευσης. Η ενεργή συμμετοχή και η υποστήριξη από όλους τους εμπλεκόμενους μπορεί να ενθαρρύνει τα παιδιά να εξερευνήσουν, να μάθουν και να αναπτυχθούν σε ένα περιβάλλον που τα υποστηρίζει και τα ενδυναμώνει.

Η περαιτέρω ανάπτυξη της έρευνας και της αξιολόγησης στην καθημερινή πρακτική των προσχολικών προγραμμάτων μπορεί να παρέχει σημαντικές πληροφορίες για τη βελτίωση και προσαρμογή της προσχολικής εκπαίδευσης. Η συστηματική συλλογή δεδομένων και η ανάλυση της προόδου των παιδιών, καθώς και η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των διδακτικών μεθόδων και των παιδαγωγικών προσεγγίσεων, μπορεί να αποτελέσει βάση για συνεχή βελτίωση.

Η ενσωμάτωση των νέων τεχνολογιών στην έρευνα και στην αξιολόγηση προσφέρει επίσης μοναδικές δυνατότητες για πιο προηγμένες και λεπτομερείς μεθόδους ανάλυσης, που μπο-

ρούν να αποκαλύψουν βαθύτερες κατανοήσεις για το πώς τα παιδιά μαθαίνουν και αναπτύσσονται. Η χρήση εργαλείων όπως η τεχνητή νοημοσύνη και η μεγάλη ανάλυση δεδομένων μπορεί να επιτρέψει στους ερευνητές και τους εκπαιδευτικούς να παρατηρούν πρότυπα και συσχετίσεις που δεν ήταν προηγουμένως εφικτό να αναγνωριστούν.

Παράλληλα, η ενίσχυση της διεπιστημονικής συνεργασίας στην έρευνα της προσχολικής εκπαίδευσης μπορεί να φέρει πολύτιμες νέες προοπτικές. Η συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών, ψυχολόγων, κοινωνιολόγων, και ειδικών στις τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας μπορεί να εμπλουτίσει την κατανόηση των διαδικασιών μάθησης και να συμβάλει στην ανάπτυξη πιο αποτελεσματικών παιδαγωγικών προσεγγίσεων και εκπαιδευτικών εργαλείων που είναι προσαρμοσμένα στις ανάγκες των παιδιών σήμερα.

Επιπρόσθετα, η ενσωμάτωση της φωνής των παιδιών στην έρευνα και στην αξιολόγηση της προσχολικής εκπαίδευσης είναι ζωτικής σημασίας. Η διερεύνηση των απόψεων και των εμπειριών τους μπορεί να προσφέρει πολύτιμες πληροφορίες για το πώς αντιλαμβάνονται το περιβάλλον μάθησης και πώς αυτό επηρεάζει την ανάπτυξη και τη μάθησή τους. Αυτό απαιτεί μεθόδους έρευνας που είναι κατάλληλες για παιδιά, επιτρέποντας την έκφραση τους με τρόπους που είναι άνετοι και σημασιολογικά πλούσιοι για αυτά.

4. Παράρτημα

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΕΝΤΥΠΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΕ ΕΡΕΥΝΑ

Αγαπητέ/ή συνάδελφε,

Η συμμετοχή στην παρούσα συνέντευξη αφορά στο ερευνητικό μέρος της διπλωματικής εργασίας στο πλαίσιο των μεταπτυχιακών σπουδών στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, στο Πρόγραμμα «Επιστήμες της Αγωγής μέσω Καινοτόμων Τεχνολογιών και Βιοϊατρικών Προσεγγίσεων».

Στη συνέχεια παραθέτονται όλες τις απαραίτητες πληροφορίες γύρω από την έρευνα αυτή.

Θέμα έρευνας: Η ομαλή μετάβαση από το οικογενειακό περιβάλλον στον παιδικό σταθμό.

Ερευνήτρια: Χρυσάνθη Μαστροκάλου Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια του Διδρυματικού Προγράμματος «Επιστήμες της Αγωγής μέσω Καινοτόμων Τεχνολογιών και Βιοϊατρικών Προσεγγίσεων», Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Επιβλέπων: Παναγιώτης Πήλιουρας

Σκοπός της έρευνας:

Η παρούσα έρευνα, στο πλαίσιο της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, έχει ως σκοπό την ανάδειξη των απόψεων των εκπαιδευτικών της προσχολικής αγωγής σχετικά με την ομαλή μετάβαση από το οικογενειακό περιβάλλον στον παιδικό σταθμό.

Σε ποιους/ες απευθύνεται:

Η παρούσα έρευνα απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς προσχολικής αγωγής που έχουν την εμπειρία σε προσαρμογές παιδιών προσχολικής ηλικίας.

Η συνέντευξη:

Θα απαντήσετε σε ερωτήματα της ερευνήτριας αναφορικά με τις απόψεις και τις εμπειρίες σας, σχετικά με την ομαλή μετάβαση από το οικογενειακό περιβάλλον στον παιδικό σταθμό και πως γίνονται οι προσαρμογές των παιδιών στην Ελλάδα.

Οφέλη της συμμετοχής σας:

Η συνέντευξη της εν λόγω έρευνας, θα σας δώσει τη δυνατότητα να εκφράσετε τις αντιλήψεις και τις απόψεις σας, καθώς και να μιλήσετε για τις εμπειρίες σας πάνω στη χρήση των ψηφιακών

μέσων. Επίσης, τι μπορούν να προσφέρουν και κατά πόσο μπορούν να βελτιώσουν την προσχολική αγωγή και ποια τα οφέλη τους. Θα μοιραστείτε τις απόψεις σας, τις επιφυλάξεις, τις προσδοκίες σας και η διαδικασία αυτή θα σας προσφέρει μία δυνατότητα αναστοχασμού, ενώ παράλληλα θα αναδείξει τις απόψεις σας ως ενεργού μέλους της εκπαιδευτικής κοινότητας.

Προστασία προσωπικών δεδομένων:

Έχετε πάντοτε το δικαίωμα πρόσβασης αλλά και ελέγχου της απομαγνητοφώνησης της συνέντευξής σας. Στη συνέντευξή σας, θα έχουν πρόσβαση η ερευνήτρια και ανώνυμα ο επιβλέπων καθηγητής. Στο πλαίσιο της συγγραφής της έρευνας η ανωνυμία σας θα προστατευτεί μέσω της χρήσης ψευδωνύμων, ενώ παράλληλα δεν θα κοινοποιηθεί κανένα δικό σας προσωπικό στοιχείο.

Χρόνος Διενέργειας Συνέντευξης: Περίπου ένα τέταρτο με πιθανότητα χρονικής επέκτασης.

Στοιχεία επικοινωνίας:

Χρυσάνθη Μαστροκάλου

e-mail: chr.mastrokalou@gmail.com

Τηλέφωνο επικοινωνίας: 6974801828

Σας ευχαριστώ θερμά εκ των προτέρων για τη συμμετοχή σας και για τον χρόνο που θα διαθέσετε.

Με εκτίμηση

Χρυσάνθη Μαστροκάλου

ΕΝΤΥΠΟ ΕΝΗΜΕΡΗΣ ΣΥΓΚΑΤΑΘΕΣΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΕ ΕΡΕΥΝΑ

Δηλώνω υπεύθυνα ότι:

- Διάβασα και κατανόησα τις πληροφορίες που αφορούν στην έρευνα και τη διεξαγωγή της και μου παρασχέθηκαν διευκρινήσεις εφόσον το ζήτησα.
- Συμφωνώ με την ηχογράφηση και απομαγνητοφώνηση της συνέντευξης.
- Κατανοώ ότι έχω το δικαίωμα απόσυρσης από την έρευνα οποιαδήποτε στιγμή πριν από την ολοκλήρωσή της με τη συνακόλουθη καταστροφή των σχετικών ηχογραφήσεων και απομαγνητοφωνήσεων.
- Επιβεβαιώνω τη συγκατάθεσή μου για τη συμμετοχή στην παρούσα έρευνα.

Προαιρετικά επιθυμώ:

- Να έχω πρόσβαση στο κείμενο της απομαγνητοφωνημένης συνέντευξής μου.
- Να συμμετέχω σε περαιτέρω συλλογή πληροφοριών, εφόσον είναι απαραίτητο.
- Να λάβω αντίγραφο της ερευνητικής εργασίας σε ηλεκτρονική μορφή.

Στοιχεία συμμετέχουσας

Όνοματεπώνυμο:

Στοιχεία επικοινωνίας:

Ημερομηνία:

Υπογραφή:

4.1 Συνεντεύξεις

1^η Συνέντευξη

00:00:05 Ερευνητής: Καλημέρα σας, ευχαριστώ πάρα πολύ για τον χρόνο που διαθέτετε για την έρευνά μου.

00:00:07 Παιδαγωγός: Παρακαλώ.

00:00:09 Ερευνητής: Θα ήθελα να ξεκινήσω με τις βασικές ερωτήσεις. Πως ονομάζεστε;

00:00:10 Παιδαγωγός: Α.Σ

00:00:12 Ερευνητής: Τι πτυχίο έχετε;

00:00:14 Παιδαγωγός: Έχω τελειώσει το ΤΕΙ Βρεφονηπιοκομίας εδώ στην Αθήνα.

00:00:19 Ερευνητής: Ωραία , έχετε κάνει επιπλέον σπουδές;

00:00:22 Παιδαγωγός: Επιπλέον σπουδές , όχι κάποια σεμινάρια που έχω πληρώσει και όχι, μόνο.

00:00:29 Ερευνητής: Ωραία, ποια είναι η εμπειρία σας στο χώρο της προσχολικής αγωγής;

00:00:34 Παιδαγωγός: Είναι η ένατη χρονιά στο δημόσιο τομέα και 6 μήνες στον ιδιωτικό τομέα πριν μπω εδώ το 2008 δηλαδή.

00:00:46 Ερευνητής: Πολύ καλά. Ας πάμε στις ερωτήσεις μας. Πως συναισθηματική υποστήριξη της οικογένειας επηρεάζει την προσαρμογή των παιδιών στον παιδικό σταθμό;

00:00:46 Παιδαγωγός: Η συναισθηματική υποστήριξη της οικογένειας επηρεάζει σε μέγιστο βαθμό την προσαρμογή των παιδιών στον παιδικό σταθμό και κατά τη γνώμη μου είναι το άλφα και το ωμέγα απαραίτητη προϋπόθεση είναι τα παιδιά που έρχονται πρώτη φορά στο χώρο μας να νιώσουμε από την οικογένεια ότι είναι έτοιμα συναισθηματικά να τα αποχωριστεί και να αντιμετωπίσει οποιαδήποτε δυσκολία προκύψει μαζί τους, πάντα υποστηρικτικά.

00:01:26 Ερευνητής: Πολύ ωραία. Ποιος είναι ο ρόλος της συνεργασίας μεταξύ οικογένειας και εκπαιδευτικού προσωπικού στη μετάβαση;

00:01:34 Παιδαγωγός: Βασικό κριτήριο για την ομαλή μετάβαση είναι η συνεργασία γονέων και δασκάλων ή παιδαγωγών πρέπει οπωσδήποτε να έχουν κοινή γραμμή για το οτιδήποτε αντιμετωπίζουν και να υπάρχει άψογη επικοινωνία μεταξύ τους.

00:01:51 Ερευνητής: Πολύ καλά. Πώς η μετάβαση επηρεάζει την αίσθηση της ασφάλειας και της ευημερίας των παιδιών;

00:01:56 Παιδαγωγός: Η μετάβαση επηρεάζει πλήρως την αίσθηση της ασφάλειας, καθώς ενδείκνυται τα παιδιά να νιώσουν ειδικά τον πρώτο καιρό μεγάλη ανασφάλεια. Γιατί μπαίνουν σε ένα εκπαιδευτικό σύστημα που είναι παντελώς άγνωστο για αυτά και πρέπει να αφήσουν πίσω τους κάποιες ενδεχομένως παλιές συνήθειες και σίγουρα κάτι από τα πιο σημαντικά να οριοθετηθούν με τελείως διαφορετικούς τρόπους.

00:02:23 Ερευνητής: Αυτό δεν είναι πάντα ευχάριστο, η οριοθέτηση έτσι δεν είναι;

00:02:25 Παιδαγωγός: Ναι, δεν είναι ευχάριστο απλά για να γίνουμε ομάδα ενδείκνυται να συνεργαστούνε πάνω από όλα.

00:02:31 Ερευνητής: Πολύ ωραία. Ποιος είναι ο ρόλος της δομής και των δραστηριοτήτων το παιδικού σταθμού στην μετάβαση των παιδιών;

00:02:39 Παιδαγωγός: Οι δράσεις τον πρώτο καιρό πρέπει να περιλαμβάνουν παιχνίδια προσαρμογής, οπωσδήποτε και γνωριμιών των παιδιών μεταξύ τους, αλλά και γνωριμιών σε σχέση με τα παιδιά και τη δασκάλα αυτά ελίσσονται ανάλογα με τα ενδιαφέροντά τους, αλλά και μετά ως ποιο διευρυμένα και της ομάδας της τάξης.

00:03:01 Ερευνητής: Ναι, πολύ καλά. Ποιες είναι οι διαφορετικές προσεγγίσεις για την εξασφάλιση ενός θετικού κλίματος κατά την διάρκεια της μετάβασης;

00:03:39 Παιδαγωγός: Βασική προσέγγιση είναι τα παιδιά να νιώσουν ασφαλείς στο χώρο στον οποίο δραστηριοποιούνται καθημερινά. Απαραίτητο είναι επίσης να δημιουργηθεί μια σχέση εμπιστοσύνης δασκάλας παιδιού και όχι να υπάρχουν για τα παιδιά αυτά συχνές εναλλαγές παιδαγωγών. Γιατί έτσι ταράζεται όλο το σύστημα τους. Όλα τα υπόλοιπα πιστεύω θα χτιστούν πάνω στα προηγούμενα που ανέφερα.

00:03:40 Ερευνητής: Θα χρειαστεί κάποιος χρόνος, πιστεύετε;

00:03:46 Παιδαγωγός: Σίγουρα, σίγουρα, αλλά και κάποιες βάσεις πάνω σ αυτά απαραίτητες προϋποθέσεις.

00:03:53 Ερευνητής: Πολύ ωραία. Πως η μετάβαση σε ένα νέο περιβάλλον επηρεάζει την κοινωνικό- συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών;

00:04:22 Παιδαγωγός: Τα παιδιά μπορεί να φέρουν τεράστιες αλλαγές στην κοινωνικό- συναισθηματική εξέλιξή τους, κάποιες φορές θετικές και κάποιες όχι. Είναι στο χέρι μας να εξελίξουμε τα παιδιά σαν παιδαγωγοί με όλα τα εφόδια που θα τους παρέχουμε έτσι ώστε να κρατήσουμε σταθερή μια ανοδική πορεία στη μετάβασή τους, να μπορούν δηλαδή να φτάσουν σε ένα σημείο έτσι ώστε, όπως λέμε εμείς, να ανοίξουν τα φτερά τους και να πετάξουν μόνα τους ψηλά.

00:04:30 Ερευνητής: Πολύ καλά. Πώς οι εκπαιδευτικοί μπορούν να διαμορφώσουν περιβάλλοντα που να ενθαρρύνουν την ομαλή μετάβαση;

00:05:01 Παιδαγωγός: Πρέπει να δώσουμε μεγάλη προσοχή στα ατομικά ενδιαφέροντα του κάθε παιδιού, για αυτό άλλωστε στην αρχή της σχολικής σεζόν ζητάμε και τα ερωτηματολόγια για να μπορούμε να ενημερωθούμε για αυτά και για να τα προσαρμόσουμε τα κατάλληλα εκπαιδευτικά παιχνίδια που χρειάζονται βάσει της ηλικίας τους, πάντα να μάθουμε να γίνουμε ομάδα, να μην λειτουργούμε ατομικά, να μη σκεφτόμαστε το εγώ μας και όλα να κινούνται γύρω από τον άξονα συνεργασίας, επικοινωνίας και αγάπης.

00:05:09 Ερευνητής: Μάλιστα. Ποια είναι τα κύρια εμπόδια που αντιμετωπίζουν τα παιδιά κατά την μετάβαση και πώς μπορούν να αντιμετωπιστούν;

00:05:50 Παιδαγωγός: Ένα από τα εμπόδια μπορεί να είναι η άρνηση των γονιών σε περίπτωση που τα βλέπουν να δυσκολεύονται η άρνησή τους να επιμένουν να έρχονται στο σχολείο από την οικογένεια. Πιστεύω ότι από τους γονείς ξεκινούν τα πάντα. Επίσης σημαντικό είναι η άρνηση του παιδιού να οριοθετηθεί σε κάποιους βασικούς κανόνες, έτσι ώστε να μπορέσουμε να πορευτούμε με αυτούς. Εμείς είμαστε εδώ για να βοηθάμε να λύνουμε τις ανασφάλειες τους, να τα κοιτάμε κατάματα, να κάνουμε γενικότερα μια μεγάλη αγκαλιά, σεβόμενοι πάντα ότι το κάθε παιδάκι είναι μια διαφορετική προσωπικότητα και θέλει το δικό του χρόνο προσαρμογής.

00:05:58 Ερευνητής: Πιστεύετε ότι ο θηλασμός είναι ένα από τα εμπόδια, δηλαδή αν συνεχίζει το παιδί και θηλάζει κατά την μετάβαση μπορεί να του δημιουργήσει επιπλέον πρόβλημα;

00:06:13 Παιδαγωγός: Επειδή είμαι μαμά 2 παιδιών ανηλίκων, αλλά δεν έχω αυτή την εμπειρία για να σας το πω εκ των έσω γιατί δεν τα θήλασα πολύ από όλα αυτά που ακούω από ειδικούς και από παιδιάτρους είναι συνυφασμένο όλο αυτό το κομμάτι.

00:06:13 Ερευνητής: Από την εμπειρία σας σαν παιδαγωγός πείτε μου.

00:06:20 Παιδαγωγός: Έγκειται και στο πώς θα το χειριστεί η μαμά ένα πολύ μεγάλο μερίδιο νομίζω ότι πέφτει σε αυτήν.

00:06:26 Ερευνητής: Δηλαδή ο θηλασμός αν επιτελέσει εμπόδιο στην μετάβαση του παιδιού εξαρτάται από την μητέρα ή από το παιδί;

00:06:28 Παιδαγωγός: Όχι από το παιδί πιστεύω από την μητέρα.

00:06:31 Ερευνητής: Ωραία, πολύ ωραία. Πως η μετάβαση σε ένα νέο περιβάλλον επηρεάζει την ανεξάρτητη μάθηση και την επίλυση προβλημάτων των παιδιών;

00:06:35 Παιδαγωγός: Τα παιδιά κατακτούν καθημερινά καινούργιες δεξιότητες. Μπορεί να έχουμε οριοθετήσει ένα πρόγραμμα για την σημερινή ημέρα, το οποίο να μην υλοποιηθεί γιατί μπορεί να αλλάξει κάτι άλλο την πορεία της ημέρας, από ενδιαφέρον του παιδιού ή από απορία που μπορεί να προκύψει και έτσι αυτό μπορεί να φέρει ως αποτέλεσμα να θέλει το παιδί, να έχει ανάγκη, να εισπράξει κάτι για το οποίο εμείς δεν το γνωρίζαμε και ήταν πραγματικά της τελευταίας στιγμής.

Αλλάζουν μέρα με την ημέρα τα παιδιά και μαθαίνουν ευτυχώς να εξελίσσονται, να επιλύουν προβλήματα μόνα τους χάρη στην αυτονομία, την αυτοπεποίθηση και τη συνεργασία που έχουν κατακτήσει σιγά σιγά και με τα υπόλοιπα παιδιά και με τις δασκάλες τους.

00:07:24 Ερευνητής: Πολύ ωραία. Σας ευχαριστώ πάρα πολύ για το χρόνο σας. Θα έχετε πρόσβαση στο υλικό μόλις ολοκληρωθεί η έρευνα.

00:07:33 Παιδαγωγός: Και εγώ σας ευχαριστώ, να είστε καλά για την εμπειρία.

2^η συνέντευξη

00:00:03 Ερευνητής: Καλημέρα σας ,σας ευχαριστώ πάρα πολύ για τον χρόνο που διαθέτετε για την έρευνά μου.

00:00:06 Παιδαγωγός: Παρακαλώ.

00:00:08 Ερευνητής: Θα ήθελα να ξεκινήσω με τις βασικές ερωτήσεις. Πως ονομάζεστε;

00:00:10 Παιδαγωγός: Ι.Π

00:00:12 Ερευνητής: Τι πτυχίο έχετε;

00:00:14 Παιδαγωγός: Έχω πτυχίο ΤΕΙ βρεφονηπιοκομίας εδώ στην Αθήνα.

00:00:17 Ερευνητής: Ωραία , έχετε κάνει επιπλέον σπουδές;

00:00:25 Παιδαγωγός: Μεταπτυχιακός τίτλος σπουδών επιστήμες της αγωγής μέσω καινοτόμων τεχνολογιών και Βιοϊατρικών προσεγγίσεων.

00:00:28 Ερευνητής: Ωραία, ποια είναι η εμπειρία σας στο χώρο της προσχολικής αγωγής;

00:00:34 Παιδαγωγός: 17 χρόνια.

00:00:49 Ερευνητής: Πολύ καλά. Ας πάμε στις ερωτήσεις μας. Λοιπόν, πως συναισθηματική υποστήριξη της οικογένειας επηρεάζει την προσαρμογή των παιδιών στον παιδικό σταθμό;

00:00:56 Παιδαγωγός: Η συναισθηματική υποστήριξη των γονιών και όλων των υπόλοιπων μελών της οικογένειας. Τα αδέρφια, τα ξαδέλφια, οι λοιποί συγγενείς, παππούς γιαγιά. Πιστεύω ότι επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό την ομαλή προσαρμογή του παιδιού στον παιδικό σταθμό. Ενθαρρυντικά σχόλια του τύπου πόσο πολύς, μεγάλος ή πόσο έτοιμος είσαι να πας στο σχολείο. Θα περνάς όμορφα, θα έχεις παρέα, φίλους, θα μάθεις πράγματα και άλλα τέτοια παρόμοια σχόλια και ενθαρρυντικές σε προτάσεις δίνουν στο μικρό παιδί ώθηση να ξεκινήσει την καινούργια του πορεία στον παιδικό σταθμό όσο πιο ανώδυνα γίνεται.

00:01:52 Ερευνητής: Ποιος είναι ο ρόλος της συνεργασίας μεταξύ οικογένειας και εκπαιδευτικού προσωπικού στη μετάβαση;

00:01:54 Παιδαγωγός: Παίξει πιστεύω πολύ σημαντικό ρόλο η ομαλή συνεργασία της οικογένειας με το εκπαιδευτικό προσωπικό, προκειμένου να γίνει ομαλή η μετάβαση του παιδιού στο νέο περιβάλλον στο περιβάλλον του σχολείου. Η επικοινωνία, η συζήτηση, η ενημέρωση των γονέων προς τους εκπαιδευτικούς για κάποια χαρακτηριστικά του παιδιού για τα ενδιαφέροντά του, για τις ιδιαιτερότητες του όλα αυτά μέσω της καλής συνεργασίας και από τις δύο πλευρές ενισχύουν την ομαλή μετάβαση του παιδιού, διότι ο παιδαγωγός θα είναι έτοιμος και θα γνωρίζει λεπτομέρειες και πληροφορίες για το παιδί για να το βοηθήσει , να κατανοήσει τις ανάγκες του και να τον βοηθήσει πιο ουσιαστικά αυτή την πρώτη περίοδο της προσαρμογής του στο χώρο του σχολείου.

00:01:58 Ερευνητής: Πολύ ωραία. Πως η μετάβαση επηρεάζει την αίσθηση της ασφάλειας και της ευημερίας των παιδιών;

00:02:41 Παιδαγωγός: Όταν το παιδί αναχωρεί από το γνώριμο περιβάλλον του σπιτιού του, όπου είναι και το περιβάλλον που νιώθει ασφάλεια και σιγουριά πηγαίνει σε ένα νέο περιβάλλον σε ένα άγνωστο για αυτό χώρο είναι ο χώρος του παιδικού σταθμού. Εκεί λοιπόν το παιδί θα χρειαστεί χρόνο και χώρο προκειμένου να συνηθίσει σιγά σιγά το νέο περιβάλλον που είναι. Οι κατάλληλες συνθήκες υποδοχής και ο ρόλος του εκπαιδευτικού θα συμβάλλει ουσιαστικά στην ομαλή του μετάβαση και στην ενίσχυση του αισθήματος της ασφάλειας και κατά συνέπεια της ευημερίας του στο νέο πλαίσιο αυτό.

00:02:47 Ερευνητής: Ωραία. Ποιος είναι ο ρόλος της δομής και των δραστηριοτήτων του παιδικού σταθμού στη μετάβαση των παιδιών;

00:03:51 Παιδαγωγός: Κατά τη γνώμη μου, όσο πιο οργανωμένη είναι η δομή στην οποία θα πάει το παιδί και κατάλληλα στελεχωμένη και από προσωπικό και από υλικό, τόσο πιο εύκολη θα είναι η μετάβαση του παιδιού. Ένας χώρος που θα είναι φιλικός, ζεστός, έτοιμος να υποδεχτεί τα παιδιά θα έχει παιχνίδια κατάλληλα για την ηλικία, θα είναι φωτεινός, θα είναι καθαρός. Όλα αυτά θα είναι ένα εύφορο περιβάλλον και θα για το νέο μαθητή, έτσι ώστε να μπορεί να προσαρμοστεί πιο εύκολα. Η εμπειρία επίσης του εκπαιδευτικού παίζει πολύ σημαντικό ρόλο στην προσαρμογή του παιδιού, το ποσό πως θα το υποδεχτεί, με τι δραστηριότητες θα το υποδεχτεί και θα τον καλωσορίσει στο τμήμα, πώς θα οργανώσει το χώρο τις δράσεις και όλα προκειμένου να βοηθηθεί το παιδί να προσαρμοστεί ευκολότερα στο νέο περιβάλλον του παιδικού σταθμού.

00:03:58 Ερευνητής: Ποιες είναι οι διαφορετικές προσεγγίσεις για την εξασφάλιση ενός θετικού κλίματος κατά τη διάρκεια της μετάβασης;

00:04:45 Παιδαγωγός: Ανάλογα βέβαια, πάντα με την ηλικία του κάθε παιδιού διαμορφώνονται και οι ανάγκες του και κατά επέκταση η προσέγγιση που θα πρέπει να έχει από τον εκπαιδευτικό κατά την περίοδο της μετάβασης. Παίζει πολύ ουσιαστικό ρόλο, όπως επίσης και η προσωπικότητα του κάθε παιδιού, τα ενδιαφέροντά του, όλα αυτά παίζουν το ρόλο τους στην εξασφάλιση από τον εκπαιδευτικό, ένα θετικό κλίμα υποδοχής του παιδιού. Δράσεις που θα στηρίζονται πάνω στα ενδιαφέροντα του κάθε παιδιού και στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του θα τον βοηθήσουν στην εξασφάλιση ενός θετικού κλίματος.

00:04:53 Ερευνητής: Ωραία. Πως η μετάβαση σε ένα νέο περιβάλλον επηρεάζει την κοινωνικο-συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών;

00:05:28 Παιδαγωγός: Όταν το παιδί πηγαίνει σε ένα οργανωμένο εκπαιδευτικό πλαίσιο, έρχεται

αντιμέτωπο με άλλα παιδιά συνομήλικα αλλά όχι μόνο με παιδιά. Έρχεται αντιμέτωπο και γνωρίζει καινούριους ενήλικες τους παιδαγωγούς το υπόλοιπο προσωπικό του παιδικού σταθμού. Το παιδί προσπαθεί να εγκλιματιστεί στο χώρο και στο νέο περιβάλλον και έτσι αναπτύσσει κοινωνικές δεξιότητες, διαμορφώνοντας συναισθηματικές, κατάλληλες συνθήκες για την ομαλή προσαρμογή τους στο νέο περιβάλλον.

00:05:35 Ερευνητής: Πολύ ωραία. Πως οι εκπαιδευτικοί μπορούν να διαμορφώσουν περιβάλλοντα που να ενθαρρύνουν την ομαλή μετάβαση;

00:06:35 Παιδαγωγός: Οργανώνοντας δράσεις ανάλογα με την ηλικία και τις ανάγκες του παιδιού. Έχουν κατάλληλα διαμορφωμένο περιβάλλον μέσα στην τάξη με γωνιές, με παιχνίδια, με δραστηριότητες που θα ενδιαφέρουν τα παιδιά. Ανανεώνει το υλικό της τάξης ανάλογα με τα ενδιαφέροντα. Πάλι έχει τέτοια παιχνίδια τακτοποιημένα και ομαδοποιημένα έτσι ώστε τα παιδιά να μπορούν εύκολα να εντοπίσουν με τι τους ενδιαφέρει να ασχοληθούν. Έχει έναν φιλόξενο χώρο με μαλακά αντικείμενα, με γωνιά ξεκούρασης, με βιβλία. Πάντα υπάρχει βέβαια ένα χαμογελαστό πρόσωπο για να υποδεχτεί τα παιδιά με διάθεση, με μουσική, με τραγούδια, με όλα αυτά που κάνουν το περιβάλλον ακόμα πιο εύφορο και το έδαφος για τα παιδιά και για τον χώρο φιλοξενίας τους.

00:06:43 Ερευνητής: Πολύ ωραία. Ποια είναι τα κύρια εμπόδια που αντιμετωπίζουν τα παιδιά κατά τη μετάβαση και πώς μπορούν να τα αντιμετωπίσουν;

00:07:28 Παιδαγωγός: Συνήθως αποχωρισμός από το γονέα και από το σπίτι του είναι ένα σημαντικό εμπόδιο για το παιδί στη νέα πραγματικότητα. Επίσης, πολλές φορές οι γονείς δεν βοηθάνε γιατί οι ίδιοι είναι συναισθηματικά φορτισμένοι και βγάζουν την ευαισθησία τους. Τα παιδιά το αντιλαμβάνονται αυτό και αυτό είναι ένα εμπόδιο κατά τη γνώμη μου, όταν ο γονιός δεν είναι έτοιμος να αποχωριστεί το παιδί του, άλλο τόσο δεν θα είναι έτοιμο και το παιδί να εγκλιματιστεί στο καινούργιο περιβάλλον. Είναι λοιπόν ένα νέο περιβάλλον καινούργιο προς το παιδί που ίσως πολλές φορές να μην το έχει ξαναδεί το χώρο αυτό φιλοξενίας. Ούτε τα πρόσωπα που θα το υποδεχτούν. Όλα αυτά λοιπόν είναι καινούργια πράγματα και αποτελούν εμπόδια στην ομαλότερη μετάβαση του παιδιού προς το σχολείο.

00:07:31 Ερευνητής: Η ηλικία πιστεύετε ότι είναι εμπόδιο;

00:08:15 Παιδαγωγός: Φυσικά και ηλικία. Όσο πιο μικρό είναι το παιδί, τόσο πιο έντονο θα είναι το άγχος του αποχωρισμού από τον γονέα και τόσο πιο δύσκολα θα προσαρμοστεί με ένα νέο πρόσωπο μέχρι να οικειοποιηθεί με το περιβάλλον. Όσο πιο μεγάλο είναι το παιδί και πιο ανεξάρτητο, τόσο πιο εύκολα πιστεύω και ψυχολογικά έτοιμο είναι, αλλά πάλι έχει να κάνει και με το παιδί. Δεν είναι μόνο δηλαδή η ηλικία. Μπορεί ένα παιδί πιο μικρό να προσαρμοστεί πιο εύκολα

και ένα πιο μεγάλο παιδί που συνειδητοποιεί καλύτερα την κατάσταση να δυσκολευτεί περισσότερο. Άρα έχει να κάνει και με την ηλικία και με τις ανάγκες του κάθε παιδιού, αλλά και με το χαρακτηριστικά της προσωπικότητας του κάθε παιδιού. Επίσης το πώς θα το στηρίξει αυτό οι οικογένεια το παιδί πιστεύω παίζει πολύ σημαντικό ρόλο.

00:08:18 Ερευνητής: Ο θηλασμός είναι εμπόδιο πιστεύετε;

00:08:59 Παιδαγωγός: Ο θηλασμός είναι. Πάρα πολύ ιδιαίτερο κομμάτι γιατί ένα παιδί που θηλάζει και εξαρτάται από τη μητέρα του πολλές φορές στη διάρκεια της μέρας είναι πολύ πιο δύσκολο να προσαρμοστεί στον παιδικό σταθμό και να διαχειριστεί αυτό το συναίσθημα αποχωρισμού από τη μητέρα και από το πρόσωπο που θηλάζει. Θεωρώ ότι ένα παιδί για να γίνει ομαλότερη μετάβαση του πρέπει να έχει ή να έχει σταματήσει τον θηλασμό ή να έχει περιοριστεί μόνο το βράδυ για παράδειγμα, πριν κοιμηθεί να γίνεται μία φορά την ημέρα για να προσαρμοστεί το παιδί πιο εύκολα στο παιδικό σταθμό, αλλιώς θα του λείπει ακόμα περισσότερο η μητέρα του.

00:08:59 Ερευνητής: Πολύ ωραία. Πως η μετάβαση σε ένα νέο περιβάλλον επηρεάζει την ανεξάρτητη μάθηση και την επίλυση προβλημάτων των παιδιών.

00:09:10 Παιδαγωγός: Λοιπόν αυτό θέλει λίγη σκέψη. Πως μετάβαση σε ένα νέο περιβάλλον επηρεάζει την ανεξάρτητη μάθηση και την επίλυση προβλημάτων... Τώρα ανεξάρτητη μάθηση; Τι εννοείτε ακριβώς

00:09:44 Ερευνητής: Σε σχέση με την εξατομικευμένη προσέγγιση και τις ιδιαιτερότητες του κάθε παιδιού.

00:09:54 Παιδαγωγός: Λοιπόν, η μετάβαση σε ένα νέο περιβάλλον επηρεάζει την ανεξάρτητη μάθηση. Τα παιδιά μαθαίνοντας πράγματα καταφέρνουν να επιλύσουν προβλήματα, μόνοι τους γίνονται πιο ανεξάρτητα, αυτοεξυπηρετούνται και προσπαθούν μέσα σε ένα περιβάλλον με άλλα παιδιά που δεν έχουν την αποκλειστική προσοχή ενός ενήλικα και να λύσουν προβλήματα μόνοι τους και να βρουν μόνοι τους την άκρη σε κάποιο ζήτημα και να διαχειριστούν το συναίσθημα τους πιο εύκολα. Γιατί όταν ένα παιδί για παράδειγμα, δεν μπορεί να φάει ή αρνείται να φάει μόνο του και πάει κατευθείαν η μαμά ή ο μπαμπάς και το ταιΐζει του λύνει ένα πρόβλημα αυτομάτως. Όταν όμως το παιδί βρίσκεται σε ένα περιβάλλον μαζί με άλλα παιδιά και δεν έχει την αποκλειστική φροντίδα από ένα πρόσωπο και πρέπει να φάει, θα βρει μόνο του πιστεύω και λίγο τον τρόπο ώστε να φάει δηλαδή θα πιάσει το κουτάλι από μόνο του.

00:10:57 Ερευνητής: Εννοείτε θα μαθαίνει πράγματα μέσω της αλληλεπίδρασης με τους συνομηλίκους του;

00:10:58 Παιδαγωγός: Από μόνο του το παιδί μαθαίνει πράγματα μήπως αυτό εννοείται με την ανεξάρτητη μάθηση; Από μόνο του το παιδί μαθαίνει πράγματα και έτσι μπορεί να επιλύει τα

προβλήματα που μπορεί να αντιμετωπίσει μέσα στο χώρο του παιδικού σταθμού και κατά επέκταση και σε όλη την υπόλοιπη διάρκεια της ημέρας ή ακόμα και στο σπίτι μπορεί να κάνει πράγματα που έχει μάθει στο σχολείο βλέποντας τους συμμαθητές του, μαθαίνοντας από το ένα εκπαιδευτικό στην αυλή, στο παιχνίδι, το ελεύθερο, πώς να το διαχειριστεί, πώς να αλληλοεπιδράσει με τα άλλα παιδιά στη συνεργασία. Στη διαμάχη σε διαπληκτισμό, σε όλα να προσπαθήσει μόνο του να βρει τη λύση και να ξέρει τον τρόπο που θα μπορούν να ανταπεξέλθουν σε αυτό. Μάλλον αυτό εννοείται με την ανεξάρτητη μάθηση, είναι το σιδήποτε μπορεί το πιο απλό πράγμα μπορεί το παιδί να μάθει, να εμπλουτίζει τις γνώσεις του και έτσι να μπορεί να λύσει ένα πρόβλημα του.

00:11:04 Ερευνητής: Άρα πιστεύετε ότι από οποιαδήποτε περίπτωση τα παιδιά παίρνουν γνώσεις που τους βοηθάνε στην καθημερινότητα τους και επιλύουν μόνα τους κάποια προβλήματα τους;

00:11:05 Παιδαγωγός: Ναι, βεβαίως.

00:11:42 Ερευνητής: Ωραία, πάρα πολύ ωραία. Ευχαριστούμε πολύ για τον χρόνο σας.

00:11:59 Παιδαγωγός: Παρακαλώ.

3^η Συνέντευξη

00:00:05 Ερευνητής: Καλημέρα σας, ευχαριστώ πολύ για τη συμμετοχή σας στην έρευνα και ευχαριστώ πολύ για το χρόνο σας.

00:00:10 Παιδαγωγός: Καλημέρα. Χαρά μου να συμμετέχω στην έρευνα σας.

00:00:15 Ερευνητής: Θα ήθελα πρώτα να ρωτήσω τα βασικά. Πως ονομάζεστε;

00:00:16 Παιδαγωγός: Μ.Β

00:00:18 Ερευνητής: Τι πτυχίο έχετε;

00:00:22 Παιδαγωγός: Είμαι απόφοιτη του πρώην ΤΕΙ προσχολικής ηλικίας Ιωαννίνων και αποφοίτησα από Τ. Ε. Ι το 2006.

00:00:36 Ερευνητής: Έχετε κάνει επιπλέον σπουδές;

00:00:38 Παιδαγωγός: Βεβαίως έχω εκπληρώσει το μεταπτυχιακό πρόγραμμα του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής στις επιστήμες της αγωγής και τεχνολογιών μέσω Βιοϊατρικών επιστημών καινοτόμων προσεγγίσεων το 2023.

00:00:56 Ερευνητής: Ποια είναι η εμπειρία σας στο χώρο της προσχολικής αγωγής;

00:01:00 Παιδαγωγός: Στο χώρο προσχολικής η εμπειρία μου είναι 13 συναπτά έτη. Τα τελευταία 3 έτη εργάζομαι ως εκπαιδευτικός στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

00:01:12 Ερευνητής : Ωραία, ευχαριστώ. Πως η συναισθηματική υποστήριξη της οικογένειας επηρεάζει πιστεύετε την προσαρμογή των παιδιών στον παιδικό σταθμό;

00:01:27 Παιδαγωγός: Η συναισθηματική υποστήριξη της οικογένειας έχει σημαντική επίδραση κατά τη γνώμη μου, στην προσαρμογή των παιδιών, στο περιβάλλον παιδικού σταθμού, γιατί οι σχέσεις και το συναισθηματικό κλίμα στο οικογενειακό περιβάλλον μπορούν να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη των κοινωνικών και συναισθηματικών και συμπεριφορικών δεξιοτήτων των παιδιών. Ορισμένοι τρόποι με τους οποίους συναισθηματική υποστήριξη οικογένειας επηρεάζει την προσαρμογή των παιδιών στο παιδικό σταθμό. Είναι η εμπιστοσύνη και η ασφάλεια, η ανάπτυξη των κοινωνικών δεξιοτήτων, η αντιμετώπιση συναισθηματικών δυσκολιών που μπορεί να έχει ένα παιδί, αν έχει δηλαδή αυτοπεποίθηση, αν είναι αυτόνομο. Συνολικά Η θετική συναισθηματική υποστήριξη από την οικογένεια δημιουργεί, πιστεύω ένα ισχυρό θεμέλιο για την προσαρμογή των παιδιών.

00:02:25 Ερευνητής: Πολύ ωραία. Ποιος είναι ο ρόλος της συνεργασίας μεταξύ οικογένειας και εκπαιδευτικού προσωπικού στη μετάβαση;

00:02:34 Παιδαγωγός: Πιστεύω ότι είναι καθοριστικός γιατί η συνεργασία μεταξύ οικογένειας και εκπαιδευτικού προσωπικού είναι η κρίσιμη κατά τη μετάβαση του παιδιού από το οικογενειακό περιβάλλον στον παιδικό σταθμό. Ο συνδυασμός των προσπαθειών αυτών των δύο φορέων και οικογένειας μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην ευημερία και την επιτυχία του παιδιού κατά τη διάρκεια της μετάβασης όπως να δώσουν οι γονείς, δηλαδή διάφορες πληροφορίες για το παιδί που θα αργήσουν οι εκπαιδευτικοί να τις μάθουν από μόνοι τους. Κοινή δημιουργία στόχων ή υποστήριξη στην προσαρμογή. Ενθάρρυνση της συμμετοχής όλης της διαδικασίας και φυσικά κοινή επίλυση των προβλημάτων που μπορεί να γίνουν κατά τη μετάβαση. Έτσι πιστεύω ότι η συνεργασία μεταξύ οικογένειας και του εκπαιδευτικού προσωπικού δημιουργεί ενιαίο και υποστηρικτικό περιβάλλον.

00:03:36 Ερευνητής : Πολύ ωραία. Πως η μετάβαση επηρεάζει την αίσθηση της ασφάλειας και της ευημερίας των παιδιών;

00:03:47 Παιδαγωγός: Η μετάβαση επηρεάζει σημαντικά την αίσθηση της ασφάλειας και της ευημερίας των παιδιών, γιατί αντιπροσωπεύει ένα σημαντικό ορόσημο στη ζωή τους. Δηλαδή αν νιώθουν ασφάλεια στο περιβάλλον που είναι αν υπάρχει σταθερότητα του προσωπικού και προβλεψιμότητα στο περιβάλλον που μέσα τα παιδιά κινούνται στο χώρο του παιδικού σταθμού. Αν έχει συναισθηματική υποστήριξη και αν υπάρχει συνεργασία φυσικά μαζί με την οικογένεια όλα αυτά, όπως και η κοινωνική ενσωμάτωση που θα γίνει και θα αλληλοεπιδρά με τα άλλα παιδιά, θα βοηθήσουν το παιδί που προσπαθεί να προσαρμοστεί. Πιστεύω ότι η συμβάλλει ομαλά στη μετάβαση των παιδιών στο περιβάλλον του παιδικού σταθμού, γιατί όλα αυτά απαιτούν ένα προσεκτικό σχεδιασμό ενός σταθερό και ένα υποστηρικτικό περιβάλλον. Όστε να υπάρχει συνεργασία

μεταξύ του παιδικού σταθμού και των γονέων.

00:04:59 Ερευνητής: Πολύ ωραία. Ποιος είναι ο ρόλος της δομής και των δραστηριοτήτων του παιδικού σταθμού στη μετάβαση των παιδιών

00:05:08 Παιδαγωγός: Η δομή και οι δραστηριότητες του παιδικού σταθμού διαδραματίζουν πιστεύω κεντρικό ρόλο στη μετάβαση των παιδιών, γιατί τους προσφέρουμε προβλέψιμες με την καλή έννοια ρουτίνες και εκπαιδευτικά προγράμματα που ενισχύουν τις γνωστικές και κοινωνικές τους δεξιότητες. Επίσης, η κοινωνική αλληλεπίδραση μεταξύ των παιδιών και υποστήριξη από το προσωπικό θα ενισχύσουν έτσι την αίσθηση της ασφάλειας ενώ η συνεργασία με τους γονείς θα διασφαλίζει συνεχή στήριξη κατά τη διάρκεια της μετάβασης.

00:05:43 Ερευνητής: Πολύ ωραία. Ποιες είναι, διαφορετικές προσεγγίσεις για την εξασφάλιση ενός θετικού κλίματος κατά τη διάρκεια της μετάβασης

00:05:52 Παιδαγωγός: Μάλιστα. Για τη δημιουργία ενός θετικού κλίματος, σίγουρα κατά τη διάρκεια της μετάβασης των παιδιών προτείνονται πολλαπλές προσεγγίσεις συνήθως. Αυτές βέβαια περιλαμβάνουν τη στήριξη των συναισθημάτων του παιδιού, τη δημιουργία ενός προγράμματος που αρέσει στα παιδιά, να ακολουθούν κάποιες ρουτίνες όπως προανέφερα, την προώθηση της κοινωνικής σύνδεσης μεταξύ των παιδιών ώστε να νιώθουν ότι είναι ομάδα. Τη συμμετοχή των γονέων, την ατομική προσέγγιση, στο κάθε παιδί για να δούμε τις ιδιαιτερότητες του και τα αγαπημένα του πράγματα, τη συνεργασία με εξειδικευμένους επαγγελματίες, αλλά και με ψυχολόγους και ειδικούς παιδαγωγούς και μέσα από το παιχνίδι νομίζω ότι όλα θα επιτευχθούν σαν μέσο προσαρμογής. Όλα αυτά πιστεύω ότι μπορούν να συμβάλουν σε ένα θετικό περιβάλλον για τη μετάβαση των παιδιών.

00:06:53 Ερευνητής: Τέλεια. Πως η μετάβαση σε ένα νέο περιβάλλον επηρεάζει την κοινωνικό συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών;

00:07:00 Παιδαγωγός: Ναι, η μετάβαση σε αυτό το περιβάλλον επηρεάζεται σημαντικά και μπορεί να βάλει τα παιδιά στη διαδικασία να προσαρμοστούν σε νέες κοινωνικές δομές και σχέσεις που αναπτύσσουν κοινωνικές δεξιότητες, μαθαίνουν να διαχειρίζονται τα συναισθήματά τους. Ενισχύουν την αυτονομία και την αυτοπεποίθηση. Διαχειρίζονται τα συναισθήματά τους, ενισχύουν τα ενδιαφέροντά τους, έτσι η προσαρμογή θα είναι επιτυχημένη σε αυτή τη νέα κοινωνική πραγμα συνδέεται στενά με την ευημερία και την ολοκληρωμένη ανάπτυξη των παιδιών.

00:07:49 Ερευνητής: Πιστεύεις ότι αυτό θα τους ακολουθήσει και στην ενήλικη ζωή τους, δηλαδή το πώς κάνουν τη μετάβαση αυτή;

00:07:58 Παιδαγωγός: Φυσικά τους ακολουθούθα σε όλη της ζωής τους μετέπειτα, γιατί οι διαπροσωπικές σχέσεις που διαμορφώνονται στην πρώιμη παιδική ηλικία είναι ορόσημο πως θα συνεχίσουν μετά στη ζωή τους.

00:08:15 Ερευνητής: Πολύ ωραία. Πώς οι εκπαιδευτικοί μπορούν να διαμορφώσουν περιβάλλοντα που να ενθαρρύνουν την ομαλή μετάβαση;

00:08:23 Παιδαγωγός: Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να προωθήσουν σίγουρα την ομαλή μετάβαση με διάφορες στρατηγικές, οι οποίες περιλαμβάνουν τη δημιουργία φιλικού περιβάλλοντος, την ενίσχυση των κοινωνικών σχέσεων, τη συνεργασία με τους γονείς, στην καθιέρωση προβλέψιμων ρουτινών, δηλαδή με πρόγραμμα, την παροχή επαρκούς υποστήριξης στην καλλιέργεια θετικών και συναισθηματικών εμπειριών. Την ευαισθητοποίηση στις ατομικές ανάγκες και την ενθάρρυνση της συμμετοχής των παιδιών.

00:09:02 Ερευνητής: Ποια μπορεί να είναι τα κύρια εμπόδια που αντιμετωπίζουν τα παιδιά κατά τη μετάβαση και πώς μπορούν να τα αντιμετωπίσουν;

00:09:11 Παιδαγωγός: Κατά τη μετάβαση τα παιδιά αντιμετωπίζουν συνήθως πολλά εμπόδια, όπως ανασφάλεια ή διακοπή των κοινωνικών δεσμών που είχαν με την οικογένεια ή με αυτόν που τους φρόντιζε μερικά αντιδρούν στην αλλαγή. Δεν τους αρέσουν οι αλλαγές δυσκολεύονται στο να προσαρμοστούν στις νέες πραγματικότητες, στις συναισθηματικές δυσκολίες, γιατί μπορεί να είναι δεμένοι με κάποιο αντικείμενο δικό τους ή κάποιο συγκεκριμένο χώρο ή κάποιον που τους φροντίζει. Και γενικά δυσκολίες επικοινωνίας. Για την αντιμετώπιση αυτών θα έπρεπε να γίνεται ενθάρρυνση στην επικοινωνία, να δημιουργηθεί φιλικό περιβάλλον, να υποστηριχθούν οι κοινωνικές σχέσεις. Να υπάρχει εξατομικευμένη υποστήριξη και προαγωγή των θετικών συναισθημάτων και εμπειριών. Με αυτές τις προσεγγίσεις εκπαιδευτικοί και γονείς συνεισφέρουν στην ομαλή προσαρμογή και αντιμετώπιση των προκλήσεων της μετάβασης.

00:10:19 Ερευνητής: Πώς η μετάβαση σε ένα νέο περιβάλλον επηρεάζει την ανεξάρτητη μάθηση και την επίλυση προβλημάτων των παιδιών;

00:10:26 Παιδαγωγός: Ναι. Η μετάβαση σε ένα νέο περιβάλλον επηρεάζει την ανεξάρτητη μάθηση

και την επίλυση των προβλημάτων των παιδιών, καθώς προσαρμόζονται σε νέες συνθήκες, αναπτύσσουν νέες δεξιότητες, άρα ενισχύουν την αυτονομία τους και εκπληρώνουν την ανάγκη για κριτική σκέψη και τη διαχείριση της αβεβαιότητας που συμβαίνει συνήθως σε ένα νέο χώρο. Η εμπειρία αυτή, βέβαια καλλιεργεί την ευελιξία προωθεί την προσωπική ευθύνη και δημιουργεί ένα περιβάλλον που ενθαρρύνει την ανεξάρτητη μάθηση και τη διαδικασία επίλυσης προβλημάτων.

00:11:10 Ερευνητής: Πιστεύεις, η μετάβαση αν δεν είναι ομαλή μπορεί να επηρεάσει την εξατομικευμένη προσέγγιση σε κάθε παιδί;

00:11:29 Παιδαγωγός: Μέσα από την εξατομικευμένη προσέγγιση μπορούμε να πετύχουμε την ομαλή μετάβαση του παιδιού, που συνήθως αυτό δεν μπορεί να γίνει λόγω ότι τα παιδιά είναι πολλά, σε αριθμό σε κάθε τάξη, αλλά ναι, μπορεί να επηρεάσει την ανεξάρτητη μάθηση. Ναι.

00:11:49 Ερευνητής: Πολύ καλά. Σας ευχαριστώ πάρα πολύ για το χρόνο σας και για τη συμμετοχή σας στην έρευνα. Θα σας ενημερώσω για τα αποτελέσματα και θα βεβαιώσω ότι θα μπορεί να έχετε πρόσβαση στο υλικό αυτό.

00:12:06 Παιδαγωγός: Ευχαριστώ πάρα πολύ να είστε καλά, καλή επιτυχία εύχομαι.

00:12:09 Ερευνητής: Ευχαριστώ. Για σας.

4^η Συνέντευξη

00:00:01 Ερευνητής: Καλησπέρα σας ευχαριστώ πάρα πολύ για το χρόνο σας που διαθέτετε να απαντήσετε στην έρευνά μου. Θα ήθελα να ξεκινήσω με τις βασικές ερωτήσεις. Πως ονομάζεστε;

00:00:16 Παιδαγωγός: Καλησπέρα και εγώ ευχαριστώ για τη δυνατότητα που μου δίνεται να συμμετάσχω στην έρευνα σας. Ονομάζομαι Α.Θ

00:00:18 Ερευνητής: Τι πτυχίο έχετε;

00:00:22 Παιδαγωγός: Είμαι απόφοιτος του τμήματος Βρεφονηπιοκομίας Τ.Ε.Ι Αθήνας.

00:00:27 Ερευνητής: Έχετε κάνει κάποιες επιπλέον σπουδές;

00:00:30 Παιδαγωγός: Ναι, έχω κάνει μεταπτυχιακό στο τμήμα στο πανεπιστήμιο του τμήματος Δυτικής Αττικής Παιδαγωγική μέσω καινοτόμων τεχνολογιών και Βιοϊατρικών προσεγγίσεων.

00:00:41 Ερευνητής: Και ποια είναι η εμπειρία σας στο χώρο της προσχολικής αγωγής;

00:00:44 Παιδαγωγός: Εργάζομαι σε βρεφονηπιακό σταθμό δημοτικό από το 2012 έως και σήμερα.

00:00:53 Ερευνητής: Πολύ ωραία λοιπόν. Ας ξεκινήσουμε τις ερωτήσεις. Πως είναι η συναισθηματική υποστήριξη της οικογένειας, επηρεάζει την προσαρμογή των παιδιών στον παιδικό σταθμό;

00:01:07 Παιδαγωγός: Κατά τη διάρκεια της προσαρμογής του παιδιού στο χώρο των παιδικών σταθμών, τα παιδιά επηρεάζονται άμεσα και σε μεγάλο βαθμό από την οικογένεια που ουσιαστικά είναι και τα πρόσωπα αναφοράς τους. Τα παιδιά σε αυτό το πρώτο συνήθως αποχωρισμό από το οικογενειακό περιβάλλον αναπτύσσουν τις περισσότερες φορές άγχος αποχωρισμού και βιώνουν έντονα συναισθήματα. Ακριβώς για αυτούς τους λόγους, λοιπόν, χρειάζεται η ορθή συναισθηματική υποστήριξη της οικογένειας απέναντι στα παιδιά. Προκειμένου να βιώνουν όσο γίνεται πιο ανώδυνα αυτή τη νέα συνθήκη, η επιρροή που ασκείται από τους γονείς προς τα παιδιά είναι άμεση και έτσι λοιπόν, θα πρέπει να είναι υποστηρικτικοί απέναντί τους να το ενθαρρύνουν και να τα διαβεβαιώσουν πως θα είναι και στην ώρα τους για να τα παραλάβουν και ως τότε θα είναι σε ένα ασφαλές πλαίσιο.

00:01:50 Ερευνητής: Μάλιστα. Ποιος είναι ο ρόλος της συνεργασίας μεταξύ οικογένειας και εκπαιδευτικού προσωπικού στη μετάβαση;

00:01:57 Παιδαγωγός: Ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες που καθορίζουν, θεωρώ την ομαλή μετάβαση των παιδιών από το οικογενειακό πλαίσιο στον παιδικό σταθμό είναι η ουσιαστική συνεργασία μεταξύ οικογένειας και εκπαιδευτικού προσωπικού. Πολλές φορές όμως βλέπουμε ότι ο αποχωρισμός είναι δυσκολότερος για τους γονείς από ότι για τα παιδιά. Έτσι λοιπόν η ομαλή προσαρμογή εξαρτάται σημαντικά και από τη στάση των γονέων, όπως συνδέεται άμεσα με το άγχος που μεταβιβάζεται στα παιδιά.

00:02:24 Ερευνητής: Πολύ ωραία. Πως η μετάβαση επηρεάζει την αίσθηση της ασφάλειας και της ευημερίας των παιδιών;

00:02:31 Παιδαγωγός: Όπως ανέφερα και προηγουμένως η μετάβαση του παιδιού από το σπίτι στον παιδικό σταθμό, σηματοδοτεί τη νοητική και την κοινωνικό - συναισθηματική ανάπτυξή του. Σταδιακά λοιπόν, θα πρέπει να ενισχυθεί η αυτονομία και ανεξαρτησία του και σε αυτή τη φάση της προσαρμογής η πλειοψηφία των παιδιών αλλά και των γονέων βιώνουν έντονα συναισθήματα όπως άγχος, περιέργεια, ανησυχία, προσμονή, ανασφάλεια και φόβο για το νέο περιβάλλον και τα νέα πρόσωπα. Όλα αυτά είναι φυσιολογικά να συνυπάρχουν και για αυτό οι παιδαγωγοί είμαστε εδώ ώστε να προσφέρουμε ασφάλεια και ευημερία στο νέο πλαίσιο που καλούνται να έρθουν τα παιδιά

00:03:10 Ερευνητής: Βέβαια. Ποιος είναι ο ρόλος της δομής και των δραστηριοτήτων του παιδικού σταθμού στη μετάβαση των παιδιών;

00:03:17 Παιδαγωγός: Το περιβάλλον και ο χώρος του παιδικού σταθμού, όπως και οι δραστηριότητες που πραγματοποιούνται είναι πλαίσια αγωγής και παρέχουμε στα παιδιά αυτής της ηλικίας ερεθίσματα και κίνητρα με σκοπό την ολόπλευρη ανάπτυξη τους. Ο ρόλος της δομής και των δραστηριοτήτων είναι πολύ σημαντικός, αφού μέσα από το περιβάλλον του παιδικού σταθμού με την κατάλληλη οργάνωση και τα πλούσια ερεθίσματα, όπως και τον κατάλληλο εξοπλισμό σε συνδυασμό με τις εξατομικευμένες δραστηριότητες που κάνουμε, η μετάβαση των παιδιών πραγματοποιείται ευχάριστα και ομαλά.

00:03:49 Ερευνητής: Πολύ ωραία. Ποιες είναι οι διαφορετικές προσεγγίσεις για την εξασφάλιση ενός θετικού κλίματος κατά την διάρκεια της μετάβασης;

00:03:57 Παιδαγωγός: Κατά τη διάρκεια της μετάβασης, οι διαφορετικές προσεγγίσεις που χρησιμοποιούμε για την εξασφάλιση ενός θετικού κλίματος εξαρτώνται κάθε φορά από τους εμπλεκόμενους. Λαμβάνοντας λοιπόν υπόψη την ξεχωριστή προσωπικότητα και ιδιοσυγκρασία του κάθε παιδιού, όπως και τις αναπτυξιακές τους ανάγκες, αλλά και τις ανάγκες των συναδέλφων παιδαγωγών. Τα προσεγγίζουν με αγάπη πάνω από όλα, παρέχοντάς τους όλα εκείνα τα εφόδια που χρειάζονται ώστε να νιώσουν πρωτίστως ασφάλεια στο νέο χώρο και σταδιακά οργανώνουμε το παιδαγωγικό πρόγραμμα, το οποίο διαμορφώνεται μέσα από τα ενδιαφέροντα των παιδιών, το οποίο είναι πλούσιο σε όμορφα ερεθίσματα προκειμένου να δημιουργείται ένα θετικό κλίμα.

00:04:38 Ερευνητής: Πως η μετάβαση σε ένα νέο περιβάλλον επηρεάζει την κοινωνικό-συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών;

00:04:45 Παιδαγωγός: Σε μεγάλο βαθμό, αφού όπως ανέφερα, τα παιδιά βιώνουν έντονα συναισθήματα τα οποία είναι και αντικρουόμενα. Μεταξύ τους μέσα από αυτή τη μετάβαση χτίζεται όμως και η ψυχική ανθεκτικότητα των παιδιών. Η αυτοεκτίμηση και η αυτορρύθμιση της συμπεριφοράς τους

00:05:03 Ερευνητής: Πολύ ωραία. Πώς οι εκπαιδευτικοί μπορούν να διαμορφώσουν περιβάλλοντα που να ενθαρρύνουν την ομαλή μετάβαση;

00:05:11 Παιδαγωγός: Ναι. Σταδιακά μέσα από δραστηριότητες οργανωμένες ή μη και με τη βοήθεια των μεταβατικών αντικειμένων εισάγουμε στη ζωή των παιδιών το συναισθηματικό γραμμα-

τισμό, την ικανότητα, δηλαδή αντίληψης και αναγνώρισης, κατανόησης και κατά συνέπεια έκφραση των συναισθημάτων, είτε αυτά είναι θετικά, είτε είναι αρνητικά.

00:05:34 Ερευνητής: Ποια είναι τα κύρια εμπόδια που αντιμετωπίζουν τα παιδιά κατά τη μετάβαση και πώς μπορούν να αντιμετωπιστούν

00:05:42 Παιδαγωγός: Κατά τη μετάβαση τα κυριότερα εμπόδια, το κυριότερο μάλλον εμπόδιο, θεωρώ πως είναι το άγχος αυτό το σύντομο αποχωρισμό από τους γονείς. Τα παιδιά στους περισσότερους παιδικούς σταθμούς καλούνται να αποχωριστούν ξαφνικά και απότομα τα πρόσωπα αναφοράς τους έρχονται για πρώτη φορά σε ξένο χώρο με άγνωστους ενήλικες και παιδιά, χωρίς να έχουν τη δυνατότητα να γνωρίσουν καν το χώρο μαζί με τους γονείς. Εάν υπήρχαν ευνοϊκότερες συνθήκες εργασίας, ίσως και των παιδαγωγών ίσως θα μπορούσε να εφαρμοστούν διάφορα μοντέλα, όπως αυτό του Βερολίνου, όπου θα ήταν ένας τρόπος αντιμετώπισης αυτού του προβλήματος.

00:06:20 Ερευνητής: Πολύ ωραία. Πιστεύετε ότι η ηλικία ή ο θηλασμός είναι εμπόδια;

00:06:28 Παιδαγωγός: Σίγουρα γιατί τα παιδιά πολλές φορές έρχονται σε μικρότερη ηλικία στον παιδικό σταθμό και όσο συνεχίζεται, μάλλον και ο θηλασμός σε μεγαλύτερη αντίστοιχα ηλικία. Το παιδί εννοείται ότι θα έχει μεγαλύτερο δέσιμο με τη μητέρα και θα έχει περισσότερη ανάγκη πλέον και βιολογική γιατί θα έχει ανάγκη από το στήθος, οπότε ο περισσότερος χρόνος παραμονής στον παιδικό σταθμό αυτόματα θα το κάνουν να βιώνει και συναισθήματα μη ευχάριστα.

00:06:58 Ερευνητής: Πάρα πολύ ωραία. Και η τελευταία ερώτηση. Πώς η μετάβαση σε ένα νέο περιβάλλον επηρεάζει την ανεξάρτητη μάθηση και την επίλυση προβλημάτων των παιδιών;

00:07:09 Παιδαγωγός: Στο νέο περιβάλλον του παιδικού σταθμού τα παιδιά καλούνται καθημερινά να αντιμετωπίσουν νέες εμπειρίες και προκλήσεις. Οι παιδαγωγοί, εφαρμόζοντας εξατομικευμένα παιδαγωγικά προγράμματα, τα οποία προωθούν τη συμπεριληπτική εκπαίδευση, δημιουργούν ενδιαφέροντα περιβάλλοντα μάθησης για τα παιδιά και δίνουν έτσι την ευκαιρία να κατακτήσουν την ανεξάρτητη μάθηση

00:07:31 Ερευνητής: Σας ευχαριστώ πολύ για το χρόνο σας. Βεβαίως θα έχετε πρόσβαση στο υλικό μόλις ολοκληρωθεί η έρευνα, θα σας ενημερώσω.

00:07:43 Παιδαγωγός: Ευχαριστώ και εγώ πάρα πολύ και καλή επιτυχία στην έρευνά σας.

00:07:46 Ερευνητής: Ευχαριστώ.

5^η Συνέντευξη

00:00:00 Ερευνητής: Καλημέρα σας, θα ήθελα να σας ευχαριστήσω πολύ για το χρόνο σας και για τη διάθεσή σας να απαντήσετε στην έρευνά μου. Θα ήθελα να ξεκινήσουμε με τις βασικές ερωτήσεις. Πως ονομάζεστε;

00:00:08 Παιδαγωγός: Καλημέρα σας. Ονομάζομαι Μ.Δ

00:00:10 Ερευνητής: Τι πτυχίο έχετε;

00:00:16 Παιδαγωγός: Είμαι απόφοιτος του Τ. Ε Ι προσχολικής ηλικίας στην Αθήνα.

00:00:21 Ερευνητής: Πολύ ωραία έχετε κάνει επιπλέον σπουδές;

00:00:24 Παιδαγωγός: Έχω τελειώσει και το Ι.Ε.Κ για βοηθός Παιδαγωγός και έχω πάρει και την πιστοποίηση.

00:00:29 Ερευνητής: Ωραία. Ποια είναι η εμπειρία σας στο χώρο της προσχολικής αγωγής;

00:00:34 Παιδαγωγός: 16 χρόνια.

00:00:36 Ερευνητής: Πάρα πολύ ωραία. Ας πάμε τώρα στις ερωτήσεις της έρευνας. Πως η συναισθηματική υποστήριξη της οικογένειας επηρεάζει την προσαρμογή των παιδιών στον παιδικό σταθμό;

00:00:51 Παιδαγωγός: Η συναισθηματική υποστήριξη της οικογένειας επηρεάζει την προσαρμογή των παιδιών είτε θετικά είτε αρνητικά, με αρκετούς τρόπους. Για τους γονείς είναι εξίσου δύσκολο να αφήσουν τα παιδιά τους στο σταθμό, όπως και για τα παιδιά να αποχωριστούν τους γονείς τους. Αυτή η μετάβαση μπορεί να γίνει ευκολότερη αν υποστηριχθούν οι γονείς και γνωρίζουν ως ένα βαθμό τι τους περιμένει σε εισαγωγικά και ποια είναι η διαδικασία που θα ακολουθήσουν οι παιδαγωγοί για την καλύτερη προσαρμογή του παιδιού τους.

00:01:21 Ερευνητής: Πολύ ωραία ποιος είναι ο ρόλος της συνεργασίας μεταξύ οικογένειας και εκ

παιδευτικού προσωπικού στην μετάβαση;

00:01:28 Παιδαγωγός: Η συνεργασία γονέων και παιδαγωγών είναι εξέχουσας σημασία στη μετάβαση, καθώς οι γονείς παρέχουν πολύτιμες πληροφορίες για το παιδί, ώστε να μπορέσουν οι παιδαγωγοί να βοηθήσουν στην ομαλότερη προσαρμογή.

00:01:42 Ερευνητής: Πολύ καλά. Πώς η μετάβαση επηρεάζει την αίσθηση της ασφάλειας και της ευημερίας των παιδιών;

00:01:49 Παιδαγωγός: Την επηρεάζει με διάφορους τρόπους, καθώς τα παιδιά καλούνται να προσαρμοστούν σε ένα κοινωνικό περιβάλλον με καινούργιους ενήλικες με πολλά άλλα παιδιά με διαφορετικό πρόγραμμα από αυτό που έχουν συνηθίσει, με αποτέλεσμα πολλές φορές να εντείνεται το αίσθημα ανασφάλειας τους και να παλινδρομούν σε προηγούμενα στάδια ανάπτυξης μέχρι να εγκλιματιστούν πλήρως στα νέα δεδομένα.

00:02:12 Ερευνητής: Πάρα πολύ ωραία. Ποιος είναι ο ρόλος της δομής και των δραστηριοτήτων του παιδικού σταθμού στη μετάβαση των παιδιών;

00:02:20 Παιδαγωγός: Οι δραστηριότητες κατά τη διάρκεια της μετάβασης παίζουν πάρα πολύ σημαντικό ρόλο και το πρόγραμμα είναι έτσι δομημένο ώστε τα παιδιά να έρχονται κοντά το ένα με το άλλο να γνωρίζουν με ασφάλεια το χώρο και να εμπιστεύονται το προσωπικό.

00:02:36 Ερευνητής: Πολύ καλά. Ποιες είναι οι διαφορετικές προσεγγίσεις για την εξασφάλιση ενός θετικού κλίματος κατά τη διάρκεια της μετάβασης;

00:02:44 Παιδαγωγός: Η βασική προσέγγιση για την εξασφάλιση του θετικού κλίματος που γνωρίζω είναι η γνωριμία του παιδιού με τον χώρο, καθώς και με τα υλικά και δράσεις οι οποίες κερδίζουν το ενδιαφέρον του παιδιού, ώστε να γίνει σταδιακά η ένταξή τους στο καθημερινό πρόγραμμα. Επίσης, πολύ σημαντικό ρόλο παίζει και η αλληλεπίδραση γονέων παιδαγωγών, ώστε να βοηθηθεί το παιδί από κοινού σε αυτή την προσπάθεια.

00:03:09 Ερευνητής: Πολύ καλά. Πώς η μετάβαση σε ένα νέο περιβάλλον επηρεάζει την κοινωνικό-συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών;

00:03:17 Παιδαγωγός: Βοηθάει τα παιδιά να εξελιχθούν και να αναπτύξουν και αποκτήσουν πιο πολύπλοκες κοινωνικές σχέσεις, να δεθούν με άλλα παιδιά και ενήλικες έξω από το οικογενειακό περιβάλλον, καθώς και να αποκτήσουν ποικίλα νέα ερεθίσματα.

00:03:32 Ερευνητής: Πολύ καλά. Πώς οι εκπαιδευτικοί μπορούν να διαμορφώσουν περιβάλλοντα και να ενθαρρύνουν την ομαλή μετάβαση;

00:03:39 Παιδαγωγός: Χρησιμοποιώντας παιδαγωγικό υλικό κατάλληλο για την ηλικία των παιδιών, συζητώντας με τους γονείς και καταγράφοντας τα ενδιαφέροντα των παιδιών και τις ιδιαιτερότητες του χαρακτήρα τους, ώστε να οργανωθεί το πρόγραμμα από την αρχή βάσει των ενδιαφερόντων και των διαφορετικών προσωπικοτήτων

00:03:56 Ερευνητής: Πολύ καλά. Ποια είναι τα κύρια εμπόδια που αντιμετωπίζουν τα παιδιά κατά τη μετάβαση και πώς μπορούν τα να αντιμετωπιστούν;

00:04:04 Παιδαγωγός: Βασικά εμπόδια είναι η ελλιπής ενημέρωση των γονέων σχετικά με το τι να περιμένουν τις πρώτες ημέρες της προσαρμογής. Η βιασύνη, η οποία πολλές φορές γίνεται για να διευκολυνθούν οι γονείς, δηλαδή η προσαρμογή πρέπει να γίνεται σταδιακά βασισμένη στις ανάγκες του παιδιού και τυχόν ιώσεις ή άλλοι λόγοι απουσίας που καθυστερούν την προσαρμογή και βγάζουν το παιδί εκτός προγράμματος. Νομίζω ότι με την καλή συνεννόηση γονέων και παιδαγωγών μπορούν να λυθούν αυτά τα εμπόδια.

00:04:35 Ερευνητής: Πώς η μετάβαση σε ένα νέο περιβάλλον επηρεάζει την ανεξάρτητη μάθηση και την επίλυση προβλημάτων των παιδιών;

00:04:42 Παιδαγωγός: Τα παιδιά στο νέο περιβάλλον χρειάζεται να επιστρατεύσουν νέες δεξιότητες για να ανταπεξέλθουν και έτσι μαθαίνουν να επιλύουν προβλήματα. Αποκτούν νέες εμπειρίες που με τη σειρά τους οδηγούν στην απόκτηση νέων γνώσεων.

00:04:56 Ερευνητής: Πολύ καλά. Σας ευχαριστώ πάρα πολύ για το χρόνο σας. Μόλις ολοκληρωθεί

η έρευνα θα έχετε πρόσβαση στο υλικό.

00:05:05 Παιδαγωγός: Ευχαριστώ.

00:05:06 Ερευνητής: Να είστε καλά.

00:05:09 Παιδαγωγός: Ελπίζω να σας βοήθησα.

6^η Συνέντευξη

00:00:00 Ερευνητής: Καλησπέρα σας ευχαριστώ πάρα πολύ για το χρόνο που διαθέτετε για να απαντήσετε στην έρευνά μου. Θα ήθελα να ξεκινήσω με κάποιες βασικές ερωτήσεις, Πως λέγεστε;

00:00:09 Παιδαγωγός: Μ.Π

00:00:11 Ερευνητής: Τι πτυχίο έχετε;

00:00:14 Παιδαγωγός: Έχω πτυχίο προσχολικής αγωγής, πρώην ΤΕΙ Βρεφονηπιοκομίας Τ Ε Ι Αθηνών.

00:00:23 Ερευνητής: Έχετε κάνει επιπλέον σπουδές;

00:00:24 Παιδαγωγός: Σπουδές, Όχι τώρα σπουδάζω είμαι στο μεταπτυχιακό. Ξεκίνησα το μεταπτυχιακό επάνω στην αγωγή μέσω καινοτόμων προσεγγίσεων.

00:00:43 Ερευνητής: Πολύ ωραία. Ποια είναι η εμπειρία σας στο χώρο της προσχολικής αγωγής;

00:00:49 Παιδαγωγός: Εργάζομαι από το 2009 και είχα ένα χρόνο κενό λόγω ανεργίας. Οπότε είμαι περίπου στα 15 χρόνια εμπειρίας στους παιδικούς σταθμούς.

00:01:05 Ερευνητής: Πολύ καλά. Λοιπόν, ας ξεκινήσουμε τις ερωτήσεις. Πως η συναισθηματική υποστήριξη της οικογένειας επηρεάζει την προσαρμογή των παιδιών στον παιδικό σταθμό;

00:01:20 Παιδαγωγός: Είναι βασικό κομμάτι για την προσαρμογή των παιδιών. Τα παιδιά πρέπει

να έχουν ένα περιβάλλον οικογενειακό, το οποίο θα τους στηρίζει θετικά. Θα πρέπει να δέχονται θετικά συναισθήματα, καθόλου άγχος και καθόλου πίεση για τις αλλαγές που πρόκειται να γίνουν. Γιατί αυτό αυτόματα μεταφέρεται και στο παιδί.

00:01:45 Ερευνητής: Ε ναι, σίγουρα. Πολύ ωραία. Ποιος είναι ο ρόλος της συνεργασίας μεταξύ οικογένειας και εκπαιδευτικού προσωπικού στη μετάβαση;

00:01:54 Παιδαγωγός: Πολύ βασικός ρόλος, το οποίο θα πρέπει θεωρώ με τα χρόνια όσο περνά ο καιρός, να το εμπλουτίζουμε, διότι είμαστε πολύ πίσω σε αυτό το κομμάτι. Θα πρέπει να υπάρχει συνεργασία. Οικογένεια και εκπαιδευτικού προσωπικού προτού τα παιδιά ξεκινήσουν τον παιδικό σταθμό να υπάρχουν συναντήσεις γονέων φροντιστών με τους εκπαιδευτικούς. Γνωριμία με το περιβάλλον, γνωριμία των γονιών συζητήσεις αν δεν είναι εφικτό, έστω τηλεφωνικά και πολύ χρήσιμο, θα ήταν να υπάρχει και μία συζήτηση και με κάποιον ειδικό ο οποίος θα βοηθήσει και τους γονείς και τους εκπαιδευτικούς, να υπάρξει συνεργασία μεταξύ τους.

00:02:54 Ερευνητής: Ναι, για να μπορέσουν να βοηθήσουν πλήρως το παιδί. Ωραία. Πώς η μετάβαση επηρεάζει την αίσθηση της ασφάλειας και της ευημερίας των παιδιών

00:03:05 Παιδαγωγός: Επηρεάζει πάρα πολύ, έρχονται τα πάνω κάτω στα παιδιά, διότι τα παιδιά φεύγουν από ένα περιβάλλον ασφαλή που ζούνε στο σπίτι με ανθρώπους που τους γνωρίζουν. Είναι ένα περιβάλλον το οποίο γνωρίζουν πάρα πολύ καλά. Είναι πάρα πολύ δεμένοι τον περισσότερο χρόνο τους λογικά το ζούνε μέσα στο σπίτι και ξαφνικά θα πρέπει τα παιδιά να τα φέρουμε σε ένα καινούριο περιβάλλον με καινούριους ανθρώπους. Αυτό αυτόματα θα τους κάνει να νιώσουν ανασφάλεια, διότι δεν γνωρίζουν πρώτα τους παιδαγωγούς που θα είναι μαζί και συνήθως βλέπουμε πρώτη φορά. Την πρώτη μέρα που θα έρθουν πρώτη φορά θα τους δούνε, οπότε αυτό αυτόματα τους κάνει πιο ανασφαλείς. Δεν μπορούν να εμπιστευτούν κανέναν. Δεν τους βοηθάει να είναι ήρεμοι συναισθηματικά και υπάρχει μια εσωτερική αναστάτωση στα παιδιά.

00:04:15 Ερευνητής: Διαταράσσεται όλος ο ψυχισμός τους.

00:04:16 Παιδαγωγός: Τους επηρεάζει πάρα πολύ.

00:04:19 Ερευνητής: Ωραία, πολύ ωραία. Ποιος είναι ο ρόλος της δομής και των δραστηριοτήτων

του παιδικού σταθμού στη μετάβαση των παιδιών;

00:04:28 Παιδαγωγός: Και αυτό έχει πολύ μεγάλο ρόλο, διότι το πρώτο πράγμα που θα δούνε τα παιδιά ερχόμενα στο σχολείο πριν και από το εκπαιδευτικό προσωπικό θα είναι ένα κτίριο, μία είσοδος, ένας διάδρομος που θα πάνε για να περάσουν μέσα στον χώρο της τάξης. Πρώτα θα πρέπει το κτίριο από μόνο του να έχει χρώμα. Καλό θα ήταν να υπάρχει λουλούδια φυτά να είναι όσο πιο ζεστό γίνεται βέβαια και το κομμάτι της ασφάλειας είναι δεδομένο. Δεν νομίζω ότι τίθεται θέμα να το επισημάνουμε. Να υπάρχουν πάρα πολλά ερεθίσματα τώρα όσο αφορά το κομμάτι μέσα στο στις τάξεις, ερεθίσματα, χρώματα, τα οποία θα δώσουν και κίνητρο στο παιδί να ξεχαστεί για αυτό που θα βιώσει και να αναγνωρίσει, να ψαχουλέψει, να δοκιμάσει ούτως ώστε και να το βοηθήσει και να νιώσει και ασφάλεια στην πορεία και να προσαρμοστεί πολύ πιο εύκολα.

00:05:44 Ερευνητής: Πολύ ωραία. Ποιες είναι οι διαφορετικές προσεγγίσεις για την εξασφάλιση ενός θετικού κλίματος κατά τη διάρκεια της μετάβασης;

00:05:53 Παιδαγωγός: Οι διαφορετικές προσεγγίσεις. Εντάξει, εγώ επιμένω πολύ στην επιμόρφωση και του εκπαιδευτικού προσωπικού. Τώρα δεν ξέρω αν αφορά και αυτό το κομμάτι της ερώτησης. Την ενημέρωση του εκπαιδευτικού προσωπικού και των γονέων. Γιατί κυρίως οι γονείς, αλλά μπορεί και κάποιος εκπαιδευτικός, ο οποίος δεν έχει εμπειρία και είναι τα πρώτα του χρόνια δεν έχει, δεν γνωρίζει. Καλό θα ήταν να υπάρχουνε συζητήσεις κάποια επιμορφωτικά σεμινάρια τα οποία θα βοηθήσουν ένα να υπάρξει πρώτα το κλίμα της συνεργασίας με τους γονείς που είναι βασικό και έπειτα και να γνωρίζουν και να βρεθούν και τρόποι που θα μπορούσαν να λυθούν διάφορα προβλήματα που θα προκύψουν στην πορεία.

00:06:55 Ερευνητής: Όσο πιο καλά είναι καταρτισμένοι οι παιδαγωγοί τόσο πιο καλά μπορούν να χειριστούν και να βοηθήσουν τους γονείς και τα παιδιά.

00:07:01 Παιδαγωγός: Καλύτερα σίγουρα γιατί βλέπουμε με τα χρόνια ότι οι γονείς αγχώνονται πιο πολύ από τα παιδιά και αυτό περνάει εγώ το έχω ζήσει και από προσωπική εμπειρία. Έχω πάρει το παιδί μέσα με άλλη συνάδελφο και παρηγορούμε τη μητέρα από έξω γιατί κλαίει.

00:07:19 Ερευνητής: Ναι και τους γονείς είναι δύσκολο γίνεται μια μετάβαση πιστεύω και στους γονείς.

00:07:27 Παιδαγωγός: Μετά μια διαφορετική προσέγγιση πάνω και στην επιμόρφωση και του εκπαιδευτικού προσωπικού. Θεωρώ ότι να υπάρχει και πιο εξειδικευμένη μάθηση, δηλαδή κάθε εκπαιδευτικός να πρέπει αντιμετωπίζει, το κάθε παιδί διαφορετικά να μην υπάρχει το σύνολο των παιδιών, ειδικά σε αυτή την ηλικία που έχουμε στους βρεφικούς σταθμούς και γενικά τα πιο μικρά παιδιά. Θεωρώ ότι χρειάζονται το καθένα διαφορετική αντιμετώπιση και προσέγγιση.

00:08:06 Ερευνητής: Πολύ ωραία. Πώς η μετάβαση σε ένα περιβάλλον επηρεάζει την κοινωνικό-συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών;

00:08:14 Παιδαγωγός: Τα επηρεάζει, διότι τα παιδιά έχουν να διαχειριστούν, πολύ πιθανό πολύ καινούργια συναισθήματα δηλαδή ξαφνικά αυτό που είπα και πριν θα φύγουν από την αγκαλιά της οικογένειας και θα βρεθούν με κάποιον άγνωστο, το οποίο αυτό μπορεί να τους προκαλέσει φόβο μπορεί να τους προκαλέσει ταραχή, οτιδήποτε και αρνητικό, αλλά και σε θετικό επίπεδο. Σίγουρα δηλαδή τα παιδιά έχουν να διαχειριστούν καινούργια συναισθήματα και ίσως συναισθήματα που δεν τα έχουν νιώσει. Όσον αφορά η κοινωνική ανάπτυξη και πάλι θα βρεθούν σε ένα περιβάλλον με παιδιά με πολλά παιδιά, στο οποίο θα πρέπει περιβάλλον να μάθουν να μοιράζονται, να συνυπάρχουν με συνομηλίκους. Οπότε θα αναπτύξουν κοινωνικές σχέσεις.

00:09:28 Ερευνητής: Αυτό πιστεύεις ότι η μετάβαση θα επηρεάσει και τη μετέπειτα ζωή τους; Την κοινωνικό-συναισθηματική ανάπτυξη σαν ενήλικες;

00:09:38 Παιδαγωγός: Θεωρώ ότι θα επηρεάσει βέβαια και αυτό όλο είναι αλυσίδα, δηλαδή ξεκινάει από το από τα πρώιμα στάδια από το σπίτι το πώς μεγαλώνουν τα παιδιά. Μετά είναι μεγάλο κομμάτι το σχολείο, η μετάβαση από το σπίτι στο σχολείο. Αυτά τα συναισθήματα της ανάπτυξης που μένουν και μας ακολουθούν στο υπόλοιπο της ζωής μας.

00:10:11 Ερευνητής: Πολύ ωραία. Πως οι εκπαιδευτικοί μπορούν να διαμορφώσουν περιβάλλοντα που να ενθαρρύνουν την ομαλή μετάβαση;

00:10:20 Παιδαγωγός: Εδώ θέλει τη συνεργασία της δομής με το εκπαιδευτικό προσωπικό, ούτως ώστε να υπάρχει ο κατάλληλος υλικός εξοπλισμός.

00:10:48 Ερευνητής: Η συνεργασία με την οικογένεια πιστεύεις ότι εδώ θα βοηθήσει τους εκπαιδευτικούς;

00:10:52 Παιδαγωγός: Σίγουρα γιατί μέσα από την οικογένεια και ο εκπαιδευτικός χρειάζεται και είναι απαραίτητο να μάθει τα στοιχεία του παιδιού και να το βοηθήσει να αντιμετωπίσουν δυσκολίες ευκολίες του οτιδήποτε μπορεί να έχει το κάθε παιδί. Είναι σίγουρο, δηλαδή ότι θα πρέπει να εμπλακεί το σχολικό με το οικογενειακό περιβάλλον και αντίστοιχα δηλαδή το σχολικό περιβάλλον να αλληλοεπιδράσει με το οικογενειακό.

00:11:32 Ερευνητής: Πολύ ωραία. Ποια είναι τα κύρια εμπόδια που αντιμετωπίζουν τα παιδιά κατά τη μετάβαση και πώς μπορούν να αντιμετωπιστούν;

00:11:41 Παιδαγωγός: Έτσι, με βάση την εμπειρία μου αυτό που θεωρώ ότι δημιουργεί το μεγαλύτερο εμπόδιο των παιδιών, είναι τα συναισθήματα της οικογένειας, δηλαδή το πώς η οικογένεια θα το περάσει στο παιδί, να το πω έτσι απλά. Εάν η οικογένεια είναι πολύ θετική, θεωρώ ότι η προσαρμογή γίνεται ακόμα πιο εύκολη και ομαλή.

00:12:18 Ερευνητής: Ο θηλασμός θεωρείς ότι είναι εμπόδιο;

00:12:23 Παιδαγωγός: Για το θηλασμό χωρίς να έχω την εμπειρία ως μητέρα καθαρά από τι να σας πω από εμπειρία φίλων μου κολλητών μου δηλαδή φίλες που θηλάζουν. Θεωρώ ότι δεν δημιουργεί πρόβλημα ότι έχω δει στο δικό μου περιβάλλον, τα παιδιά προσαρμόστηκαν στο χώρο. Θεωρώ ότι παίζει ρόλο πως θα το περάσει η μητέρα στο παιδί δηλαδή.

00:12:51 Ερευνητής: Δηλαδή πιστεύετε ότι δεν είναι εμπόδιο για το παιδί ο θηλασμός κατά την μετάβαση.

00:12:59 Παιδαγωγός: Αν το παιδί και η μητέρα γιατί το έχω δει και από τη μεριά της μητέρας να είναι εξαρτημένη από αυτό, δηλαδή πέρα από το παιδί να είναι εξαρτημένο από το θηλασμό, να υπάρχει και το όριο και για ποιο λόγο δηλαδή φυσική ανάγκη ή έστω για να κοιμηθεί το βράδυ. Θεωρώ ότι δεν δημιουργεί πρόβλημα στο παιδί όταν υπάρχει. Όταν υπάρχει εξάρτηση από την μεριά της μητέρας εκεί μπορεί να είναι εμπόδιο.

00:13:38 Ερευνητής: Πάρα πολύ ωραία και πολύ ενδιαφέρον η άποψη σας. Η τελευταία ερώτηση. Πώς η μετάβαση σε ένα νέο περιβάλλον επηρεάζει την ανεξάρτητη μάθηση και την επίλυση προβλημάτων των παιδιών;

00:13:53 Παιδαγωγός: Εδώ, όπως προανέφερα και πριν θα πρέπει να υπάρχει διαφορετική και προσωπική προσέγγιση για το κάθε παιδί και διότι δεν είναι ομάδα ακόμα. Τα παιδιά δεν έχουν γίνει ομάδα όταν μπαίνουν στο σταθμό. Το κάθε παιδί είναι διαφορετικό, έχει διαφορετικές ανάγκες. Αντιμετωπίζει διαφορετικά τη μετάβασή τους στο σχολείο, οπότε και ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να βλέπει το κάθε παιδί και την κάθε περίπτωση εννοώ συνολικά διαφορετικά.

00:14:40 Ερευνητής: Αρά θεωρείται ότι μετάβαση δεν θα πρέπει να επηρεάζει την ανεξάρτητη μάθηση.

00:14:47 Παιδαγωγός: Όχι έτσι κι αλλιώς, θα πρέπει να υπάρχει εξατομικευμένη προσέγγιση σε κάθε παιδί είτε έχει ομαλή είτε όχι μετάβαση δηλαδή και στη μετέπειτα βαθμίδες του σχολείου, πάλι δηλαδή το κάθε παιδί θα πρέπει να το αντιμετωπίζουμε ξεχωριστά.

00:15:14 Ερευνητής: Πάρα πολύ ωραία. Ευχαριστώ πολύ για το χρόνο σας. Θα έχετε πρόσβαση στο υλικό μόλις ολοκληρωθεί η ερευνά. Ευχαριστώ πολύ.

00:15:25 Παιδαγωγός: Καλή επιτυχία

7^η Συνέντευξη

00:00:02 Ερευνητής: Καλησπέρα σας. Ευχαριστώ πολύ για το χρόνο που διαθέτετε για να μου απαντήσετε στα ερωτήματα για την έρευνα που κάνω για την διπλωματική εργασία μου. Θα ξεκινήσω με τις βασικές ερωτήσεις. Πως ονομάζεστε;

00:00:13 Παιδαγωγός: Μ.Κ

00:00:15 Ερευνητής: Τι πτυχίο έχετε

00:00:17 Παιδαγωγός: ΤΕΙ Βρεφονηπιοκομίας.

00:00:19 Ερευνητής: Πολύ ωραία. Έχετε κάνει κάποιες επιπλέον σπουδές;

00:00:22 Παιδαγωγός: Όχι.

00:00:24 Ερευνητής: Ποια είναι η εμπειρία σας στο χώρο της προσχολικής αγωγής;

00:00:29 Παιδαγωγός: Έχω περίπου 17 χρόνια εμπειρίας.

00:00:32 Ερευνητής: Πολύ ωραία. Θα ήθελα να προχωρήσουμε λοιπόν στα ερωτήματα. Πως η συναισθηματική υποστήριξη της οικογένειας επηρεάζει την προσαρμογή των παιδιών στο παιδικό σταθμό;

00:00:47 Παιδαγωγός: Μάλλον παίζει τον πρώτο και μεγαλύτερο ρόλο στη ζωή του παιδιού και είναι αυτό που καθορίζει τη συμπεριφορά του σε όλη του την πορεία. Για αυτό είναι πολύ σημαντική η ενθάρρυνση και η προτροπή του οικογενειακού περιβάλλοντος, ώστε το παιδί να δεχτεί πιο εύκολα αυτή την αλλαγή, δηλαδή συζητώντας με το παιδί για το πόσο ωραία θα περνάει στον παιδικό σταθμό τους φίλους που θα αποκτήσει και για όλα τα ωραία πράγματα που θα μάθει.

00:01:12 Ερευνητής: Πολύ ωραία. Ποιος είναι ο ρόλος της συνεργασίας μεταξύ οικογένειας και εκπαιδευτικού προσωπικού στη μετάβαση;

00:01:22 Παιδαγωγός: Είναι σημαντικός ρόλος και η συνεργασία οικογένειας και εκπαιδευτικού προσωπικού για την υγιή γνωστική, συναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη των παιδιών. Είναι μια σχέση που δεν χτίζεται από τη μια μέρα στην άλλη. Θέλει χρόνο και απαραίτητα στοιχεία είναι η εμπιστοσύνη και ο σεβασμός

00:01:41 Ερευνητής: Πως η μετάβαση πιστεύετε επηρεάζει την αίσθηση της ασφάλειας και της ευημερίας των παιδιών;

00:01:47 Παιδαγωγός: Η μετάβαση είναι μια δύσκολη διαδικασία από μόνη της, για αυτό απαιτεί πολύ χρόνο. Το παιδί μετακινείται από το οικείο οικογενειακό περιβάλλον σε ένα άγνωστο περιβάλλον αυτό του σχολείου και όπως είναι φυσικό, το παιδί νιώθει ανασφάλεια για το άγνωστο αυτό περιβάλλον και όπως είναι φυσικό, κλαίει αυτή η μετάβαση επηρεάζει συναισθηματικά πολύ το παιδί, για αυτό μπορεί να αλλάξει τη συμπεριφορά του ακόμα και στο σπίτι, το παιδί δηλαδή να προσκολληθεί ακόμα περισσότερο στη μητέρα και τον πατέρα και ίσως αλλάξει και τις συνήθειες του, όπως για παράδειγμα να έχει γκρίνια αναστάτωση στον ύπνο ή στο φαγητό.

00:02:25 Ερευνητής: Πολύ ωραία. Ποιος πιστεύετε είναι ο ρόλος της δομής και των δραστηριοτήτων του παιδικού σταθμού στην μετάβαση των παιδιών

00:02:34 Παιδαγωγός: Να είναι σύμφωνα με την ηλικία των παιδιών και να βοηθούν στην ομαλή προσαρμογή και στην εξέλιξη, οι δραστηριότητες που θα γίνονται δηλαδή να έχουν ψυχαγωγικό χαρακτήρα και εκπαιδευτικό χαρακτήρα

00:02:45 Ερευνητής: Πολύ ωραία. Ποιες είναι οι διαφορετικές προσεγγίσεις για την εξασφάλιση ενός θετικού κλίματος κατά τη διάρκεια της μετάβασης;

00:02:56 Παιδαγωγός: Πρέπει να υπάρχει καλή συνεργασία και οργάνωση και όταν λέμε συνεργασία εννοούμε να υπάρχουν καλές σχέσεις με όλους, δηλαδή καλές σχέσεις μεταξύ των παιδαγωγών, ώστε να υπάρχει ένα ήρεμο και οργανωμένο περιβάλλον για να υποδεχθεί το παιδί. Πρέπει επίσης να υπάρχει και καλή συνεργασία παιδαγωγών, παιδαγωγών και γονιών για την ομαλή μετάβαση του παιδιού

00:03:18 Ερευνητής: Πάρα πολύ ωραία. Πως η μετάβαση σε ένα νέο περιβάλλον επηρεάζει την κοινωνικό- συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών;

00:03:26 Παιδαγωγός: Επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό γιατί το παιδί φεύγει από το ασφαλές οικογενειακό περιβάλλον και πηγαίνει σε ένα εντελώς άγνωστο, με αποτέλεσμα το παιδί να αισθάνεται ένα αίσθημα σοκ στην αρχή, γιατί ανατρέπονται όλες τις σταθερές που είχε μέχρι εκείνη τη στιγμή. στη ζωή του και αυτό μπορεί να το κάνει πιο ευαίσθητο

00:03:47 Ερευνητής: Και πιστεύεται ότι επηρεάζει και την μετέπειτα ζωή του, σαν ενήλικας η με

00:04:00 Παιδαγωγός: Τα πρώτα βήματα είναι πάρα πολύ σημαντικά και το καθαρίζουν το παιδί στην πορεία του.

00:04:04 Ερευνητής: Πολύ ωραία. Πως οι εκπαιδευτικοί μπορούν να διαμορφώσουν περιβάλλοντα που να ενθαρρύνουν την ομαλή μετάβαση;

00:04:11 Παιδαγωγός: Η συμπεριφορά των παιδαγωγών και ο τρόπος που θα προσεγγίσουν το παιδί είναι ο χρυσός κανόνας για μια επιτυχημένη μετάβαση του παιδιού. Απαιτεί υπομονή, επιμονή και αγάπη, δημιουργώντας ένα ήρεμο περιβάλλον με χαμόγελο, κατανόηση και αγάπη. Μπορεί να κάνει το παιδί να τις εμπιστεύεται σιγά σιγά και αυτό μπορεί να επιτευχθεί και με διάφορες δραστηριότητες στην τάξη, όπως τραγουδάκια, παιχνίδι, μουσικοκινητική κουκλοθέατρο.

00:04:38 Ερευνητής: Ποια είναι τα κύρια εμπόδια που αντιμετωπίζουν τα παιδιά κατά τη μετάβαση και πώς μπορούν να αντιμετωπιστούν;

00:04:44 Παιδαγωγός: Τα κύρια εμπόδια είναι η απουσία των αγαπημένων οικογενειακών προσώπων, δηλαδή της μητέρας και του πατέρα και επίσης ένα εμπόδιο είναι το άγνωστο περιβάλλον στο οποίο καλείται το παιδί να παραμείνει, του παιδικού σταθμού.

00:04:57 Ερευνητής: Ο θηλασμός μπορεί να θεωρηθεί ένα εμπόδιο για το παιδί, δηλαδή αν θηλάζει το παιδί ακόμα κατά την μετάβαση;

00:05:06 Παιδαγωγός: Μεγάλο μειονέκτημα γιατί το παιδί δεν μπορεί να συνηθίσει τον παιδικό σταθμό. Δηλαδή του λείπει αυτή η ηρεμία που έχει θηλάζοντας.

00:05:14 Ερευνητής: Πιστεύετε όμως είναι καθαρά κομμάτι του παιδιού ή μπορεί η μητέρα να παίζει σημαντικό ρόλο

00:05:20 Παιδαγωγός: Η μητέρα παίζει σημαντικό ρόλο γιατί η ίδια προφανώς δεν είναι ακόμα έτοιμη να αποχωριστεί το παιδί και έτσι δεν αποθηλάζει γρήγορα

00:05:29 Ερευνητής: Μάλιστα

00:05:29 Παιδαγωγός: Έτσι ταλαιπωρείται το παιδί που πηγαίνει στον παιδικό σταθμό.

00:05:32 Ερευνητής: Πάρα πολύ ωραία. Πώς η μετάβαση σε ένα νέο περιβάλλον επηρεάζει την ανεξάρτητη μάθηση και την επίλυση προβλημάτων των παιδιών

00:05:41 Παιδαγωγός: Πολύ σημαντικό ρόλο στη μάθηση και στην επίλυση των προβλημάτων είναι παιδαγωγοί, οι τρόποι και τα μέσα δηλαδή που θα διδάξουν το παιδί μέσα από το παιχνίδι να μάθουν πράγματα. Όπως είναι φυσικό, μέσα σε μια ομάδα παιδιών θα υπάρχουν διαφωνίες και τις τσακωμοί οι παιδαγωγοί, με κανόνες που θα έχουν βάλει και που θα έχουν μάθει τα παιδιά θα προσπαθούν να τους εφαρμόσουν ώστε να λύνονται τα προβλήματα που μπορεί να προκύψουν. Μέσα από τους κανόνες που τα παιδιά μαθαίνουν πολύ εύκολα

00:06:10 Ερευνητής: Κατανοητό. Ευχαριστώ πάρα πολύ για το χρόνο σας. Μόλις ολοκληρωθεί η έρευνα θα έχετε πρόσβαση στο υλικό.

00:06:17 Παιδαγωγός: Να είστε καλά. Καλή επιτυχία.

8^η Συνέντευξη

00:00:01 Ερευνητής: Καλησπέρα σας ευχαριστώ πολύ για το χρόνο που διαθέτετε για να απαντήσετε στην έρευνά μου για τη διπλωματική μου εργασία, θα ξεκινήσω με τις βασικές ερωτήσεις. Πως λέγεστε;

00:00:10 Παιδαγωγός: Μ.Μ

0:00:12 Ερευνητής: Τι πτυχίο έχετε;

00:00:13 Παιδαγωγός: ΤΕ βρεφονηπιοκομίας.

00:00:18 Ερευνητής: Πολύ ωραία. Έχετε κάποιες επιπλέον σπουδές;

00:00:23 Παιδαγωγός: Όχι.

00:00:23 Ερευνητής: Ποια είναι η εμπειρία σας πάνω στο χώρο της προσχολικής αγωγής;

00:00:28 Παιδαγωγός: Είναι σχεδόν στα 15 χρόνια, σε βρεφική και νηπιακή ηλικία από μηδέν ως έξι.

00:00:35 Ερευνητής: Πολύ καλά, ας πάμε και στις ερωτήσεις μας. Πώς η συναισθηματική υποστήριξη της οικογένειας επηρεάζει την προσαρμογή των παιδιών στον παιδικό σταθμό;

00:00:47 Παιδαγωγός: Την επηρεάζει σε πολύ μεγάλο βαθμό τη θεωρώ δηλαδή απαραίτητη, γιατί αν οι γονείς δεν προετοιμάσουν το παιδί συναισθηματικά πριν έρθει στο χώρο του σχολείου, το παιδί δεν θα μπορεί να προσαρμοστεί ομαλά και στη μετάβαση θα έχει δυσκολίες. Είναι καλό να γίνει μια προετοιμασία από το κοινωνικό περιβάλλον που αισθάνεται εμπιστοσύνη και ασφάλεια. Δεν έχει ξαναβγεί το παιδί έξω από την πρώτη του ομάδα. Οπότε καλό θα είναι όταν αποφασίσουν να το ενσωματώσουμε σε σχολικό περιβάλλον, να τοποθετηθούν συναισθηματικά.

00:01:21 Ερευνητής: Πολύ ωραία. Ποιος είναι ρόλος της συνεργασίας μεταξύ οικογένειας και εκπαιδευτικού προσωπικού στη μετάβαση;

00:01:28 Παιδαγωγός: Είναι πολύ σημαντικός γιατί βοηθάει τον εκπαιδευτικό να γνωρίσει καλύτερα το παιδί. Οπότε είναι σημαντικό ο εκπαιδευτικός και γονιός να έχουν κάνει κάποιο ραντεβού πιο πριν έχουμε μιλήσει για το παιδί έτσι ώστε να όταν έρθει να έχουμε ήδη μια εικόνα για την ομάδα που θα έχουμε να δουλέψουμε. Οπότε είναι πάρα πολύ σημαντική η συνεργασία γιατί στην πορεία της χρονιάς μπορεί να προκύψουν κάποια θέματα, οπότε πρέπει να υπάρχει συνεργασία σε όλους τους τομείς. Είναι πάρα πολύ σημαντικός για να μπορέσουμε ως εκπαιδευτικοί να προσφέρουμε ότι καλύτερο μπορούμε.

00:02:10 Ερευνητής: Δηλαδή στην προσαρμογή, θα βοηθούσε αν οι γονείς έδιναν κάποια στοιχεία του παιδιού μέχρι να το γνωρίσει ο παιδαγωγός;

00:02:21 Παιδαγωγός: Ακριβώς.

00:02:22 Ερευνητής: Ωραία. Πως η μετάβαση επηρεάζει την αίσθηση της ασφάλειας και της ευημερίας των παιδιών;

00:02:28 Παιδαγωγός: Την επηρεάζει σε σημαντικό βαθμό γιατί τα παιδιά θα νιώθουν άνετα να ανταποκριθούν στο πρόγραμμα του παιδικού σταθμού όταν νιώσουν ασφάλεια σε αυτό το χώρο. Δηλαδή αν έχουν προηγηθεί τα παραπάνω, τα παιδιά θα νιώθουν καλύτερα να αφεθούν. Θα έχει γίνει η ομαλή προσαρμογή τους, οπότε θα νιώθουν ασφάλεια σε ένα περιβάλλον που δεν είναι το οικογενειακό τους. Θα το νιώθουν σαν το σπίτι τους. Οπότε αυτό θα βοηθήσει αργότερα σε όλη την εξελικτική τους πορεία και στην ευημερία και στην ασφάλεια

00:02:59 Ερευνητής: Πολύ ωραία. Ποιος είναι ρόλος της δομής και των δραστηριοτήτων του παιδικού σταθμού στην μετάβαση των παιδιών;

00:03:07 Παιδαγωγός: Είναι πολύ σημαντικός γιατί η δομή και οι δραστηριότητες που πλαισιώνουν οι εκπαιδευτικοί σε ένα παιδικό σταθμό για τη μετάβαση ανταποκρίνεται πάνω στις ανάγκες του παιδιού, ανάλογα με τις ηλικίες και το αναπτυξιακό στάδιο του κάθε παιδιού προσαρμόζονται οι ανάλογες δραστηριότητες. Αυτό βοηθάει και στη μετάβαση γιατί περνάει το παιδί όλα τα εξελικτικά στάδια, αφού έχει γίνει το πρώτο στάδιο της προσαρμογής, δηλαδή με όλα τα παραπάνω που έχουν προηγηθεί βήμα- βήμα, καταλήγουμε σε άλλους στόχους. Οπότε ο παιδαγωγός έχει τη δυνατότητα με τις δραστηριότητες που φτιάχνει ανάλογα την ηλικιακή ομάδα, τα ραντεβού που έχει κάνει με τους γονείς να προσαρμόσει τις δραστηριότητες του στα εξελικτικά στάδια.

00:04:03 Ερευνητής: Έτσι ώστε να βοηθήσουμε τα παιδιά να κάνουν τη μετάβαση αυτή όσο πιο ομαλή γίνεται. Ωραία. Ποιος είναι οι διαφορετικές προσεγγίσεις για την εξασφάλιση ενός θετικού κλίματος κατά την διάρκεια της μετάβασης;

00:04:19 Παιδαγωγός: Ωραία, όταν προσεγγίζει ένας γονιός τηλεφωνικά το παιδικό σταθμό για να φέρει το παιδί του. Μπορεί να προηγηθεί μια συνέντευξη του παιδαγωγού ή της προϊσταμένης με τον γονιό προσωπικά. Έτσι ώστε να τον ηρεμήσεις, να του μειώσεις την ανασφάλεια του γιατί και εκείνος αν δεν νιώθει ασφαλής, την ανασφάλεια του αυτή θα την περάσει στο παιδί. Οπότε καλό θα ήταν να γίνει και η προσωπική συνέντευξη και γενική ενημέρωση με τους γονείς που κάνουν την μετάβαση και σεμινάρια και ερωτηματολόγιο γραπτό που να ξέρει ο εκπαιδευτικός και η προϊσταμένη του χώρου ότι το παιδί που θα παραλάβω τι ιδιαίτερα χαρακτηριστικά έχει, σε

ποιους τομείς έτσι ώστε όταν μπει στο τμήμα να νιώθει ο εκπαιδευτικός οικεία ότι το ξέρει ήδη έχει μια πρώτη εικόνα, οπότε αυτή η προσέγγιση εξασφαλίζει ένα θετικό κλίμα. Ένα παιδί το γνωρίζουμε μέσα από την επαφή με το γονιό. Είναι σαν να το περιμένουμε. Ξέρουμε τι δραστηριότητες του αρέσουν που δυσκολεύεται επειδή είναι και οι ηλικίες που μπορεί να πάει και ένα άλλο αδερφάκι, δηλαδή γνωρίζεις προσωπικά το κάθε παιδί. Έχεις ήδη φτιάξει μια φωλιά, να ενσωματώσεις την ομάδα, ανάλογα το τι περιμένεις από το κάθε παιδί της ομάδας.

00:05:44 Ερευνητής: Μάλιστα. Πως η μετάβαση σε ένα νέο περιβάλλον επηρεάζει την κοινωνικο-συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών;

00:05:52 Παιδαγωγός: Την επηρεάζει σε σημαντικό βαθμό, γιατί ειδικά σε αυτές τις ηλικίες που τα παιδιά έρχονται στον παιδικό σταθμό, που είναι το πρώτο τους περιβάλλον, εκτός της οικογένειας πολλές φορές κοινωνικοποιούνται μέσα στο χώρο του παιδικού σταθμού να τη λάβουμε υπόψη μας και χρονικά ή τα παιδιά που ήρθαν μετά τον Covid που δεν έχουν βγει σε κούνιες, δεν έχουν επαφές με άλλα παιδιά. Πολλά παιδάκια είναι μόνα τους δεν έχουν αδέρφια. Εγώ με τα χρόνια εισπράττω πολλές φορές από γονείς ότι το παράπονο τους είναι ότι δεν παίζουμε με άλλα παιδάκια δεν έχουμε στον κύκλο μας αυτή την ηλικιακή ομάδα είναι με ενήλικες το παιδί, οπότε φανταστείτε πόσο σημαντικό είναι να μπει σε μια κοινωνία με άλλα παιδάκια και να αναπτυχθεί συναισθηματικά με συνομηλίκους. Γιατί με τα χρόνια από την προσωπική μου εμπειρία από όλα αυτό το παράπονο ακούω ότι δεν έχουν στον κύκλο τους, αλλά παιδάκια και μεγαλώνουν όλα με γιαγιάδες, παππούδες και ενήλικες. Οπότε στην ουσία και ο γονιός νιώθει άνετα να ενσωματωθεί το παιδί του σε αυτή την ομάδα και επηρεάζει και το παιδί κοινωνικά και συναισθηματικά. Μπαίνει σε μια άλλη κοινωνία, είναι σημαντικό να ενσωματωθεί σε μια ηλικιακή ομάδα και να συναναστραφεί με παιδιά της ίδιας ηλικίας.

00:07:26 Ερευνητής: Πολύ ωραία. Πώς οι εκπαιδευτικοί μπορούν να διαμορφώσουν περιβάλλοντα που να ενθαρρύνουν την ομαλή μετάβαση;

00:07:33 Παιδαγωγός: Βασιζόμενοι στα εξελικτικά στάδια της κάθε ηλικίας, να προσαρμόσουν το πρόγραμμα και τα υλικά του σχολείου αντιστοίχως τα παιδιά να εκτονωθούν και να καλύψουν και ψυχοσυναισθηματικές ανάγκες και ψυχοκινητικούς στόχους, δηλαδή το περιβάλλον όλο πρέπει να είναι προσαρμοσμένο να καλύψει αυτούς τους στόχους τους εκπαιδευτικούς. Δηλαδή να διαμορφωθεί πρώτα το περιβάλλον του σχολείου, έτσι ώστε το παιδί να ενσωματωθεί καλύτερα. Να υπάρχει ασφάλεια στα παιχνίδια, στις αυλές, να υπάρχει το εκπαιδευτικό υλικό, το κατάλληλο με

αυτό τον τρόπο μπορούμε να εξασφαλίσουμε την ομαλή μετάβαση

00:08:27 Ερευνητής: Δηλαδή να δημιουργηθεί ένα φιλικό περιβάλλον για να προσελκύσει τα παιδιά.

00:08:29 Παιδαγωγός: Ζεστό κλίμα, το πιο βασικό. Υποτίθεται ότι είχαν προηγηθεί όλα τα παραπάνω, τότε ήδη έχεις βάλει τις βάσεις για να γίνει ομαλή αυτή μετάβαση. Γίνεται κλιμακωτά.

00:08:41 Ερευνητής: Ναι. Ωραία, πολύ ωραία. Ποια είναι τα κύρια εμπόδια που αντιμετωπίζουν τα παιδιά κατά τη μετάβαση και πώς μπορούν τα να αντιμετωπιστούν;

00:08:54 Παιδαγωγός: Πάλι θα μιλήσω από την εμπειρία μου με τα χρόνια. Ένα πολύ σημαντικό εμπόδιο είναι να νιώσουν οι γονείς ασφαλείς, γιατί πολλοί γονείς είναι πολύ προσκολλημένοι. Σκεφτείτε ότι πολλά παιδιά ακόμα θηλάζουν.

00:09:09 Ερευνητής: Πιστεύετε ότι είναι εμπόδιο ο θηλασμός;.

00:09:13 Παιδαγωγός: Θα γίνει με πιο μεγάλη δυσκολία η μετάβαση

00:09:21 Ερευνητής: Όσο αφορά το παιδί ή την μητέρα;

00:09:24 Παιδαγωγός: Για την μητέρα πιστεύω είναι δύσκολο δηλαδή είναι μαγκωμένη, τους βλέπεις γιατί δεν αφήνουν τα παιδιά θέλουν και αυτοί χρόνο να κερδίσουν την εμπιστοσύνη μας για αυτό πρέπει να προηγούνται και όλα τα παραπάνω οι προσεγγίσεις οι διαφορετικές που είπαμε έτσι ώστε να νιώσει κι η μητέρα ασφαλής να αφήσει το παιδί γιατί σκεφτείτε ότι υπάρχουν και οικογένειες που είναι εξ ολοκλήρου η μαμά ή ο μπαμπάς μόνο δεν έχει έρθει το παιδί σε επαφή με κάποιο άλλο πρόσωπο. Πόσο μάλλον σε ένα περιβάλλον που είναι άγνωστο, οπότε όταν νιώσουν και οι γονείς ασφάλεια, γιατί το παιδί το αντιλαμβάνεται την ανασφάλεια του γονιού και αργεί να μας εμπιστευτεί.. Διαισθάνεται ότι γονιός του είναι ανασφαλής και καθυστερεί την ομαλή του μετάβαση. Για αυτό προηγούνται και οι συνεντεύξεις και τα λοιπά έτσι ώστε να έχει και ο εκπαιδευτικός το χρόνο να φτιάξει το πρόγραμμα του, αλλά και γονιός να νιώσει άνετα.

00:10:28 Ερευνητής: Εννοείται να αισθανθούν οι γονείς ασφάλεια;

00:10:28 Παιδαγωγός: Ναι να αισθανθούν ασφάλεια γιατί έχουμε διαπιστώσει ότι όταν ο γονιός νιώσει ασφάλεια το παιδί έχει άλλη εικόνα στη τάξη δηλαδή δεν εισπράττει διαισθητικά αυτή την αγωνία των γονιών όποτε αυτό είναι ένα κύριο εμπόδιο κατά την άποψή μου.

00:10:50 Ερευνητής: Πολύ καλά. Πώς η μετάβαση σε ένα νέο περιβάλλον επηρεάζει την ανεξάρ

τητη μάθηση και την επίλυση προβλημάτων των παιδιών;

00:10:59 Παιδαγωγός: Επηρεάζει σε σημαντικό βαθμό, ειδικά όταν το παιδί έχει περάσει το στάδιο της προσαρμογής και έχει τη δυνατότητα να εκφραστεί μέσα από τα ερεθίσματα που θα πάρει από το περιβάλλον. Δηλαδή εάν υπάρχουν κάποιες δραστηριότητες γωνιές στο οποίο μπορεί να επιλέξει, αυτό θα γίνει αφού έχουμε περάσει ομαλή μετάβαση, οπότε αναπτύσσονται κι άλλοι τομείς και η επίλυση προβλημάτων και η ανεξάρτητη μάθηση. Δηλαδή είναι απόρροια της μετάβασης της ομαλής, οπότε το παιδί θα διευρύνει τους ορίζοντες του και θα διαλέξει ότι το ευχαριστεί. Θα αποκτήσει καινούργια ενδιαφέροντα και μετά θα λύσει και προβλήματα. Πάνε όλα αλυσιδωτά.

00:11:43 Ερευνητής: Ναι με τη μίμηση, εννοείτε;

00:11:45 Παιδαγωγός: Και με τη μίμηση θα λύσει προβλήματα και το κύριο συστατικό που υπάρχει εξελικτικά σε κάθε ηλικία θα υπερισχύει. Οπότε αν καθυστερεί η μετάβαση λογικό να καθυστερεί και η επίλυση προβλημάτων. Για να μπορεί να νιώσει ασφάλεια, να γιατί έχουν παρατηρήσει ότι στην αρχή επειδή είναι προσκολλημένα στο γονιό, εμείς οι παιδαγωγοί είμαστε υποκατάστατο της μαμάς συνήθως γιατί είναι γυναικείο φύλο που υπερισχύει στους παιδικούς σταθμούς. Θέλουν και αυτά λίγο χρόνο και προσκολλούνται πάνω μας, οπότε και πάλι πρέπει να γίνει ένας αποχωρισμός για να ενσωματωθούν στην ομάδα για να λύσουν προβλήματα, για να διαλέξουν δραστηριότητες, δηλαδή θέλει βήμα, βήμα.

.

00:12:35 Ερευνητής: Πάρα πολύ ωραία. Σας ευχαριστώ πολύ για το χρόνο σας

00:12:37 Παιδαγωγός: Και εγώ σας ευχαριστώ. Καλή επιτυχία.

00:12:40 Ερευνητής: Σας ευχαριστώ, να είστε καλά.

9^η Συνέντευξη

00:00:01 Ερευνητής: Καλησπέρα σας. Ευχαριστώ πάρα πολύ για το χρόνο σας που διαθέτετε για την έρευνά μου, για τη διπλωματική μου εργασία, θα ήθελα να ξεκινήσω από τις βασικές ερωτήσεις. Πως ονομάζεστε;

00:00:12 Παιδαγωγός: Β.Ε

00:00:14 Ερευνητής: Τι πτυχίο έχετε;

00:00:16 Παιδαγωγός: Είμαι απόφοιτος του Τ.Ε.Ι Ιωαννίνων, Βρεφονηπιοκομίας.

00:00:22 Ερευνητής: Έχετε κάνει επιπλέον σπουδές;

00:00:23 Παιδαγωγός: Ναι, έχω κάνει επιπλέον μεταπτυχιακό στο πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής Παιδαγωγικά μέσω καινοτόμων τεχνολογιών και Βιοϊατρικών προσεγγίσεων.

00:00:53 Ερευνητής: Ποια είναι η εμπειρία σας στο χώρο της προσχολικής αγωγής;

00:00:58 Παιδαγωγός: Η εμπειρία μας στο χώρο της προσχολικής αγωγής ξεκινάει από το 2006 που εργάστηκα σε ιδιωτικούς παιδικούς σταθμούς και από το 2013 και πέρα εργάζομαι σε παιδικούς σταθμούς του παλαιού Φαλήρου μέσω προγράμματος ΕΣΠΑ.

00:01:13 Ερευνητής: Πάρα πολύ ωραίο να ξεκινήσουμε λοιπόν με τις ερωτήσεις μας. Πως η συναισθηματική υποστήριξη της οικογένειας επηρεάζει την προσαρμογή των παιδιών στον παιδικό σταθμό;

00:01:26 Παιδαγωγός: Η υποστήριξη της οικογένειας, η συναισθηματική υποστήριξη επηρεάζει αρκετά. Είναι ίσως το σημαντικότερο, το οποίο θα χρειαστεί για την προσαρμογή των παιδιών, διότι εάν η οικογένεια στην ουσία είναι και η ίδια προετοιμασμένη στο να μπορέσει στο να φέρει το παιδί στο σχολείο και να είναι και οι ίδιοι χαρούμενοι κι οι δύο χωρίς να υπάρχει κάποιος άγχος του πώς θα προσαρμοστούν τα παιδιά και κάποιος φόβος. Όταν υπάρχουν αυτά τα συναισθήματα, συνήθως περνιούνται και στα παιδιά και δυσκολεύεται πιο πολύ η προσαρμογή. Όταν όμως η υποστήριξη η οποία τους κάνουν είναι με πιο θετικά συναισθήματα, επηρεάζει και το παιδί πιο θετικά, οπότε μπορεί η προσαρμογή του να γίνει λίγο πιο ομαλά από το σπίτι στο σχολείο.

00:02:16 Ερευνητής: Πάρα πολύ ωραία. Ποιος είναι ο ρόλος της συνεργασίας μεταξύ οικογένειας και εκπαιδευτικού προσωπικού στην μετάβαση;

00:02:29 Παιδαγωγός: Ο ρόλος της συνεργασίας είναι ο σημαντικότερος ρόλος μεταξύ οικογένειας και των παιδαγωγών, καθώς κατά την διάρκεια που γίνεται προσαρμογή του παιδιού και η μετάβαση στον παιδικό σταθμό, αν ο γονιός δεν μπορεί να συνεργαστεί με τον παιδαγωγό και να ακούσει τις συμβουλές και τις μεθόδους που θα προσπαθήσουμε να ακολουθήσουμε και να προσεγγίσουμε το παιδί και να συνεργαστούν σε αυτό το κομμάτι και οι γονείς μαζί μας και στο σπίτι αλλά και εδώ στο σχολείο, εάν δεν υπάρχει αυτή η συνεργασία, δυστυχώς ίσως η μετάβαση του παιδιού σε όλο αυτό δυσκολέψει ακόμα πιο πολύ από ότι θα υπήρχε μια καλή συνεργασία μεταξύ των παιδαγωγών και των γονέων.

00:03:18 Ερευνητής: Πολύ ωραία. Πώς η μετάβαση επηρεάζει την αίσθηση της ασφάλειας και της
00:03:26 Παιδαγωγός: Η μετάβαση αυτή από το σπίτι τους, που έρχονται στον παιδικό σταθμό
επηρεάζει συνήθως τις πρώτες μέρες μπορεί να επηρεάσει λίγο την ασφάλεια αρνητικά, διότι τα
παιδιά φεύγουν από ένα λίγο πιο κλειστό πλαίσιο κοινωνικό της οικογένειας και έρχονται σε ένα
λίγο μεγαλύτερο πλαίσιο κοινωνικό στον παιδικό σταθμό, της τάξης μαζί με άλλα παιδιά και στην
αρχή ίσως νιώθουν μια ανασφάλεια για αυτό. Ίσως είναι και ο λόγος που τα πρώτα πρόσωπα που
έχουν πρόσωπο αναφοράς οι παιδαγωγοί που γνωρίζουν είναι στην αρχή προσκολλημένα μόνο
σε αυτές, γιατί νιώθουν μια καλύτερη ασφάλεια στις δασκάλες στις οποίες θα γνωρίσουν τα ίδια
για πρώτη φορά.

00:04:10 Ερευνητής: Πολύ καλά. Ποιος είναι ο ρόλος της δομής των δραστηριοτήτων του παιδικού
σταθμού στην μετάβαση των παιδιών;

00:04:21 Παιδαγωγός: Και ο ρόλος της δομής και των δραστηριοτήτων είναι και αυτός πολύ σημα-
ντικός. Στην ουσία τα παιδιά ίσως να δυσκολευτούν στο κομμάτι της μετάβασης, αν δεν υπάρχει
ένας προγραμματισμός στη δομή και στις δραστηριότητες, η μετάβασή τους μπορεί στην ουσία να
βγαίνει πιο δύσκολη, διότι τα παιδιά από ένα πιο μικρό περιβάλλον ερχόμενα σε ένα πιο μεγάλο
και πιο πολλά παιδιά, θέλουν στην αρχή να νιώσουν μια ασφάλεια που μπορεί να τους δώσει μια
ρουτίνα την οποία ονομάζουμε εμείς καθημερινά, βάζοντας σιγά σιγά ομαλά σε αυτή τη ρουτίνα
και σε αυτές τις δραστηριότητες που τα βοηθάει σιγά σιγά να μπορέσουν να έχουν οικειότητα
και με το χώρο και με τις δασκάλες και με το σύνολο.

00:05:27 Ερευνητής: Ωραία. Ποιες είναι οι διαφορετικές προσεγγίσεις για την εξασφάλιση του θε-
τικού κλίματος κατά την διάρκεια της μετάβασης;

00:05:42 Παιδαγωγός: Οι προσεγγίσεις μπορεί να είναι πολλές και ίσως μπορεί να είναι και ανα-
λόγως την παιδαγωγό και αναλόγως τους στόχους της. Για μένα από τις βασικές προσεγγίσεις,
στην ουσία είναι στην αρχή, προσπαθώ να προσεγγίσω το νέο μέλος που θα έρθει στο σχολείο
καταρχήν με ένα χαμόγελο και με μια αγκαλιά. Μου αρέσει πάρα πολύ να σκύβω και να έρχομαι
στο ύψος των παιδιών έτσι ώστε να μην βλέπουνε κάτι πιο ψηλό και άγνωστο από δίπλα τους.
Θεωρώ ότι για αρχή η προσέγγιση, η οποία χρειάζεται είναι πιο πολύ να γίνει πάνω στο συναισθη-
ματικό κομμάτι. Φεύγουνε ξαφνικά από τη μαμά τους και τον μπαμπά τους και βλέπουνε μια δύο
3 δασκάλες τις οποίες νιώθουν συναισθηματική ανασφάλεια, οπότε για αρχή θεωρώ ότι πρέπει

00:06:50 Ερευνητής: Πολύ ωραία ναι. Καταλαβαίνω τι λέτε. Πώς η μετάβαση σε ένα περιβάλλον
επηρεάζει την κοινωνικό- συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών;

00:07:03 Παιδαγωγός: Η μετάβαση αυτή μπορεί να την επηρεάζει πάρα πολύ την κοινωνικό-συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών. Συνήθως η μετάβαση και μιλώντας με γονείς κατά τη διάρκεια της μετάβασης που κάνουν τα παιδιά κάνουν ίσως και κάποια βήματα πίσω. Δηλαδή παρατηρούμε ότι πολλά παιδιά, όταν αρχίζει και οι πρώτες μέρες στον παιδικό σταθμό αρχίζουν και έχουν μια μεγαλύτερη προσκόλληση στους γονείς όταν φεύγουν πολλά παιδιά αναστατώνεται μας έχουν πει ο ύπνος τους κάποια παιδιά δεν μπορούν να σταματήσουν να τρώνε. Οπότε όλο αυτό στην ουσία είναι αποτελέσματα της μετάβασης που έχουν φύγει από το σπίτι και έχουν πάει στον παιδικό. Έχουν έρθει στο νέο περιβάλλον του σχολείου, στο οποίο το μόνο που μπορούν να κάνουν είναι να το εκφράσουν με ένα κλάμα γιατί στην αρχή δεν εκφράζονται. Δεν μιλάνε να μας πούνε τι ακριβώς είναι αυτό που τους έχει στεναχωρήσει. Ξέρουμε όλοι ότι απλά δεν έχουν τους γονείς τους και βλέπουν και αντικρίζουν εμάς και κοινωνικά τους επηρεάζει το ότι προσκολλούνται πιο πολύ στους γονείς τους στην ουσία και δεν θέλουν ούτε καν και τα άλλα οικεία άτομα τα οποία γνωρίζουν. Ακόμα και τον παππού και την γιαγιά κάποια παιδιά δεν θέλουνε και συναισθηματικά από ότι μας έχουνε πει και από όσο παρατηρούμε και εμείς είναι ότι φοβούνται, νιώθουν πιο έντονα, μάλλον. Νιώθουν σαν να τους έχουν εγκαταλείψει οι γονείς τους, όποτε τους μένει ένας φόβος μέχρι να νιώσουν ασφάλεια στο περιβάλλον του σχολείου και στο συναισθηματικό έχουνε μια μεγαλύτερη προσκόλληση στους γονείς τους.

00:08:43 Ερευνητής: Θεωρείτε ότι η μετάβαση αυτή θα επηρεάσει και τη μετέπειτα ζωή τους ως ενήλικες;

00:08:51 Παιδαγωγός: Όχι, δεν θεωρώ ότι θα τους επηρεάσει στην μετέπειτα ζωή τους ως ενήλικες, διότι θεωρώ ότι αυτή η μετάβαση, συμβαίνει σε όλα τα παιδιά και αυτός ο απότομος αποχωρισμός από το μικρό κοινωνικό πλαίσιο της οικογένειας στο λίγο μεγαλύτερο κοινωνικό πλαίσιο του σχολείου σε αυτές τις ηλικίες όταν γίνει ομαλά, μέσα από μια πολύ καλή συνεργασία γονέων και παιδαγωγών, για να μπορέσουμε όλοι να κάνουμε όσο γίνεται πιο ομαλή τη μετάβαση του παιδιού. Η μετάβαση θα γίνει τόσο ομαλά που το παιδί μέσα σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα θα καταφέρει και θα μπορέσει να εναρμονιστεί σε όλο το κλίμα και να είναι χαρούμενο στο παιδικό σταθμό μακριά από τους γονείς του.

00:09:44 Ερευνητής: Πιστεύετε αν η μετάβαση του παιδιού δεν είναι ομαλή αυτό θα επηρεάσει την ενήλική ζωή του;

00:10:08 Παιδαγωγός: Δεν ξέρω αν θα μπορούσε να τον επηρεάσει. Νομίζω ότι κάποια στιγμή κατανοούν ότι στην ουσία δεν έχει φύγει, δεν είναι αυτό που έχουν στο μυαλό τους την αρχή. Η

εγκατάλειψη ότι με άφησε η μαμά μου και ο μπαμπάς μου είναι ότι απλά για λίγο μένω στο σχολείο και πιο μετά ξανά επιστρέφω στο σπίτι, στην οικογένειά μου. Η πιο μικρή ηλικία δεν μπορεί να το κατανοήσει 100% αυτό. Στις ηλικίες των 30 μηνών, 18 μηνών η μνήμη εξασθενεί. Δεν νομίζω ότι θα μπορέσει να φτάσει να επηρεάσει την ενήλικη ζωή. Στα λίγο πιο μεγάλα ίσως επειδή το κατανοούν πιο γρήγορα και μπορεί να τους εξηγήσεις και λίγο πιο εύκολα τι ακριβώς γίνεται. Στα 3 ως 4 χρόνων παιδιά που έχουμε εμείς δεν θεωρώ πάλι ότι θα μπορούσε να το επηρεάσει όσο πιο μεγάλη ή πιο δύσκολη είναι η μετάβαση του. Απλά εκεί πιστεύω ότι αν ένα παιδί, έχει πιο δύσκολη προσαρμογή πάλι με μια πολύ καλή συνεργασία με τον γονέα, θα μπορέσουμε ίσως να παρατείνουμε την προσαρμογή του μέχρι να είναι έτοιμο να παραμείνει στο ολόημερο πρόγραμμα του σχολείου, το οποίο αυτό θα βοηθήσει το παιδί να προσαρμοστεί καλύτερα.

00:11:26 Ερευνητής: Ωραία, σας ευχαριστώ. Πώς οι εκπαιδευτικοί μπορούν να διαμορφώσουν περιβάλλοντα που να ενθαρρύνουν την ομαλή μετάβαση;

00:11:37 Παιδαγωγός: Θεωρώ ότι μπορούν να το κάνουν αυτό με διάφορους τρόπους, Το ιδανικό περιβάλλον σε μια ομαλή μετάβαση είναι να μην έχει για αρχή το παιδί πάρα πολλά παιχνίδια, ερεθίσματα τα οποία ίσως μπορούν να το μπερδέψουν και να αισθανθεί σύγχυση. Το περιβάλλον του παιδιού θα πρέπει να έχει λίγα ερεθίσματα που να κεντρίζουν το ενδιαφέρον του έτσι ώστε να ξεχνιέται και να είναι ήρεμο. Οι οποίες να είναι βατές για την ηλικία του. Αυτό που ίσως θέλει εκείνη την ώρα είναι να νιώσει μια συναισθηματική ασφάλεια. Διάφορες δράσεις που έχω παρατηρήσει ότι τα βοηθάνε είναι τα τραγούδια, η μουσική όσο άσχημα και αν αισθάνονται, να φωνάζουν και να κλαίνε για κάποιο λόγο μόλις ακούν οποιαδήποτε μουσική αρχίζει και τα ηρεμεί. Με τα παιδικά τραγούδια, την κλασική μουσική και τον χορό αλλάζει η διάθεσή τους και ξεχνιούνται και ηρεμούν.

00:13:14 Ερευνητής: Η μουσική βοηθάει όλους μικρούς και ενήλικες να αισθανθούν καλύτερα τελικά.

00:13:32 Παιδαγωγός: Σωστά.

00:13:35 Ερευνητής: Πολύ ωραία. Ποια είναι τα κύρια εμπόδια που αντιμετωπίζουν τα παιδιά κατά

00:13:43 Παιδαγωγός: Νομίζω ότι το κύριο εμπόδιο που αντιμετωπίζουν, είναι αυτό το ότι ξαφνικά αποχωρίζονται απότομα μια μέρα τους γονείς τους, τη μαμά, τον μπαμπά τους. Ο φόβος για το άγνωστο και ο φόβος της εγκατάλειψης. Αυτό το συναισθηματικό κενό καλείται να το καλύψει η παιδαγωγός.

00:14:38 Ερευνητής: Πολύ ωραία. Πώς η μετάβαση σε ένα νέο περιβάλλον επηρεάζει την

ανεξάρτητη μάθηση και την επίλυση των προβλημάτων των παιδιών;

00:14:51 Παιδαγωγός: Τι εννοείται;

00:14:56 Ερευνητής: Δηλαδή ο ρόλος του εκπαιδευτικού είναι να καλύπτει τις εξατομικευμένες ανάγκες σε κάθε παιδί, η μετάβαση θα επηρεάσει αυτό τον ρόλο;

00:15:21 Παιδαγωγός: Η μετάβαση σίγουρα θα επηρεάσει σχεδόν αρκετά πράγματα στο παιδί. Όσον αφορά τώρα στην μάθηση και στην επίλυση προβλημάτων νομίζω ότι στην αρχή, όταν θα έρθουν στο περιβάλλον του σχολείου και μέσα στην τάξη, δεν θα είναι σε θέση να επιλύσουν κανένα πρόβλημα και δεν θα μπορούν να μπουν σε κάποιο παιδαγωγικό πρόγραμμα, το οποίο θα ακολουθηθεί μόλις ολοκληρωθεί η μετάβαση. Κατά τη διάρκεια όμως της μετάβασής τους όσο γίνεται αυτή η μετάβαση η επίλυση των προβλημάτων που κάνουμε μεταξύ τους ανακαλύπτοντας μόνοι τους τον τρόπο με την μίμηση. Αρχίζουν και έχουν αυτή την περιέργεια. Όσον αφορά το κομμάτι της μάθησης από μόνοι τους, οπότε αρχίζουν και επεξεργάζονται κάποια πράγματα που έχουμε στην τάξη. Μπορεί δηλαδή να είναι μια γωνιά που έχει τα βιβλία εκεί πέρα σιγά σιγά θα πάνε μόνοι τους να δούνε τι είναι και αρχίζουν και τα παίρνουν και τα ξεφυλλίζουν. Σίγουρα όμως στην αρχή την επηρεάζει λίγο αρνητικά τους κάνει λίγο ένα βήμα πίσω στο κομμάτι της μάθησης.

00:17:01 Ερευνητής: Πάρα πολύ ωραία. Σας ευχαριστώ πολύ για το χρόνο σας. Μόλις ολοκληρωθεί η έρευνα θα έχετε πρόσβαση και στο υλικό.

00:17:08 Παιδαγωγός: Και εγώ σας ευχαριστώ πολύ. Καλή συνέχεια

00:17:09 Ερευνητής: Ευχαριστώ πολύ, να είστε καλά.

Αναφορές

- Brooker, L. (2016). *Ομαλή Μετάβαση στην Προσχολική Ηλικία*. (Μ. Σακελλαρίου, Επιμ., & Γ. Σκαρβέλη, Μεταφρ.) Αθήνα: Πεδίο.
- Cohen, L., Manion, J., & Morrison, K. (2012). *Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας*. (Μ. Μ. Σ. Κυρανάκης, Μεταφρ.) Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Copple, C., & Bredekamp, S. (2011). *Αναπτυξιακά κατάλληλες πρακτικές για παιδιά προσχολικής αγωγής*. (Ε. Ντολιοπούλου, Επιμ.) Αθήνα: Πεδίο.
- Corporation, R. (2015). *The Economics of Early Childhood Policy: What the Dismal Science Has to Say About Investing in Children*.
- Dockett, S., & Perry, B. (2017). *Starting school: Perspectives of Australian parents and teachers*. *International journal of Early Years Education*.
- Fabian, H., & Dunlop, A. W. (2007). *Outcomes of good practice in transition processes for children entering primary school*. *European Early Childhood Education Research Journal*.
- Malaguzzi, L., Katz, L., & Spaggiari, S. (2013). *Οι χίλιες γλώσσες των παιδιών προσχολικής αγωγής*. Αθήνα: Πατάκης.
- Mughal, M. K. (2016). *The Longitudinal Effects of Preschool Programs on Low-Income Children*.
- Network, E. L. (2013-2018). *Early Learning Network*. Early Learning Network.
- PCER. (2012-2017). *Preschool Curriculum Evaluation Research*. Preschool Curriculum Evaluation Research.
- Pianta, R. C., & Cox, M. J. (1999). *The transition to kindergarten. Developmental and contextual factors*. In *Handbook of early childhood intervention*. Springer.
- Pianta, R. C., & Kraft-Sayre, M. (2003). *Successful kindergarten transition: Your guide to connecting children, families, and schools*. Paul H Brookes Publishing.
- Preschool, T. S. (2010). *The State of Preschool*. Ηνωμένες Πολιτείες: Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής.
- Rice, V. (2012). *Handbook of stress, coping and health: Implications for nursing research, theory and practice*. United States: SAGE Publications Inc.
- Rimm-Kaufman, S. E., & Pianta, R. C. (2000). *An ecological perspective on the transition to kindergarten: A theoretical framework to guide empirical research*. *Journal of Applied Development*.
- Sammons, P. (2014). *Early Years Transition and Special Educational Needs*. University of London.
- Δασκαλάκης, Δ. (2014). *Όψεις της παιδικής ηλικίας*. Αθήνα: Διαδρομή.
- Ίσαρη, Φ., & Πουρκός, Μ. (2015). *“Ποιοτική Μεθοδολογία Έρευνας” –Εφαρμογές στην Ψυχολογία και στην Εκπαίδευση*. Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών.

- Ισάρη, Φ., & Πουρκός, Μ. (2015). *Ποιοτική Μεθοδολογία Έρευνας. Εφαρμογή στην Ψυχολογία και στην Εκπαίδευση*. Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και βοηθήματα.
- Καρράς, Κ. (2014). *Η παιδαγωγική επιστήμη άλλοτε και τώρα, Ιστορία-Μεταβάσεις Προκλήσεις*. Αθήνα: Gutenberg.
- Κολιός, Ε. (2011). *Η μετάβαση από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό σχολείο: Το ρόλο της οικογένειας και του σχολείου*. Κύπρος : Πανεπιστήμιο Κύπρου .
- Κωνσταντίνου, Μ. (2009). *Εισαγωγή στην προσχολική εκπαίδευση. Η μετάβαση από το σπίτι στο σχολείο: Ένας πολυσημαντικός ποιοτικός δείκτης προσχολικής εκπαίδευσης*. (Δ. Σιαμάντα, Επιμ.) Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Κωνσταντίνου, Μ., & Μακρή, Κ. (2004). *Προσχολική αγωγή στο σχολείο: Μετάβαση και προσχολική εκπαίδευση*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Κωνσταντίνου, Π., & Σταθάκης, Γ. (2015). *Οι επιπτώσεις στους πολιτιστικούς οργανισμούς των Δήμων μετά την εφαρμογή του σχεδίου «Καλλικράτης»*. *Μελέτη περίπτωσης* . Δήμος Παπάγου - Χολαργού., Πάτρα: Hellenic Open Business Administration.
- Κωνσταντίνου, Χ. (2015). *Το καλό σχολείο, ο ικανός εκπαιδευτικός και η κατάλληλη αγωγή ως παιδαγωγική θεωρία και πράξη*. Αθήνα: Gutenberg.
- Νηκητιάδου, Ε. (2012). *Πρακτικά 12ου Πανελληνίου Μετεκπαιδευτικού Συνεδρίου Προσχολικής Αγωγής με θέμα «Η Συμβολή της σύγχρονης προσχολικής αγωγής στην υγιή ανάπτυξη της συμπεριφοράς των παιδιών»*. Καλαμάτα.
- Παπαδάκη, & Μιχαηλίδη, Σ. (2012). *Ο δεσμός της αγάπης: Στοιχεία της ψυχοσυναισθηματικής και κοινωνικής ανάπτυξης του παιδιού μέσα από τη νεοψυχαναλυτική σκέψη* . Αθήνα: Πεδίο.
- Παπαδάκος, Γ., & Πολυχρονοπούλου, Α. (2015, Ιουνίου 19 - 21). 5ο Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστηνών Εκπαίδευσης. Αθήνα: Ε.Κ.Π.Α.
- Παπαθανασίου, Α. (2000). *Προγράμματα & Δραστηριότητες στους Κρατικούς Παιδικούς Σταθμούς*. Αθήνα: Τυπωθήτω - Γιώργος Δαρδανός.
- Παππά, Β. (2016). *Γονείς σε κρίση: Η διαχείριση της απώλειας και της ανταλλαγής*. Αθήνα : Οκτώ.
- Πούρκος, Μ., & Δαφέρμος, Μ. (2010). *Ποιοτική έρευνα στην ψυχολογία και την εκπαίδευση: Επιστιμολογικά, μεθοδολογικά και ηθικά ζητήματα*. Αθήνα: Τόπος.
- Ρένζτου, Κ. (2011). *(). Αξιολόγηση της ποιότητας της παρεχόμενης αγωγής και φροντίδας σε προσχολικά κέντρα: μια προσέγγιση από τη μεριά του ερευνητή, των παιδαγωγών και των γονέων* . Ιωαννίνων: Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.
- Τζάνη, Μ. (2010). *Κοινωνιολογία της παιδείας*. Αθήνα: Γρηγόρης.
- Τσιπλητάρης, Α. (2011). *(). Η κοινωνικοποίηση του παιδιού: Μια Ψυχοκοινωνιολογική Προσέγγιση στα Πλαίσια της Οικογένειας και του Σχολείου*. Αθήνα: Διάδραση.
- Τσίπουρα, Ε. (2018). *Η μετάβαση από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό σχολείο: Μια ποιοτική προσέγγιση μέσα από την άποψη των γονέων και των εκπαιδευτικών*. Αθήνα: ΕΚΠΑ Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης.
- Χρηστάκης, Κ. (2012). *Το παιδί και ο έφηβος: Δυο θεσμοί που επηρεάζουν σημαντικά την ανάπτυξη και την προσαρμογή του παιδιού και του εφήβου*. Αθήνα: Γρηγόρη.

Πηγές Εικόνων

Εικόνα εξώφυλλου: <https://www.kosmospaidiou.gr/%CE%B3%CE%B9%CE%B1%CF%84%CE%AF-%CE%BD%CE%B1-%CF%80%CE%AC%CE%B5%CE%B9-%CF%84%CE%BF-%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%AF-%CF%83%CF%84%CE%BF%CE%BD-%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%B9%CE%BA%CF%8C-%CF%83%CF%84%CE%B1/>